

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

DOKAP

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Doğu Karadeniz Projesi
Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

**Barlas İmar Planlama
Müşavirlik Ltd. Şti**

ARALIK 2018

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
TABLolar	vii
ŞEKİLLER	viii
HARİTALAR	viii
GİRİŞ	1
A . SENTEZ	2
I- TURİZM SEKTÖRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ	2
1. TURİST VE GECELEME SAYILARI	2
2. TURİST HAREKETLERİ	3
3. DARBOĞAZLAR	3
4. UZUN VADELİ TEHDİTLER	4
II. PROJEKSİYONLAR VE PLANLAMA HEDEFLERİ	5
B- PLANLAMA KARARLARI	7
I. PLANLAMA KARARLARININ YORUMLANMASI	7
II. ULAŞIM PLANLAMASI	9
1. PLANLAMA ALANINA ULAŞIM	9
2. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM PLANLAMASI	9
2.1. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM DETAYI VE ÖNCELİKLER	10
2.1.1. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI	11
2.1.1.1. Birinci Etapta Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Aksları	11
2.1.1.2. İkinci Etapta Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Aksları	11
2.1.1.3. Üçüncü Etapta Geliştirilmesi Önerilen Aksları	12
2.1.2. İKİNCİ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI	12
2.1.3. ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI	13
2.2. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM STANDARDI	14
2.2.1. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIMA İLİŞKİN FİZİKİ ÖNERİLER	16
2.2.1.1 En Kesitler	16
2.2.1.2 Boy Kesitler	16
2.2.1.3. Sanat Yapıları	17
2.2.1.4. Viraj Kurpları	17
2.2.1.5. Satıh Kaplama Malzemesi	17
2.3. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM YATIRIM MALİYETİ	18

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

III. İL BAZINDA PLANLAMA KARARLARI	21
1. ARTVİN İLİ PLAN KARARLARI	21
1.1. GENEL	21
1.2. EYLEM BÖLGELERİ	21
1.2.1. BARHAL VADİSİ	21
1.2.2. KAFKASÖR KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGESİ	22
1.2.3. CAMİLİ VADİSİ	23
1.3. NOKTASAL KARARLAR	24
1.3.1. ARTVİN KALESİ	24
1.3.2. ARDANUÇ (GEVHERNİK) KALESİ	24
1.3.3. FERHATLI KALESİ	24
1.3.4. ŞAVŞAT KALESİ	24
1.3.5. KİLİSELER	25
1.3.5.1. İşhan Kilisesi	25
1.3.5.2. Dört Kilise (Tekkale) Manastırı	25
1.3.5.3. Hamamlı (Dolishane) Kilisesi	25
1.3.5.4. Rabat Kilisesi	25
1.3.5.5. Tibeti Kilisesi	25
1.3.6. KARAGÖL - SAHARA MİLLİ PARKI	25
1.3.7. MENÇUNA ŞELALESİ	26
1.3.8. CEHENNEM KANYONU	26
1.4. DİĞER KAYNAKLAR	26
2. BAYBURT İLİ PLAN KARARLARI	27
2.1. GENEL	27
2.2. TURİZM MERKEZLERİ	27
2.2.1. KOP DAĞI TURİZM MERKEZİ	27
2.3. NOKTASAL KARARLAR	27
2.3.1. BAYBURT KALESİ	27
2.3.2. ÇİMAĞIL MAĞARASI	27
2.3.3. HELVA BUZ MAĞARASI	28
2.3.4. AYDINTEPE YER ALTI ŞEHİRİ	28
2.3.5. SIRAKAYALAR ŞELALELERİ	28
2.3.6. DEDE KORKUT KÜMBETİ	28
2.4. DİĞER KAYNAKLAR	29
3. GİRESUN İLİ PLAN KARARLARI	30
3.1. GENEL	30
3.2. EYLEM BÖLGELERİ	30
3.2.1. TİREBOLU EYLEM BÖLGESİ	30
3.2.2. ŞEBİNKARAHİSAR EYLEM BÖLGESİ	30

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

3.2.3. KÜMBET TURİZM MERKEZİ EYLEM BÖLGESİ	31
3.3. TURİZM MERKEZLERİ	32
3.3.1. BEKTAŞ VE YAVUZ KEMAL YAYLALARI TURİZM MERKEZİ	32
3.3.2. AKSU TURİZM MERKEZİ	32
3.4. NOKTASAL KARARLAR	33
3.4.1. PAŞA KONAĞI YAYLASI	33
3.4.2. GİRESUN KALESİ	33
3.4.3. PAZARSUYU ÇAYI REKREASYON ALANI	33
3.4.4. GÖLYANI OBASI	33
3.4.6. KUŞKÖY ISLIKLİ KONUŞMA ANİMASYONU	33
3.5. DİĞER KAYNAKLAR	34
4. GÜMÜŞHANE İLİ PLAN KARARLARI	35
4.1. GENEL	35
4.2. EYLEM BÖLGELERİ	35
4.2.1. ÇAKIRGÖL EYLEM BÖLGESİ	35
4.2.2. SÜLEYMANİYE MAHALLESİ EYLEM BÖLGESİ	35
4.3. TURİZM MERKEZLERİ	36
4.3.1. ZİGANA TURİZM MERKEZİ	36
4.3.2. ERİKBELİ TURİZM MERKEZİ	36
4.4. NOKTASAL KARARLAR	36
4.4.1. KARACA MAĞARASI	36
4.4.2. ARILI MAĞARASI	36
4.4.3. ARTABEL YOLU VE DAĞI	36
4.4.4. TORUL VE KÜRTÜN BARAJLARI	36
4.4.5. İMERA MANASTIRI	37
4.4.6. KROM VADİSİ KİLİSELERİ	37
4.4.7. SANTA HARABELERİ	37
4.4.8. TAŞKÖPRÜ YAYLASI	37
4.4.9. TOMARA ŞELALESİ	37
4.4.10. ÇAKIRKAYA KİLİSESİ	38
4.4.11. ÖRÜMCEK ORMANLARI	38
4.5. DİĞER KAYNAKLAR	38
5. ORDU İLİ PLAN KARARLARI	39
5.1. GENEL	39
5.2. EYLEM BÖLGELERİ	39
5.2.1. ORDU -BOLAMAN TURİZM KORUMA GELİŞTİRME BÖLGESİ	39
5.2.2. PERŞEMBE VE TOYGAR TURİZM MERKEZLERİ	40
5.2.3. ÇAMBAŞI TURİZM MERKEZİ	40
5.3. TURİZM MERKEZLERİ	40
5.3.1. ÇERKEZLER	40
5.3.2. ARGİN YAYLASI	41
5.3.3. TOPÇAM	41

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

5.3.4. KEYFALAN	41
5.4. NOKTASAL KARARLAR	41
5.4.1. FATSA ELEKÇİ ÇAYI VADİSİ	41
5.4.2. ÜNYE KALESİ	41
5.4.3. ÜNYE YAZ KONAĞI MAĞARASI	41
5.4.4. KÜPKAYA KANYONU	42
5.4.5. SARMAŞIK KAPLICASI	42
5.4.6. GAGA GÖLÜ	42
5.5. DİĞER KAYNAKLAR	42
6. RİZE İLİ PLANLAMA KARARLARI	43
6.1. GENEL	43
6.2. EYLEM BÖLGELERİ	43
6.2.1. OVİT EYLEM BÖLGESİ	43
6.2.2. AYDER YAYLASI VE ÇEVRESİ	43
6.3. TURİZM MERKEZLERİ	45
6.3.1. ANZER TURİZM MERKEZİ	45
6.3.2. KUSPA TURİZM MERKEZİ	45
6.4. NOKTASAL KARARLAR	45
6.4.1. ANDON İÇMESİ	45
6.4.2. İKİZDERE (İLİCA) KAPLICASI	45
6.4.3. ÇAĞIRANKAYA YAYLASI	46
6.4.4. PİLEKİ MAĞARASI	46
6.4.5. ZİL KALE	46
6.4.6. KALE-İ BALA VE ÇİÇEKLİ KÖYÜ	46
6.4.7. ÇATKÖY	46
6.4.8. FINDIKLI VE ÇAMLIHEMŞİN KONAKLARI	46
6.4.9. ASLANDERE FOLKLOR DANSLARI	47
6.5. BÖLGE HELİSKİ İMKANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	47
6.6. DİĞER KAYNAKLAR	47
7. SAMSUN İLİ PLAN KARARLARI	48
7.1. GENEL	48
7.2. EYLEM BÖLGELERİ	49
7.2.1. KIZILIRMAK DELTASI KUŞ CENNETİ	49
7.2.2. VEZİRKÖPRÜ (VEZİRKÖPRÜ TURİZM MERKEZİ)	49
7.2.3. AYVACIK KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞTİRME BÖLGESİ	50
7.3. TURİZM MERKEZLERİ	51
7.3.1. LADİK AKDAĞ KIŞ SPORLARI MERKEZİ	51
7.3.2. HAVZA KAPLICA TERMAL TURİZM MERKEZİ	51
7.3.3. BAFRA KOLAY TURİZM MERKEZİ	51
7.3.4. SAMSUN 19 MAYIS TURİZM MERKEZİ (NEBİYAN YAYLASI)	52

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

7.4. NOKTASAL KARARLAR	52
7.4.1. KÜPECİK YAYLASI	52
7.4.2. İKİZTEPE ÖREN YERİ	52
7.4.3. TEKKEKÖY MAĞARALARI	52
7.4.4. LADİK GÖLÜ	53
7.4.5. KARACAÖREN ŞELALESİ	53
7.4.6. ÇOBANYATAĞI MESİRE ALANI (YEŞİLIRMAK DELTASI)	53
7.5. DİĞER KAYNAKLAR	53
8. TOKAT İLİ PLAN KARARLARI	54
8.1. GENEL	54
8.2. TURİZM MERKEZLERİ	54
8.2.1. AKBELEN TURİZM MERKEZİ	54
8.2.2. REŞADİYE-ZİNAV TERMAL TURİZM MERKEZİ	55
8.3. NOKTASAL PLANLAMA KARARLARI	56
8.3.1. TOKAT KENT MERKEZİ	56
8.3.2. BALLICA MAĞARASI	56
8.3.3. OCAKLI ŞELALESİ	57
8.3.4. KOMANA ANTİK KENTİ	57
8.3.5. SEBASTAPOLİS ANTİK KENTİ	57
8.3.6. NİKSAR KALESİ	57
8.3.7. ZİLE KALESİ	58
8.3.8. ZİLE KENTSEL SİT ALANI	58
8.3.9. SULUSARAY KAPLICASI	58
8.3.10. SELEMEN YAYLASI	58
8.3.11. ALMUS BARAJI	58
8.3.12. DÜDEN GÖLÜ	58
8.3.13. GÜMEREK MESİRE YERİ	59
8.3.14. KAZ GÖLÜ YABAN KORUMA SAHASI	59
8.3.15. ALMUS ORMAN İŞLETMESİ	59
8.3.16. GÜNDOĞDU GÖLETİ VE ŞELALESİ	59
8.3.17. HUBYAR TEKKESİ	59
8.3.18. BAŞÇİFTLİK KAYAK MERKEZİ	60
8.3.19. TALAZAN KÖPRÜSÜ	63
8.4. DİĞER KAYNAKLAR	63
9. TRABZON İLİ PLAN KARARLARI	64
9.1. GENEL	64
9.2. EYLEM BÖLGELERİ	64
9.2.1. TRABZON KENTİ EYLEM BÖLGESİ	64
9.2.2. SULTAN MURAT YAYLASI EYLEM BÖLGESİ	64
9.2.3. SAMANDIRA YAYLASI KONAKLAMA GELİŞİM MERKEZİ	65
9.3. TURİZM MERKEZLERİ	65
9.3.1. ŞOLMA TURİZM MERKEZİ	65
9.3.2. YILANTAŞ TURİZM MERKEZİ	65

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

9.3.3. PAZARCIK TURİZM MERKEZİ	66
9.3.4. ARAKLI TURİZM MERKEZİ	66
9.3.5. KARADAĞ TURİZM MERKEZİ	66
9.3.6. TRABZON – GİRESUN SİSDAĞI TURİZM MERKEZİ	66
9.4.NOKTASAL PLANLAMA KARARLARI	66
9.4.1. UZUNGÖL ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ	66
9.4.2. ALTINDERE MİLLİ PARKI	67
9.4.3. VAZELON MANASTIRI	67
9.4.4. KUŞTUL MANASTIRI	68
9.4.5. ÇAL MAĞARASI	68
9.4.6. OCAKLI KÖYÜ KİLİSESİ	68
9.4.7. SERA GÖLÜ	68
9.4.8. HAMSİKÖY	68
9.5. DİĞER KAYNAKLAR	69
IV. MEKANSAL OLMAYAN PLANLAMA KARARLARI	70
1.TANITIM	70
2. LEVHALAMA	71
3. YEREL EL SANATLARININ DESTEKLENMESİ	71
4. YAYLA ŞENLİKLERİ	72
5. MARKALAŞMA	72
V. UYGULAMA ÖNERİLERİ	73
1. PROJE YÖNETİMİ	73
2. PROJE UYGULAMA ETAPLAMASI	73
VI. PROJE ÇIKTILARI	94
1. GENEL	94
2. PROJENİN GIDA İHTİYAÇLARI	95
3. PROJENİN OLUŞTURACAĞI EKONOMİK BÜYÜKLÜK	96

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

TABLolar

TABLO 1: PLANLA GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARININ UZUNLUKLARI.....	13
TABLO 2: BİRİNCİ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARININ ETAPLARA GÖRE UZUNLUKLARI	13
TABLO 3: GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARININ ÖNCELİKLERİNE GÖRE MEVCUT DURUMLARI UZUNLUKLARI	14
TABLO 4: GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARININ ÖNCELİKLERİNE GÖRE MEVCUT DURUMLARI UZUNLUKLARI (K. G. M. SORUMLULUK SAHASI DIŞINDA OLAN).....	19
TABLO 5: BİRİM YOL MALİYETLERİ (2017 YILI).....	19
TABLO 6: PROJEDE ÖNERİLEN YOLLARIN TOPLAM MALİYETLERİ (2017 YILI)	20
TABLO 7: ARTVİN İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI.....	74
TABLO 7: ARTVİN İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI	75-76
TABLO 8: BAYBURT İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI	77
TABLO 9: GİRESUN İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI	78-79
TABLO 10: GÜMÜŞHANE İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI.....	80-81
TABLO 11: ORDU İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI	82-83
TABLO 12: RİZE İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI	84-85
TABLO 13: SAMSUN İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI.....	86-87
TABLO 14: TOKAT İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI.....	88-89-90
TABLO 15: TRABZON İLİ PLAN KARARLARI VE EYLEM PLANI.....	91-92-93
TABLO 16: PROJEYLE OLUŞACAK GIDA İHTİYACI	96

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

ŞEKİLLER

ŞEKİL NO	ŞEKİL ADI	SAYFA NO
1	Maçka-Sümela Yolu	14
2	Maçka-Sümela Yolu Enkesiti	15
3	Terme - Salıpazarı Yolu	15
4	Salıpazarı-Terme Yolu En Kesiti	16
5	Artvin-Kafkasör Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı'nın Uydu Görüntüsü Üzerinde Gösterimi	23
6	Başçiftlik Kayak Merkezi (Mevcut) Planı Şeması ve Plan Şemasının Uydu Görüntüsü Üzerinde Gösterimi	61
7	Başçiftlik Kaymakamlığı'nca Yaptırılan Yeni Kayak Merkezi Master Planı	62

HARİTALAR

HARİTA 1: 1. ÖNCELİKLİ YOL GÜZERGAH ETAPLAMASI	13-14
---	--------------

GİRİŞ

Doğu Karadeniz Turizm Master Planı 8 ili (Artvin, Bayburt, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Samsun ve Trabzon illeri) kapsayacak şekilde 12.04.2016 tarihinde onaylanmıştır. Tokat İli ise 07.09.2016 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla DOKAP bünyesine katılmıştır. Doğu Karadeniz Turizm Master Planı'na Tokat İlinin entegrasyonunu sağlamak amacıyla Tokat İli mevcut durum raporu daha önce incelenen 8 ilin analiz konularına paralel olarak ve yalnız Tokat verileriyle hazırlanmıştır. Ancak bazı bölgesel tablolar güncellenerek verilmiştir. Diğer taraftan planlamanın bir bütün olması nedeniyle sentez ve planlama kararları bölümü diğer illerle birlikte bir bütün olarak verilmiştir.

SENTEZ

TURİZM SEKTÖRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

A . SENTEZ

I- TURİZM SEKTÖRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. TURİST VE GECELEME SAYILARI

Bölgede turizm sektörünün boyutlarına ilişkin tam güvenilir veri mevcut değildir. Konaklama istatistikleri iş ve turizm maksatlı gelişleri birbirinden ayırmadığı için turizm sektörünü net olarak görebilmek mümkün değildir. Sektörün boyutlarını tam olarak görebilmek maksadıyla bölgeye ticari maksatlı tur düzenleyen tüm firmaların internet tanıtımları toplanmış ve yapılan incelemede istisnasız tüm turların Sümela'ya uğradığı görülmüştür. Analoji yoluyla bölgeye münferit gelen turistlerinde hemen hemen tümünün Sümela'yı ziyaret ettiği varsayılabilir. Sonuç olarak Sümela ziyaretçi sayısı bölgeye gelen toplam turist miktarını gerçeğe oldukça yakın yansıtmaktadır. Sümela Manastırı'nı 2004 yılında yaklaşık 150.000, 2007'de 191.000 kişi, , 2010'da 376.000 kişi ve 2013'te 397.000 kişi ziyaret etmiştir. Biletsiz girişler ve az miktarda da olsa Sümela'yı ziyaret etmeyen turist miktarı dikkate alınarak bölgenin yıllık ziyaretçi sayısı yaklaşık 450.000 olarak tahmin edilmektedir.

Bölge toplamında (iş seyahatleri dahil) geceleme sayısı son resmi değer olan 2012 yılı verilerine göre 2.884.499'dur. Bölgeye gelen 53 adet ana tur programının incelenmesi sonucu turla salt turizm amaçlı gelişlerde bölge içi ortalama geceleme sayısı 4.47'dir.

2017'de eklenen Tokat İlinde ise sektörün boyutlarını tam olarak görebilmek maksadıyla bölgeye ticari maksatlı tur düzenleyen tüm firmaların internet tanıtımları toplanmış ve yapılan incelemede istisnasız tüm turların Ballica Mağarası'na uğradığı görülmüştür. Ballica ziyaretçi sayısı bölgeye gelen toplam turist miktarını gerçeğe oldukça yakın yansıttığı düşünülmektedir. Ballica Mağarası'nı 2012 yılında yaklaşık 60.000 ve 2016'da 80.000 kişi ziyaret etmiştir. Biletsiz girişler ve az miktarda da olsa Ballica Mağarası'nı ziyaret etmeyen turist miktarı dikkate alınarak ilin yıllık ziyaretçi sayısı yaklaşık 100.000 olarak tahmin edilmektedir.

İl toplamında (iş seyahatleri dahil) geceleme sayısı son resmi değer olan 2016 yılı verilerine göre 225.641'dir. Bölgeye gelen 7 adet ana tur programının incelenmesi sonucu turla salt turizm amaçlı gelişlerde il içi ortalama geceleme süresi ise 0.14 gündür. Gerek il içinde yapılan araştırmalarda, gerekse turlardan elde edilen bilgilere göre, Tokat İli büyük çoğunlukla çevre illeri (Amasya, Çorum, Sinop, Samsun) de içeren ve toplamda 2 veya üç gün geceleme içeren turların bir bölümünü oluşturmaktadır. Yalnız bir tur türünde Tokat'ta bir geceleme olmaktadır. Diğer turlarda geceler genelde Amasya ve Çorum'da olmaktadır. Turların % 71.4'ünde il içinde mola verilmekte, % 71.4'ünde ise bir öğün yemek verilmektedir. Bu durumda turların Tokat'ta bir tam günden az vakit harcadığı açıkça görülmektedir.

2. TURİST HAREKETLERİ

2012 verilerine göre, Tokat İli dışında bölgeye hizmet veren 53 adet organize turun geceleme ve mola noktaları ile ziyaret edilen kaynakları ekli paftada sunulmuştur. Sahil yolu karayolu hareketlerinin tüm ağırlığını yüklenmekte Sümela, Uzungöl ve Ayder temel çekim noktaları olmakta, ana mola noktaları ve konaklamalar bu çekim noktalarının çevresinde veya bölgenin Samsun girişinde yer almaktadır. Bu konuda tek istisna geceleme olmayan Karaca Mağarası'dır. Bölgeye gelen turların yaklaşık 1/3'ü Trabzon ve Samsun'dan uçakla giriş çıkış yapmaktadır.

Tokat ilini de içeren 7 adet organize turun dökümüne bakıldığında yalnız bir turun Tokat İl Merkezinde gecelediği, biri Tokat, biri Niksar ve biri Pazar olmak üzere toplamda üç yerde yemek molası verildiği ve ikisi Tokat, biri Niksar ve biri Pazar'da olmak üzere dört mola noktasının kullanıldığı görülmektedir. Bu turlarda ziyaret edilen kaynakların tümü ise Zile-Pazar-Tokat-Niksar aksında yer almaktadır. Diğer ilçelere ilişkin bir turizm faaliyeti saptanmamıştır. Tokat İline karayoluyla girişler % 57.1 oranında Amasya, % 28.6 oranında Çorum ve % 14.3 oranında Sivas üzerinden olmaktadır. Çıkışların ise tümü Amasya 'dan gerçekleşmektedir. Turizm hareketlerinin tüm ağırlığını Balıca Mağarası (Pazar), Tokat Merkez ve Zile ve Niksar ilçe merkezleri yüklenmektedir. Ana mola noktaları ve konaklamalar bu çekim noktalarının çevresinde yer almaktadır. Bölgeye gelen turların % 14.3'ü Samsun'dan, % 14.3'ü ise Amasya'dan (Merzifon) uçakla giriş yapmaktadır. Bölgeye gelen turların % 28.6'sı Samsun'dan uçakla çıkış yapmaktadır.

3. DARBOĞAZLAR

Ulaşım yetersizliği mevsim kısıtlılığı ve gezme görmeye dayalı tek tür turizm bölgede sektörün temel darboğazlarıdır. Doğu Karadeniz turizminde bölgeyi tanımayan kamuoyu mevsimi Temmuz ve Ağustos ayı olarak bilmekte bu aylardaki yoğun gelişler yatak arzında darboğazlara neden olmaktadır. Gerçekte bölgenin en güzel ayları Temmuz, Ağustos yanı sıra Mayıs ve Eylül'dür (Haziran dağlarda yağışlı ve sisli geçmektedir). Bu darboğaz doğru tanımla kısmen aşılabılır. Mevsimi uzatmanın diğer bir yolu ise bölgede kış turizminin desteklenmesidir.

Ulaşım yetersizliği özellikle dağlarda pek çok kaynağın atıl olarak kalmasına neden olmaktadır. Çözüm bir yandan turist eğilimlerini, diğer yandan değerlendirilebilir kaynakları devreye sokan yeni bir ulaşım planının yapılmasıdır. Gezme görmeye dayalı tek tür turizme, gerek mevsimi uzatmak gerekse mevsim içinde ek gelirler yaratmak için ilaveler gereklidir. Ancak ek turizm türlerinin günümüzde ve gelecekte pazarı olmayan tiplerinden özellikle kaçınılmalıdır.

Tokat ve Bayburt'un temel dar boğazı konumlarından kaynaklanmaktadır. Temel turist doğurgan merkezlerine uzaklık ve tur güzergahları üzerinde yer almaması bu illerin en önemli darboğazlarıdır. Her iki ilde turizm operatörü bulunmaması da il turizmini dış kaynaklı operatörlere bağımlı kılan diğer bir darboğazdır.

4. UZUN VADELİ TEHDİTLER

Bölge dışında ilk defa Karadeniz'e gelecek olan turist adayının temel imajı bölgenin yeşil olmasıdır. Fındık ve çay üretimi bölge yeşilliğini hiç değilse görsel olarak planlama döneminde de devam ettirecektir. Ancak orman dokusu, özensiz açılan yolların yarattığı heyelanlar, ağaç hastalıkları, taş ocakları ve hidroelektrik santral inşaatları (derivasyon tünelleri dahil) ile hızla yok olmaktadır.

Hidroelektrik santrallerin derivasyon tünelleri ile bazı vadi tabanlarındaki akarsuyu kurutması, doğal hayatı ve çevre orman dokusunu zayıflattığı gibi bölgenin turizm açısından çekiciliğini düşürecektir. Orman dokusunun hızlı tahribi dışında planlama dönemi içinde turizm sektörünü negatif yönde etkileyecek kayda değer bir tehdit yoktur.

PROJEKSİYONLAR VE PLANLAMA HEDEFLERİ

II. PROJeksiYONLAR VE PLANLAMA HEDEFLERİ

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde turizm sektörünü geliştirmek için sentez bölümünde verilen tespitler salt eğilimlere dayalı bir projeksiyonla planlamaya geçilemeyeceğini göstermektedir. Mevsim uzatıcı ve turizm türlerini artırıcı tedbirler nedeniyle mevcut eğilimleri kullanmak mümkün değildir. Diğer yandan planda önerilen yeni turizm türleri nedeniyle günümüzde sadece yaz aylarındaki faaliyetlere bağlı değerlere kış ayları talebi de eklenmelidir. Günümüzde yaklaşık 450.000 olan turist sayısının 15 yılda ne olabileceğine ilişkin tahminlerin yapılmasında sadece bir fikir vermesi için ilk önce mevcut eğilimler incelenmiştir.

Sümela'nın günümüzde bölgeye gelen turistlerin yaklaşık tümü tarafından ziyaret edildiğine daha önce işaret edilmişti. Aynı durumun 1990'lı yıllarda da geçerli olduğu varsayımı ile Sümela ziyaretlerin 1990-2012 karşılaştırması yapılmış ve 1990 da 55.793 olan ziyaretçi sayısının 2012' de 7.12 misli artarak 397.189'a yükseldiği tespit edilmiştir. Önümüzdeki 15 yıllık dönemde sisteme hiç müdahale edilmese bile aynı oranla artış varsayımı ile sadece gezme görme amacıyla gelecek turist sayısı 1.514.227 olarak hesaplanmaktadır. Ancak Planlama dönemi sonunda beklenen turist tahminlerinin tek bir veriye (1990-2012 arası Sümela Ziyaretçi sayısındaki artış oranı) dayandırmak yanlış olacaktır. Bu nedenle planlama dönemi sonu talep tahminine ilişkin kavramsal farklı bir değerlendirme yapılmıştır. Planlama dönemi (ortalaması) Türkiye nüfusu kabaca 80 milyon olarak tahmin edilebilmiştir. Bu nüfusun sadece % 50'sinin turizm faaliyetlerine katıldığı düşünülürse, sadece Türkiye içi talebin 40 milyon olduğu görülmektedir. Bir kişinin hayatı boyunca 40 yıl turizm faaliyetlerine katıldığı ve bu süre içinde sadece bir kere Karadeniz'e geldiği varsayımı ile Karadeniz'in planlama dönemi içinde yılda asgari 1 milyon yerli turist çekeceği hesaplanmıştır. Dağlardaki kaynakların devreye girmesi ve doğru tanıtımla beraber planlama bu talebe 250.000 kişi daha eklemek mümkündür. Planlama yoluyla Efirli ve Tirebolu'da Amasra (1.381 yatak), Akçakoca (1.387yatak) gibi uzun süreli güneş deniz konaklaması imkanı veren toplam 2.500 yatak kapasitesi önerilmiştir. Bu tesislerin sadece 2 ay boyunca tam kapasite ile çalışması ve gelenlerin ortalama 10 geceleme yapması kaydı ile 15.000 kişilik ilave yaz turistinin gelebileceği görülmektedir.

Planlama alanı içinde kış aylarında, kış turizmüne hitap eden başta Çakırgöl ve diğer kayak merkezleri ile birlikte toplam 6.500 yatak olacağı tahmin edilmektedir. Sistemin % 60 ortalama dolulukla ve sadece 3 ay süre için çalışacağı, ortalama kalış süresinin 10 gün olacağı varsayımı ile kış turist sayısı 35.100 olarak hesaplanmaktadır.

Sonuç olarak bölgenin planlama dönemi içinde yıllık 1.050.000 kişiyi ağırlayacağı görülmektedir. Bu noktaya kadar bölgeye gelebilecek yabancı turist tahminleri dahil edilmemiştir. Bölgenin planlama dönemi içinde çekebileceği yabancı turist tahmininde Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın elinde bulunan son tarihli konaklama istatistikleri (2012) kullanılmıştır. Bu tarihte bölgede toplam konaklama yapan kişi sayısı 2.033.145 olup, bunun 211.109'u (% 10.4) yabancıdır. Planlama dönemi içinde yabancı turist oranının da yaklaşık % 75 artması kaydı ile bölgenin çekeceği yıllık toplam turist sayısı nihai olarak 1.275.000 olarak tahmin edilmektedir. Bölgeyi planlama dönemi içinde

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

ziyaret edecek yabancı turistlerin geliş maksatları günümüzde olduğu gibi ağırlıklı kültür maksatlı olacaktır. Ancak, zaman içinde kayak ve özellikle heliski maksatlı gelişlerin çoğalacağı tahmin edilmektedir. Diğer bir yabancı turist talebi ise sıcak ülkelerden, özellikle Arap ülkelerinden gelmesi beklenen talep olacaktır. Bu talebin özellikle Trabzon ve Rize yaylalarında uzun süre konaklamaya dayalı olabileceği tahmin edilmektedir. Yeşil, su ve çevreden izole edilmiş olma koşullarının temin edildiği bölgeler bu tür talebin yoğunlaşacağı alanlar olabilecektir. Bu nedenle, bu konu ileride yapılacak detay ölçekli planlamalarda daima dikkate alınmalıdır.

Yukarıda belirtilen turist sayısı hedefine hangi yıl varılacağı proje yönetimi ve yatırım hacminin nasıl olacağına bağlıdır. 53 adet turun incelenmesi sonucu ortalama tur gecelemesinin 5.34 olduğu bu geceleminin 4.47'sinin bölge içinde, 0.87'inin ise bölge dışında olduğu saptanmıştır. Planlama döneminde ek kaynakların da devreye girmesi ile bölge içi gezme görmeye dayalı geceleminin yaklaşık (x 1.35) artışla 6'ya yükseleceği düşünülerek yapılan geceleme hesaplanmasında aşağıdaki yıllık geceleme rakamları saptanmıştır.

Yaz aylarında gezme görmeye dayalı geceleme	7.650.000
Efirli-Tirebolu gecelemleri.....	150.000
Kış turizmi gecelemleri	351.000
Yıllık Bölge Toplamı	8.151.000

Sonuç olarak planlama hedefi bölgenin yıllık 1.275.000 turisti ağırlayacak ve bu turistlere 8.151.000 geceleme imkanı sunacak şekilde donatılmasıdır. Bu rakamlar sadece turizm maksadıyla bölgeye gelenleri kapsamakta olup iş amaçlı gelişler hariç tutulmuştur.

PLANLAMA KARARLARI

PLANLAMA KARARLARININ YORUMLANMASI

B- PLANLAMA KARARLARI

I. PLANLAMA KARARLARININ YORUMLANMASI

Planlama alanı, planın temel uygulayıcısı olan DOKAP açısından idari bir bütün olmasına rağmen, bölgeyi ziyaret edecek turistler açısından bir bütünlük değildir.

Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Gümüşhane İli'nin kuzey kesimi bölgeyi turlarla ziyaret edecek olan turistler için:

- Makul sayılacak tur süreleri
- Makul sayılacak tur fiyatları
- Yeşil yolculuk kriterine uyan benzer özellikleri

açılımlarından bir bütünlük arz etmektedir.

Samsun tek başına bir destinasyon özelliğine sahip değildir. Uzun vadede Samsun'un İç Anadolu'dan ve batıdan gelen turistleri batı istikametine (Sinop) ve batıdan gelenleri doğuya (yukarıda açıklanan 5 ile) dağıtıcı bir merkez olarak çalışacağı görülmektedir. Bu nedenle Samsun'da nihai destinasyon olarak görev yapacak turizm ve rekreasyon kaynaklarının geliştirilmesi önemlidir.

Plana 2017 yılında eklenen Tokat İli turizm açısından Doğu Karadeniz illeri ile ilişkisi en düşük düzeyde olan ildir. İlin konumu nedeniyle temel turizm güzergahında yer almaması; ilişki düzeyinin düşük olmasının temel nedenidir. Bu dezavantaj bir yandan ilin Doğu Karadeniz ile ulaşım bağlantılarını arttırmak, diğer yandan yerel tur operatörlüğü sistemini geliştirmekle giderilebilecektir.

Bayburt İli turizm açısından son derece kısıtlı kaynaklara sahip olup, ilin turizm açısından tek şansı Yeşil Yol'a, dolayısıyla Yeşil Yol üzerindeki temel geceleme noktalarına bağlanmasıdır. Bu suretle geceleme noktalarından kaynaklanacak gününbirlik turlarla Bayburt'a turist çekmek mümkün olabilecektir.

Artvin kaynakları temel olarak doğayla bütünleşmiş, uzun süreli tatil imkanı arayan veya doğa sporlarına düşkün bir kitleye hitap edecek niteliktedir. Bu tür faaliyetler Ordu-Rize arasındaki tura dayalı faaliyetlerden ayrı yorumlanmalıdır. Artvin'in yukarıda açıklanan nedenlerle tur güzergahı üzerinde yer alan bir il karakterinden çok, doğayla iç içe yaşamak isteyenler için bir terminus niteliğinde geliştirilmesi gereklidir.

Planlama kararları bir bütün olarak yorumlanmalıdır. Doğu Karadeniz'in dokuz ilinin turizm faaliyetleri bölgenin temel olarak tur anlayışına dayalı bir şekilde ziyaret edilmesi nedeniyle bir bütündür. Bölge içinde doğal kaynaklar açısından ziyaret edilebilecek son derece büyük sayıda kaynaklar mevcuttur. Bölge kaynaklarının tümünün bu plan kapsamına kullanışa açılması kıt kaynakların rasyonel kullanılması prensibine aykırıdır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Plan, sektörün bölgede sıçrama şeklinde gelişimine katkı sağlayacak kaynakların geliştirilmesine öncelik verecek bir anlayışla oluşturulmuştur. Beklenen gelişmeler gerçekleştirildikten sonra, ikincil ve üçüncül öncelikli kaynaklara yatırım söz konusu olacaktır.

Planlama kararları mekanın bazı noktalarında münferit iş olmaları nedeniyle “noktasal kararlar” şeklinde tanımlanmıştır. Aynı alanda birden fazla konuda planlama, projelendirme ve tedbirler alınması gerektiğinde bu alanlar “Eylem Bölgesi” olarak tanımlanmıştır. Bu alanlarda yapılacak her türlü çalışmanın bir bütünlük çerçevesinde yapılması şarttır.

Planlama kararları dışında planlama alanı içinde turizme zararı olabilecek faaliyetlerden kaçınılması gerekmektedir. Bunlardan en önemlisi özellikle kent merkezlerinden özgün karakterini koruyabilmiş olan yaylalara kuzey-güney yönlü yolların yapılmamasıdır. Bu tür yollar yaylalara kent merkezlerinden olan ulaşımı kolaylaştıracak ve yaylalar üzerinde ikinci konut baskısı oluşturacaktır. Örneğin; Şolma Yaylası planlama alanı içinde özgün niteliğini koruyabilmiş yaylalardan bir tanesidir. Bu yaylaya Akçabaat çıkışlı bir yol yapılması halinde ulaşım 2 saatten 45dk ya kadar inebilecektir. Bu durumda yaylanın üzerinde çok yoğun ikinci konut baskısı oluşacak ve yayla özgün niteliğini kaybedecektir. Diğer konu ise markalaşma, tanıtım ve pazarlamanın ne zaman yapılması gerektiğidir. Bu tür faaliyetler turizm altyapısı bittikten sonra yapılmalıdır. Daha önce yapılacak faaliyetler olmayan turizm altyapısı nedeniyle yarar yerine zarar getirecektir.

ULAŞIM PLANLAMASI

II. ULAŞIM PLANLAMASI

1. PLANLAMA ALANINA ULAŞIM

Planlama dönemi içinde gerek karayolu, gerekse hava yolu ulaşımı için mevcut altyapı dışında yeni bir bağlantı önerilmemiştir. Mevcut havaalanları dışında bir havaalanının yalnız turizm maksatlı yapımı önerilmemektedir. Bununla birlikte; mevcut turist akımları dikkate alındığında, 22.05.2015 tarihinde hizmete açılan Ordu-Giresun Havalimanı'nın turizm sektörüne de katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Ayrıca planlama alanının doğusundaki son havalimanı olan Trabzon Havalimanı'nın yetersiz kalması halinde, bölgedeki 4. havalimanının planlanması Doğu Karadeniz Turizm Master planı hedefleri ile uyumlu olacağı düşünülmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca hazırlanmış Türkiye Turizm Stratejisi (2023) ve Türkiye Turizm Stratejisi Eylem Planı kararları çerçevesinde Trabzon'da bulunan kruvaziyer gemi kabul limanının genişletilmesi önerilmektedir. Kruvaziyer gemi turizmi turistin gemide geceleme, kahvaltı etmesi, gün içinde sahili gezmesi akşam tekrar yemek için gemiye dönmesi esasına dayalıdır. Böyle bir talebin yatak talebini etkilememektedir. Bu nedenle master plan bütününde kruvaziyer gemi ile yapılacak turizm türüne ilişkin öneri getirilmemiştir. Daha alt ölçeklerde yapılacak çalışmalar sonucunda yatırımların yönlendirilmesi önerilmektedir.

2. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM PLANLAMASI

Planlama alanı toplam 9 ili kapsamakta olup, tek seferde gezilme ihtimali düşüktür. Ancak, 2007 tarihinde yürütülen Doğu Karadeniz Turizm Master Planı'nda bölge turizminin Yeşil Yolculuk adı ile markalaştırılması önerilmiş olup, 5 ilin yayalarını birbirine bağlayan ulaşım ağı da bu markaya paralel olarak önerilmiş bulunmaktadır. DOKAP'ın kuruluşu ile birlikte, adı geçen yolun parçalı olarak imalatına başlanmış, henüz bu güzergah üzerinde turist akımlarının oluşmaması nedeniyle, Yeşil Yolculuk markası yerine Yeşil Yol kavramı ilgili illerde öne çıkmıştır. Eldeki planın hazırlanması sırasında DOKAP sorumluluk alanı içinde olması nedeniyle Artvin, Bayburt ve Samsun illerindeki ilgili idarelerin yol önerileri alınmış, 2007 tarihli Doğu Karadeniz Turizm Master Planı'nda önerilmiş olan ulaşım ağı tekrar gözden geçirilmiştir. Daha sonra DOKAP sorumluluk alanına Tokat'ın eklenmesi ile yol son halini almış ve ekte sunulan paftada belirtilen ulaşım ağı oluşturulmuştur. Oluşturulan ulaşım ağı, tüm bölgenin tek seferde gezilmesine imkan vermesine rağmen, bu uzunlukta bir gezinin tek seferde yapılma şansı çok zayıftır. Buna rağmen tüm projenin Yeşil Yol markası adı altında pazarlama kararına paralel olarak, Yeşil Yol'un da devamlılığına önem verilmiştir. Uzun vadede önerilen yol şemasının bölgeye ancak iki veya üç sefer ziyaretle kullanılabileceği düşünülmelidir. Bu şekilde yapılacak ziyaretlerin güzergah tayini master plan ile yapılabilecek bir kavram değildir. Bu güzergahlar genellikle turist talebine bağlı olarak acenteler tarafından oluşturulmaktadır. Master plan yapılan bölgede ise master plan altyapı yatırımları sona erdikten sonra yapılacak markalaşma, tanıtım ve pazarlama

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

projesi ile yönlendirme yapılmalıdır. Bu projenin sonuçları kısa süreli turların ana güzergahını oluşturacaktır. Bu güzergahlar bölgeye münferit gelen turistler için yararlı olacaktır. Tur ile gelen turistin süre ve güzergahı her halükarda acente tarafından maliyet ön plana tutularak belirlenir.

Ekte sunulan ulaşım ağında imalata ilişkin öncelikler de belirtilmiştir. Bu öncelikler ve yol detayları EK 2'de verilmiştir. Öneri ulaşım ağı üzerindeki geceleme merkezlerinin ulaşım ağına paralel olarak tamamlanıp hizmete açılmasına özen gösterilmelidir. Ancak öneri geceleme merkezlerinin planlamalarının ne sürede tamamlanabileceğini günümüzden kesin olarak bilebilmek mümkün değildir. Geceleme merkezleri planlaması sırasında ortaya çıkabilecek mülkiyet ve teknik altyapı gelişimine ilişkin sorunlar yol ve yatak inşaatı paralellliğini bozabilecektir. Bu nedenle, proje uygulamasının temel koordinatörü olan DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi gerekli eş zamanlılığı temin maksadıyla ulaşım ağı yatırım önceliklerini değiştirmelidir.

2.1. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM DETAYI VE ÖNCELİKLER

Mevsim kısılalığından sonra bölgenin en önemli darboğazının ulaşım sorunu olduğuna daha önce değinilmiştir. Özellikle bölgenin dağlık iç kesimlerinde büyük ulaşım sorunları nedeniyle bölgeye gelen turistler günümüzde sadece sahil yolunu kullanabilmekte ve temel olarak iç kesimlere kolay ulaşım imkanı veren 3 çekim noktasını (Ayder-Uzungöl ve Sümela) ziyaret edebilmektedirler. Buna karşılık dağlarda yer alan yüzün üzerindeki yayla veya tarihi eserler görülmemekte, sınırlı sayıda tur ancak sınırlı bölgelerde minibüs turu ve doğa yürüyüşü yaptırılmaktadır. Gerek bölgeye gelen turistlere daha çok sayıda kaynak gösterebilmek ve bölge gecelemesini yükseltmek, gerekse turizm gelirlerini mekana daha homojen dağıtabilmek için Doğu Karadeniz dağlarında Doğu-Batı istikametinde bağlantı sağlayabilecek ve asgari olarak yaz aylarında kullanıma açık bir bağlantının sağlanması gereklidir. Günümüzde bölgeye gelen turistlerin kabaca %50 si otobüs turları ile %50 si ise özel otoları ile gelmektedir. Böyle bir yolun tam randımanlı çalışabilmesi için özel otoların yanı sıra büyük tur otobüslerine de hizmet verebilmesi tercih sebebidir. Ancak bu yaklaşımla yapılacak bir yol (veya standardı yükseltilecek mevcut bir güzergah) yapılan arazi çalışmasında bulunamamıştır.

Dağlardan geçecek bir güzergahın büyük tur otobüslerine hizmet edecek bir standarda yükseltilmesi şüphesiz ki teknik bakımdan mümkündür. Ancak böyle bir yolun yaratacağı çevre tahribatı ve maliyeti yapılacak yatırımı anlamsız kılacaktır. Ancak özel otomobillerin, minibüslerin ve yarım otobüslerin geçebileceği mevcut bir güzergahın standartlarının yükseltilmesi ve özellikle satıh kaplamalarının (asfalt parke taş veya beton) yapılması halinde istenilen netice elde edilebilecektir. Böyle bir durumda münferit gelenler cip kiralama maliyetinden kurtulacaktır. (Bir günlük cip kirasının benzin hariç maliyeti tur günlük maliyetine eşittir). Büyük otobüs turları ile gelenler ise tek bir transferle minibüslerle veya yarım otobüslerle yollarına devam edebilecektir.

Planlama alanı içi ulaşım yolu üç temel öncelik sıralaması ile oluşturulmuştur. Planlama alanı içinde birinci öncelikli yolun tamamen bitirilmesi ve turizme açılacak

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

standartlara gelmesinden sonra ikinci ve üçüncü öncelikli yolların yapılmasına geçilmelidir. Önerilen yolun kısa sürelerde hizmete girmesi amacıyla birinci öncelikli yol da üç etaba ayrılmıştır. Birinci etabın bitirilmesi sonucunda mevcut karayolu ve sahil yolunun kullanılması ve geri kalan altyapı çalışmalarının bitirilmesi ile hedeflenen turist rakamlarına ulaşılacak konuma gelinecektir. Bu etabın yapılacak yeterli ödenekler ile 3-5 yıl içinde tamamlanabileceği düşünülmektedir.

2.1.1. BİRİNCİ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI

Önerilen yolun kısa sürelerde hizmete girmesi amacıyla birinci öncelikli yol da üç etaba ayrılmıştır. Birinci etabın bitirilmesi sonucunda mevcut karayolu ve sahil yolunun kullanılması ve geri kalan altyapı çalışmalarının bitirilmesi ile hedeflenen turist rakamlarına ulaşılacak konuma gelinecektir. Bu etabın yapılacak yeterli ödenekler ile 3-5 yıl içinde tamamlanabileceği düşünülmektedir.

2.1.1.1. Birinci Etapta Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Aksları

Halen arazide mevcut yol ağından ve turizme kazandırılabilir kaynaklardan en fazla faydalanacak olan ve geliştirilmesi en düşük maliyetle gerçekleştirilecek yol güzergahı Fatsa- Aybastı-Gölköy-Topçam-Çambaşı-Paşakonağı Yaylası-Bektaş Yaylası-Kulakkaya-Kümbet Yaylası- Çakrak-Kazıkbeli Yaylası-Kürtün-Torul-Maçka-Sümela-Çakırgöl-Taşköprü-Sultan Murat Yaylası- Çaykara-Uzungöl-Anzer- İkizdere- Ilica Kaplıcası-Çağırankaya Yaylası- kale-i Bala- Çatköy-Meydanköy – Çamlıhemşin- Ayder- Gürcüdüzü-Altıparmak- Yusufeli- Artvin- Şavşat- Meydancık- Camili- Borçka-Hopa olarak tespit edilmiştir. Bu güzergah; Torul-Çakırgöl arasında kalan kesimi Erikbeli- Şolma üzerinden ve ya Zigana üzerinden olabildiği gibi Karaca Mağarası-İmera üzerinden de bağlanmıştır.

Birinci etap yol aksından Samsun İli'nde Vezirköprü, Ayvacık Kültür Turizm Koruma Ve Geliştirme Bölgesi, Kızılırmak Deltası'na, Artvin'de Altıparmak ve Olgunlar Köyü'ne, Gümüşhane'de Süleymaniye Mahallesi'ne, Trabzon'da Sisdağı Yaylası ile Erikbeli Yaylası arasında geçişler sağlanmıştır.

2.1.1.2. İkinci Etapta Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Aksları

İkinci etap; projenin ilerlemesi ve yeterli sayıda turistin bölgeye ziyareti sağlandıktan sonra diğer turizm potansiyelli kaynakların faaliyete geçmesini sağlayacaktır. Bu etap yol birinci etapta yapılacak olan ana yolu uzatan ve detaylandırılan yollardan oluşmaktadır. Bu güzergahlardan birincisi; Sahil Yolu'ndan Çarşamba İlçesi'nden ayrılarak Ayvacık Kültür Turizm Koruma Ve Geliştirme Bölgesi, Akkuş ve Perşembe Yaylası'nda son bulmaktadır. Bu güzergah Hasan Uğurlu Barajı kıyısından devam etmekte ve feribot geçişi ile Tokat il sınırına bağlanmaktadır. Yol daha sonra Erbaa İlçe merkezinden Niksar devam etmekte, oradan da bir kolu Reşadiye üzerinde diğer kolu Çamiçi Yaylası üzerinden Perşembe Yaylarına bağlanmaktadır. Yol Niksar'dan da Tokat kent merkezine, Ballica Mağarasına ve Ocaklı Şelalesi'ne uzanmaktadır. İkinci güzergah ise Bulancak'ı Bektaş Yaylası'na bağlayan ve Giresun Kenti'ni Kümbete bağlayan güzergahlardır. Bu güzergahlar her iki turizm merkezi'nin Sahil Yolu'na olan bağlantısını

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

güçlendirecektir. Üçüncü güzergahın tamamı karayolu statüsünde olan Ovit Kış Sporları Turizm Merkezi bağlantısıdır. Dördüncü güzergah ise Sahara-Karagöl Milli Parkı'nı devreye sokacak olan Şavşat Bağlantısıdır. Beşinci güzergah Camili'yi Sarp Sınır Kapısı'na bağlayan güzergah olacaktır. Altıncı güzergah Uzungöl'ü Aydıntepe ve Bayburt'a bağlayan yol olarak belirlenmiştir.

2.1.1.3. Üçüncü Etapta Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Aksları

Bu etap; birinci öncelikli yolun son safhası olacaktır. Ana ulaşım aksına ekleme şeklinde olacak şekilde düşünülmüştür. Birinci güzergah Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti'ni 19 Mayıs Turizm Merkezi'ne bağlayan yoldur. İkinci güzergah Çambaşı Turizm Merkezi'ni Bektaş Turizm Merkezi'ne Karagöl Dağı etekleri üzerinden bağlayan yoldur. Üçüncü güzergah Gümüşhane'yi Zigana Turizm Merkezi'ne ve bu turizm merkezini de Çakırgöl Turizm Merkezi ve Sümela Manastırı'na bağlayan yoldur. Dördüncü güzergah Ayder Yaylası'nı Sahil Yolu'na inmeden Artvin Barhal Vadisi'ne bağlayacak güzergah olacaktır. Bu etap yolların tamamlanması ile Samsun'dan Artvin'e kadarki plan kapsamındaki 9 il dağlardan geçen yol ile birbirine bağlanmış olacaktır.

Bu yol üzerine konumlanacak konaklama merkezlerinde geceleyecek turistlerin gününbirlik mesafe içinde ziyaret edebilecekleri kaynaklar toplu olarak ekli paftada sunulmuştur. Bu kaynaklara ulaşım sağlayan mevcut yolların stabilize edilerek muhafaza edilmesi yeterli olacaktır.

2.1.2. İKİNCİ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI

İkinci öncelikli geliştirilmesi önerilen ulaşım aksları daha önce belirtildiği gibi bölgeye güneyden giriş yapacak ziyaretçiler için düşünülmüştür. Bu girişler temel olarak Amasya-Suşehri bağlantısı ile Sivas- Erzurum bağlantısından beklenmektedir. Niksar girişleri bölge içinde Argın Turizm Merkezi (halen boştur) dışında çekiciliği olmayan bir güzergahla Ünye'ye bağlanmakta olup, bu güzergahtan giriş beklenmemektedir. Perşembe Yaylası'nın Reşadiye çıkışı asfalt olup, uzun vadede sınırlı kullanımı beklenmektedir.

Amasya-Suşehri bağlantısından bölgeye temel giriş Şebinkarahisar'dan olacaktır. Bu güzergahtan bölgeye girenler Şebinkarahisar ve çevresindeki çok sayıda eseri ziyaret edebilecekleri gibi, isterlerse kuzey istikametine devam ederek, Kümbet Turizm Merkezi'ne ulaşıp, buradan birinci derece öncelikli ulaşım aksına çıkabilecekler veya doğu yönüne giderek, Tomara Şelalesi, Çakırkaya Kilisesi, Keçi ve Kov kalelerini ziyaret ederek Gümüşhane'ye ulaşabileceklerdir. Bu güzergahın tümü asfalttır. Bayburt girişleri de Köse ve Kelkit üzerinden aynı güzergahı kullanabileceklerdir.

Bir diğer ikinci öncelikli yol güzergahları; iki kaynak arasında alternatif oluşturacak daha küçük güzergahlardır. Bunlar; Çambaşı – Bektaş alternatif güzergahı, Sıddağı Beşikdüzü ve Görele bağlantısı, Erikbeli-Kadırga Yaylası-Zigana-Çakırgöl Turizm Merkezi bağlantısı, Sulatan Murat Yaylası Çaykara bağlantısı, Pazarcık –Tapanoz geçişidir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

2.1.3. ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ GELİŞTİRİLMESİ ÖNERİLEN ULAŞIM AKSLARI

Bu akslar birinci ve ikinci öncelikli yolların, konaklama merkezlerinin, mola noktalarının yapılmasından sonra projenin en son safhası olarak ele alınmalıdır. Bu güzergahlar günümüzde kullanılan karayolu statüsündeki bazı yollara alternatif olarak önerilmiştir. Amaç gelecek turisti karayolu trafiğinden maksimum düzeyde soyutmaktır.

Bu güzergahlar; Nebiyan Yaylası Ladik kavşağı yolu, Ladik Gölü- Suat Uğurlu Barajı bağlantısı, Yeşil Yol- Salıpazarı bağlantısı, Yaylalar Köyü – Yusufeli Kaçkar Dağı üzeri bağlantı yolu, Yusufeli- Kafkasör yolu, Artvin, Borçka-Papart Yaylası yolu, Rize, Fındıklı Salma ve Trabzon Köprübaşı, Avulot Hanları, Çataldere- İncesu- Eynaçor, Güce bağlantı ve Doğan kent ilçesine bağlanan yoldur.

Tablo 1: Planla Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Akslarının Uzunlukları*

ÖNCELİK	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YA ÖZEL İDARE SORUMLULUĞUNDA BULUNAN YOL UZUNLUĞU (KM)	KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SORUMLULUĞUNDA BULUNAN YOL UZUNLUĞU (KM)	TOPLAM YOL UZUNLUĞU (KM)
BİRİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	1815,5	1265	3080,5
İKİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	236	346	582
ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ YOLLAR	933,5	49,5	983
TOPLAM	2985	1.660,5	4645,5

Kaynak: Büro Çalışması

*Değerler plan ölçeği gereği kesin değildir. Alt ölçekli plan ve uygulama sırasında kesin değerler oluşacaktır.

Tablo 2: Birinci Öncelikli Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Akslarının Etaplara Göre Uzunlukları *

ETAP	BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VE YA ÖZEL İDARE SORUMLULUĞUNDA BULUNAN YOL UZUNLUĞU (KM)	KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SORUMLULUĞUNDA BULUNAN YOL UZUNLUĞU (KM)	TOPLAM YOL UZUNLUĞU (KM)
BİRİNCİ ETAP YOLLAR	858	819	1.677
İKİNCİ ETAP YOLLAR	490	406	896
ÜÇÜNCÜ ETAP YOLLAR	467,5	40	507,5
TOPLAM	1.815,5	1265	3080,5

Kaynak: Büro Çalışması

*Değerler plan ölçeği gereği kesin değildir. Uygulama sırasında kesin değerler oluşacaktır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 3: Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Akıslarının Önceliklerine Göre Mevcut Durumları Uzunlukları

ÖNCELİK	ASFALT YOL (Km)	BETON YOL (Km)	STABİLİZE YOL (Km)	TESVİYE (Km)	MUTASEVVER HAMYOL (Km)	TOPLAM
BİRİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	1.718	87	304	907	64,5	3.080,5
İKİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	397	0	50	125	10	582
ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ YOLLAR	183	16,5	133	637,5	13	983
TOPLAM	2.298	103,5	487	1.669,5	87,5	4.645,5

Kaynak: Büro Çalışması ve yerel yönetim verileri

2.2. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM STANDARDI

Doğu Karadeniz Turizm Master Planı'nın önermiş olduğu yol doğaya özellikle uyum sağlayan bir karakterde olması gereği vurgulanmıştır. Bu maksatla tüm projede özellikle 1. Öncelikli yollarda olabildiğince arazide mevcut yollar kullanılmış, yolu kısaltma maksadıyla köprü, viyadük, tünel gibi yaklaşımlara yer verilmemiştir. İdeal yolun profil kaplaması, sanat yapılarının tür ve kalitesine örnek olarak "Maçka-Sümela bağlantısı" ve "Terme -Salıpaazarı bağlantısının nitelikleri aşağıda verilmiştir.

Şekil 1: Maçka-Sümela Yolu

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışması

Şekil 2: Maçka-Sümela Yolu Enkesiti

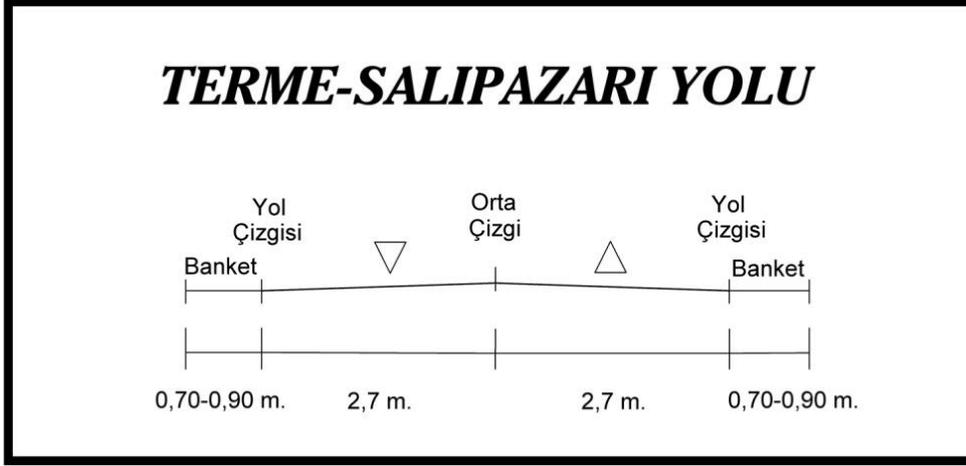
Kaynak: Arazi ve Büro Çalışması

Şekil 3: Terme - Salıpazarı Yolu

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışması

Şekil 4: Salıpaزاری-Terme Yolu En Kesiti

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışması

Yeşil yol hızlı ulaşım sağlayacak bir yol olarak düşünülmemiştir. Bunun tam aksine yol yavaş ilerlenen dolayısı ile çevrenin daha çok algılanmasına imkân veren bir yolculuk imkânı sunmalıdır. 70 km/saat yeşil yol için önerilen maksimum sürattir. Yolun sürat dışındaki en önemli karakteri sunduğu konfor düzeyidir. Yol konforu fiziki ve psikolojik açılardan incelenerek öneriler aşağıda sunulmuştur.

2.2.1. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIMA İLİŞKİN FİZİKİ ÖNERİLER

2.2.1.1 En Kesitler

Yol en kesit profili ideal olarak 3,5 metrelik 2 şeritten oluşan 7 metre satıh kaplamasıdır. Bu profil ideal olarak 2 büyük otobüsün rahatlıkla geçiş yapabileceği bir profil olup önerilen tüm yeşil yollarda 7 metrelik bir en kesiti temin etmek mümkün değildir. Yol en kesitini 7 metrede tutabilmek amacıyla yapılacak yarmalar, istinat duvarları, yükselen şevler gibi gerek yatırım maliyetlerini çok yükseltecek gerekse önemli çevre hasarı yaratacak profillerden özellikle kaçınılmalıdır. Bu tür hatalı yaklaşımlar Erikbeli Yaylası yolunda tabiata büyük zarar vermiştir. Satıh kaplamasının en dar olabileceği kesit 5 metre olmalıdır. Bu en kesit 2 otomobil veya yarım otobüsün geçişi için kabul edilebilir en düşük değerdir.

2.2.1.2 Boy Kesitler

Yedi metrelik en kesite sahip yollarda kabul edilebilecek maksimum eğim %8 olmalıdır. Bu eğim büyük otobüslerin aşırı zorlanmadan çıkabileceği sınır bir değerdir. Yarım otobüslerin ve otomobillerin kısa süreli çıkabileceği maksimum eğim %10 olarak kabul edilmelidir.

2.2.1.3. Sanat Yapıları

Yeşil yolun her türlü sanat yapısı kesinlikle eksiksiz ve projelendirilmiş olmak kaydı ile yapılmalıdır. Yolun genellikle yüksek yağış alan dağ yamaçlarından geçmesi, belirli kesimlerin uzun süre kar altında kalması, yer yer muhtemel çığ tehlikesi olması, heyelan, kaya düşmesi gibi tehlikeler sanat yapılarının eksiksiz olarak yapılması için gerekli sebeplerdir. Sanat yapıları için kaplanmış satha ilave edilecek alanlar da kesinlikle projelendirilmelidir.

Eksik sanat yapıları her yıl yolların bozulmasına sebep olacak, tamiratlar ise ancak turizm sezonunun yüksek olduğu yaz aylarında yapılabilecektir. Bu durum işletme maliyetlerini arttıracığı gibi turizm sektörü üzerinde olumsuz bir etki yaratacaktır.

2.2.1.4. Viraj Kurpları

Yedi metre profile sahip yollarda minimum viraj yarıçapı 15 metre, 6 metre profile sahip yollarda 12,5 metre olmalı, en düşük profile sahip yollarda ise 8 metrenin altına düşmemelidir.

2.2.1.5. Satış Kaplama Malzemesi

Satış kaplama malzemesi, yolun yer aldığı yükseklik, malzeme ocağına yakınlık, malzeme taşıma giderleri gibi temel değişkenlere bağlı olduğu gibi yolcuya sunulacak konfor seviyesine de bağlıdır. Bu nedenle satış kaplama malzemesine projersiz karar verme olanağı yoktur. Bu safhada sadece yolcu konfor seviyesini belirleyen kaplama türlerinin önceliklerine yer verilmiştir.

Sıcak Asfalt:

En az gürültü ve titreşim yapması nedeniyle gerek yolcu konforu gerekse çevresel etkenler açısından 1. öncelikle tercih edilmelidir. Paletli kar temizleme makinelerine karşı hassas olması ve yüksek irtifada uzun süre üstündeki kar örtüsünün temizlenmemesi halinde kısmi şişme yapması bu malzemenin temel dezavantajıdır. Ancak uzun süre dayanması, kolay tamir edilmesi ve son derece konforlu bir yolculuğa imkân sağlaması bu malzemenin 1. öncelikle tercih sebebidir. Bütün yol imalatlarında olduğu gibi sıcak asfaltın alt yapısının sağlamlığı yolun ömrü açısından son derece önemlidir. Yeterli standartların sağlanmaması halinde özellikle inişlerde fren yapan ağır araçlar yol sahında ondülasyona sebep olabilmekte, bu durum ise ilk önce yol konforunu etkileyerek kısa süre sonra satış kaplamasını çatlatarak yol altına su girişine neden olmaktadır. Sıcak asfalt kullanılması halinde yolun betonyer, yüklü kamyon gibi araçlar tarafından da kullanılabilceği dikkate alınarak olabilir en yüksek standartlarda yapılmasına özen gösterilmelidir.

Beton Yol:

Ülkemizde uygulaması son derece kısıtlı olan beton yol sunduğu yolcu konforu açısından sıcak asfaltla eşdeğer durumdadır. Güvenilir bir altyapı üzerine uygulanması halinde

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

beton en uzun ömürlü satıh kaplama malzemesidir. Ancak hazır beton tesislerinden uzak noktalarda uygulanması zordur.

Kilitli Parke:

Sıcak asfalt ve beton yola nazaran daha gürültülü ve titreşimli olan kilitli parke ancak iklim şartlarının gerektirdiği yerlerde kullanılabilir. Ağır araçların geçmesi halinde yol tahribatı kaçınılmazdır. Kilitli parkelerin bitim noktalarındaki sınır elemanları ne kadar özenli yapılırsa yapılsın araçların bankete inmeleri halinde daima yerlerinden oynamakta ve bunun sonucu yol sathındaki parkelerde yerlerinden kaymaktadır. Kilitli parkelerin tamir kolaylığı varmış gibi görünmesine rağmen pratik uygulamasının sorunlu olduğu yapılan gözlemlerde tespit edilmiştir.

Doğal Taş Levha veya Parke:

Bu uygulamalar gerek gürültü gerekse titreşim açılarından yolcu konforunu en fazla etkileyen uygulamalar olup genellikle diğer uygulamalara nazaran daha pahalıdır. Yolun doğal sit alanları ve milli parkların geçtiği yerlerde ilgili koruma kurullarının mecbur etmesi halinde bu uygulama yapılmalıdır.

Soğuk Asfalt:

Uygulaması en kolay görünen ancak sağlıklı yapılmaması halinde en çok sorun çıkaran uygulama soğuk asfalt uygulamasıdır. Ülkemizde en çok rastlanan durum, ilk yıl bir kat uygulama yapmak, kış aylarında zeminin su alması sonucu ondan sonraki yıllarda devamlı olarak yolu yama şeklinde tamir etmektir.

Ülkemizde yapılan bazı uygulamalarda zift üzerine atılan mıcırın silindirlenmesi yapılmamakta, bu işlem yoldan geçecek araçlara bırakılmaktadır. Bunun sonucu son kat malzeme oturuncaya kadar tozlanma, mıcırlı zeminde araçların kayması, arkadaki araçlara taş fırlatması ve emniyetsiz bir sürüş ortamı oluşmaktadır.

Araçlar daha önce aynı yoldan geçmiş ve malzemesi kısmen sıkışmış tekerlek izlerini takip etmekte olup bunun sonucu zeminde dengesiz gerilimler oluşmakta ve asfalt zamanla su almaktadır. Bu uygulamanın gerek bölgede gerekse ülkenin diğer kesimlerinde pek çok örneği mevcuttur. 2014 yılından itibaren 2013 yılında altyapı çalışmaları başlatılan yolların pek çoğunun soğuk asfaltla kaplanacağı tahmin edilebilir.

Soğuk asfalt uygulaması sağlıklı bir projelendirme ve imalat kontrolünün olmadığı ortamlarda sakıncalıdır.

2.3. PLANLAMA ALANI İÇİ ULAŞIM YATIRIM MALİYETİ

Master plan ile önerilen yolların maliyet hesabı uygulama projeleri olmadan hesaplanmasının doğru olmadığı düşünülmektedir. Ancak proje yatırım maliyeti olarak çok genel olarak bir yaklaşım ile maliyet analizi yapılmıştır. Bu analiz ancak uygulama projeleri yapıldıktan sonra kesinleşebilir. Maliyet analizi yapılırken uygulama projelerinin bulunmamasından dolayı hesaplar kabuller üzerinden yapılmıştır. Ayrıca planlama kapsamında düzenlenecek yolların tamamının sıcak asfalt kaplama olacağı da

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

kabuller arasındadır. Asfalt yollar bölge genelinde iyi durumda olmasına karşın ikinci kat sathı kaplama gerektirmektedir. Bu nedenle asfalt yolların maliyeti ikinci kat asfalt kaplama üzerinden yapılmıştır. Beton yolların herhangi bir maliyet oluşturmayacağı düşünülmektedir. Stabilize yollarda sanat yapısı olarak 1 km'ye bir menfez ve her km'ye 30m yol altı,30m yol üstü taş ve/ ve ya betonarme duvar gerekeceği kabul edilmiştir. Tesviye yollarda %30 oranında onarım olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 4: Geliştirilmesi Önerilen Ulaşım Akislerinin Önceliklerine Göre Mevcut Durumları Uzunlukları (Karayolları Genel Müdürlüğü sorumluluk sahası dışında olan)

ÖNCELİK	ASFALT YOL (Km)	BETON YOL (Km)	STABİLİZE YOL (Km)	TESVİYE (Km)	MUTASEVVER HAMYOL (Km)	TOPLAM
BİRİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	453	87	304	907	64,5	1.815,5
İKİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	51	0	50	125	10	236
ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ YOLLAR	133,5	16,5	133	637,5	13	933,5
TOPLAM	637,5	103,5	487	1.669,5	87,5	2985

Kaynak: Büro Çalışması

Tablo 5: Birim Yol Maliyetleri (2017 yılı)

Sıra No	İşin Adı	Miktarı	Fiyat (TL)
1	Tesviye	1 km	178.300
2	Onarım	1 km	135.800
3	Stabilize Kaplama	1 km	25.300
4	1.Kat Sathi Kaplama	1 km	119.700
5	2.Kat Sathi Kaplama	1 km	20.800
6	Beton Parke Kaplama	1 km	254.800
7	Sıcak Asfalt Kaplama	1 km	238.500
8	Menfezler	1 adet	7.600
9	Beton Temelli Taş İstinat Duvarı	1m	270
10	Betonarme İstinat Duvarı	1m	850

Kaynak: Arazi ve Büro Çalışması

Yukarıdaki kabullerle aşağıdaki formüllerle maliyet hesabı yapılmıştır.

- **Mevcutta Asfalt Yolların Oluşturacağı Maliyet**= 2. Kat sathı kaplama (1km) x Toplam asfalt yol uzunluğu
- **Mevcutta Stabilize Yolların Oluşturacağı Maliyet** = (Bir adet menfez maliyeti + 30m yol altı duvar maliyeti + 30 m yol üstü duvar maliyeti + Sıcak asfalt kaplama maliyeti) x Toplam stabilize yol uzunluğu

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

- **Mevcutta Tesviye Yolların Oluşturacağı Maliyet** = (Onarım (toplam km'nin %30 u) + stabilize kaplama + bir adet menfez maliyeti + 30m yol altı duvar maliyeti +30 m yol üstü duvar maliyeti + sıcak asfalt kaplama maliyeti) x Toplam tesviye yol uzunluğu
- **Mevcutta Mutasevver Ham Yolların Oluşturacağı Maliyet** = (Tesviye + stabilize kaplama +bir adet menfez maliyeti + 30m yol altı duvar maliyeti + 30 m yol üstü duvar maliyeti + sıcak asfalt kaplama maliyeti) x Toplam ham yol uzunluğu

Bütün verilerin ve uygulanan formüller ışığında aşağıdaki tabloda önerilen yolların önceliklerine göre maliyetleri yerilmiştir.

Tablo 6: Projede Önerilen Yolların Toplam Maliyetleri (2017 yılı)

ÖNCELİK	MEVCUTTA ASFALT OLAN YOL MALİYETİ (TL)	MEVCUTTA A BETON OLAN YOL MALİYETİ (TL)	MEVCUTTA STABİLİZE OLAN YOL MALİYETİ (TL)	MEVCUTTA TESVİYE OLAN YOL MALİYETİ (TL)	MEVCUTTA MUTASEVVER HAMYOL OLAN YOL MALİYETİ (TL)	TOPLAM YOL MALİYETİ (TL)
BİRİM MALİYETİ (Km/TL)	20.800	0	279.100	345.140	482.400	-
BİRİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	9.422.400	0	84.816.000	313.041.980	31.114.800	438.395.180
İKİNCİ ÖNCELİKLİ YOLLAR	1.060,800	0	13.955.000	43.142.500	4.824.000	62.982.300
ÜÇÜNCÜ ÖNCELİKLİ YOLLAR	2.776.800	0	37.107.000	220.274.690	6.271.200	266.564.250
TOPLAM	13.260.000	0	135.878.000	576.603.730	42.210.000	767.941.730

Kaynak: Büro Çalışması

İL BAZINDA PLANLAMA KARARLARI

ARTVIN İLİ PLANLAMA KARARLARI

III. İL BAZINDA PLANLAMA KARARLARI

Ulaşım planlamasında belirtilen yeni geliştirilecek ulaşım ağı, yerinde yapılan gözlemler, planlama hedefleri, olası turist eğilimleri, önerilen tesislerin karlı çalışabilme şansı, doğanın korunması gibi planlama prensipleri dikkate alınarak oluşturulan noktasal planlama kararları il bazında olmak kaydı ile aşağıda sunulmuştur.

1. ARTVİN İLİ PLAN KARARLARI

1.1. GENEL

Artvin İl'i Doğu Karadeniz tur turizminin bitiş noktasıdır. Özellikle bölgeye gelen turların oransal olarak büyük bir kısmı Ayder Yaylası'nı son nokta olarak belirlemiştir. İl'in temel uğrak yerleri Karagöl (Borçka), Camili ve Barhal vadileridir. Her iki vadede de pansiyonculuk gelişmiştir. Artvin kent merkezi ve ilçe merkezlerinde turizm amaçlı konaklamaya yönelik tesis bulunmamaktadır. Ayrıca il bütününe yayılmış bulunan kiliselerde Gürcistan'dan gelen inanç turizmi amaçlı olarak ziyaretçilerin varlığı gözlenmiştir. İl için üretilen planlama kararları, doğal güzellikleri ve tarihi değerlerin alternatif turizm çeşitleri oluşturulması çerçevesinde üretilmiştir.

1.2. EYLEM BÖLGELERİ

1.2.1. BARHAL VADİSİ

Barhal Vadisi tanımı ile Altıparmak Köyü'nden başlayıp Olgunlar Mahallesi ve Kaçkar Dağlarına kadar bir alanı tanımlamaktadır. Vadinin temel turizm potansiyelini doğal yapısı ve Kaçkar Dağları'nın yaya olarak geçilebildiği tek güzergahın üzerinde olmasıdır. Mevcut durumda yerleşme ve yaylalarda ev pansiyonculuğuna yönelik tesisler bulunmaktadır.

Vadi temel olarak doğa turizm amaçlı gelen turiste yönelik olarak planlanmalıdır. Altıparmak Köyü ve Olgunlar Mahallesi **Ekolojik Turizm Köyü** olarak planlanmalıdır. Özellikle kalış sürelerini arttırmak amacı ile çevrede bulunan vadilere yürüyüş rotalarının belirlenmesinin yanı sıra çevrede bulunan kale ve kiliseleri de kapsayan günübirlik turlar planlanmalıdır. Vadinin temel turizm aktivitesi olan; yaya olarak Kaçkarların Rize İl'i tarafına geçilmesi aktivitesinin için kullanılan güzergah işaretlerle ve levhalar ile belirlenmelidir. Yürüyüşçülerin çadır konaklamalarını yaptıkları Dilberdüzü alanı bu amaçla düzenlenmelidir. Yapılacak düzenlemelerde doğanın mevcut hali ile korunmasına maksimum düzeyde özen gösterilmelidir. Vadede mevcut taşıt ulaşım güzergahları dışında kesinlikle yeni yol açılmamalıdır. Mevcut yolların kaplamasının da doğal taş kaplama ve /veya stabilize olarak düzenlenmelidir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Vadi içinde bulunan Barhal Kilisesi planlama alanı içinde bulunan turizm açısından en önemli iki kiliseden bir tanesidir. Kilisenin bitişiğinde olan konut yapısını yıkan, içinde günübürlük tesis, otopark ve WC gibi kullanımların bulunduğu çevre düzenleme projesi ile kilisenin algılanabilirliği arttırılmalıdır.

Ayrıca vadide son iki yılda heliski talebi de oluşmuştur. Günümüzde sadece Yaylalar Köyü'ndeki tek bir tesiste oluşan talebin arttırılması tesislerin bütün yıl çalışılabilirliğinin arttırılması açısından çok önemlidir. Heliski talebini özendirmek amacıyla kış aylarında kullanılacak helikopter pisti yapılması, köye ulaşan yolun kış aylarında da kullanımının sağlanması gereklidir. Yine aynı amaçla kış aylarında sisli günlerde kullanılmak üzere eğlence amaçlı kızak pisti, snowtube tesisi hatta basit ve sökülebilir bir teleski kurulması önerilmektedir.

1.2.2. KAFKASÖR KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGESİ

Bölgenin 1/25.000 ölçekli nazım plan çalışması Artvin Belediyesi – Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın ortak çalışması ile yapılmıştır. Onaylanan plan kararları; master plan ana kararları ile uyumluluk göstermektedir.

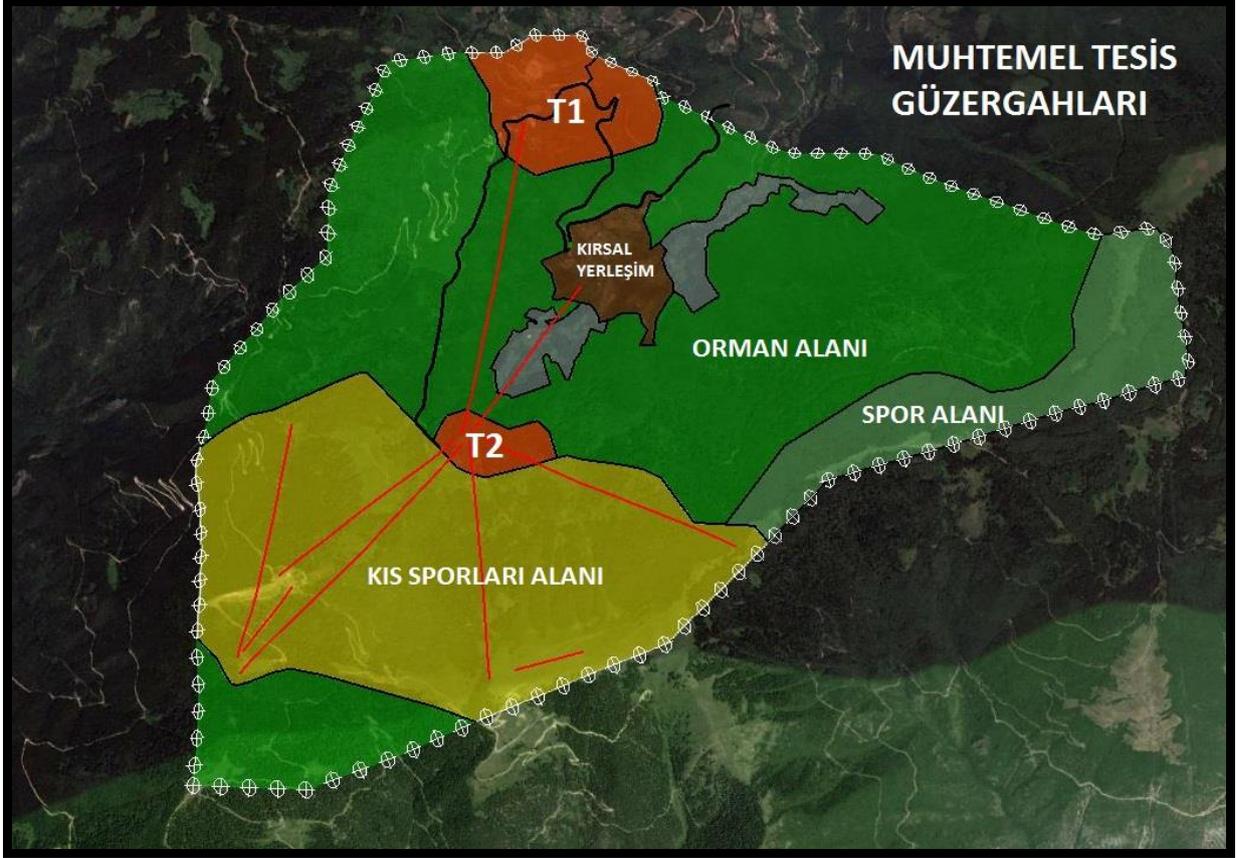
Plan iki temel alandan oluşmuştur. Birincisi Kafkasör Yaylası ve çevresindeki tesislerden oluşturduğu bölgedir. Bu bölge konaklama ve günübürlük tesislerinin yoğunlukta olduğu ve şenliklerin düzenlendiği alandır. Bu alan aynı zamanda Artvin'e gelecek turistlerin de temel konaklama alanlarını oluşturacaktır. Alanın nazım ve uygulama planlarının var olmasına karşın, zaman içinde işlerliğini kaybetmiştir. Alanın uygulama imar planının acilen revize edilmesi gereklidir. Uygulama planlarında koruma kullanma dengesi gözetilerek tesis ve yatak sayısı belirlenecektir.

İkinci alan ise Atabarı Kayak Alanı'dır. Atabarı Kayak Merkezi mevcut mekanik tesisleri, pist olanakları ve günübürlük tesisleri ile Artvin kent merkezi ve yakın bölgelerdeki kayak taleplerine cevap verecek nitelikte görülmemektedir. Mevcut mekanik tesis hatları ve bu hatların hizmet vermekte olduğu pist olanakları kısıtlı olup bu imkanların geliştirilmesi gerekmektedir. Mekanik tesis sayısındaki gelişime bağlı olarak pist sayısı ve pist uzunluklarında yaratılacak olan artış, bölgeye gelecek olan turist sayısındaki artışı beraberinde getirecektir.

Pist uzunluğu ve alternatif pist sayısı bölgeye gelen kayakçıların daha uzun ve sıkılmadan bölge içinde konaklamalarını sağlayacak olan en önemli faktördür. Bu hedef doğrultusunda bölgede yapılan inceleme sonucunda Atabarı Kayak Merkezi toplanma bölgesi ile bağlantı oluşturulabilecek yeni toplanma alanları tespit edilmiştir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Şekil 5: Artvin-Kafkasör Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı'nın Uydu Görüntüsü Üzerinde Gösterimi

Kaynak: Büro Çalışması

Yukarıda sunulmuş olan kroki şematik olup kış sporları alanına ilişkin hâlihazır harita, jeolojik etüt, çığ etüdü, güneşlenme, eğim vb. analizler çerçevesinde yeniden değerlendirilmeli ve kesinleştirilmelidir.

Krokiden de anlaşılacağı üzere muhtemel mekanik tesis hatları çerçevesinde bölge sadece kış aylarında değil yaz aylarında da kullanıma açılabilir olup zirve noktalarına yapılacak çıkışlar ile dağ yürüyüşü ve eğlence amaçlı tur güzergâhlarının oluşumuna imkân verilecektir.

Kültür ve turizm koruma gelişim bölgesi içinde konaklama tesisleri Kafkasör'de karşılanmalıdır. Böylece tesislerin tüm yıl boyunca çalışması sağlanmalıdır. Ayrıca Kafkasör Artvin kent merkezine yakın bir konumda olmasından dolayı iş maksatlı konaklamalar da bu alanda karşılanabilecektir.

1.2.3. CAMİLİ VADİSİ

Camili vadisi kavramı ile Camili Köyü'nden Meydancık Köyü'ne kadar olan içine Efeler Tabiat Koruma Alanı, Gorgit Tabiat Koruma Alanı ve Borçka Karagöl Tabiat Parkı'nı alan bölgeyi tariflemektedir.

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Vadi temel olarak doğa turizm amaçlı gelen turiste yönelik olarak planlanmalıdır. Camili Köyü ve Meydancık Köyü ekolojik turizm köyü olarak geliştirilmelidir Her iki köy ve bağlı mahallelerde bulunan yörenin karakteristik ahşap evlerinde ev pansiyonculuğu özendirilmelidir. Özellikle kalış sürelerini arttırmak amacı ile çevrede bulunan vadilere yürüyüş rotalarının belirlenmesinin yanı sıra çevrede bulunan kale ve kiliseleri de kapsayan günöbirlik turlar planlanmalıdır. Ayrıca yakın çevresinde bulunan Yıldız Buzul Gölü'ne Beyazsu Yaylası'ndan yürüyüş turları düzenlenmesi için patika yol ve levhalandırma çalışması yapılmalıdır.

Yine bölge içinde yer alan Maral Şelalesi de gelen turistlerin uğrak noktası olacak potansiyelindedir. Şelaleye patika yol ve seyir terasları oluşturulması önerilmektedir.

Bölge içinde bulunan Borçka Karagöl turistler tarafından ziyaret edilen Artvin'in en önemli uğrak noktasıdır. Bu nedenle gölün tabii durumunu bozmayacak şekilde mevcut otopark alanına yürüme mesafesi içinde günöbirlik tesis yapılmalıdır. Otopark alanı yeterli olup bu alanda WC konulması yeterli olacaktır. Göl üzerinde yıkık durumda bulunan ahşap iskelenin onarımı sağlanarak sadece kayak ile gölde kısa süreli gezinti olanağı sağlanmalıdır.

1.3. NOKTASAL KARARLAR

1.3.1. ARTVİN KALESİ

Artvin Kenti'nin temel ziyaret noktası olacaktır. Kalenin gerekli izinler alınarak askeri alandan çıkarılması, çevre düzenlemesinin yapılması, ulaşımının iyileştirilmesi gerekmektedir.

1.3.2. ARDANUÇ (GEVHERNİK) KALESİ

Kaleye gelen ziyaretçilere hizmet vermek amacıyla; taşıt yolunun bittiği kısma büfe ve WC yapılması ve otopark düzenlemesi önerilmiştir. Kaleye ulaşan yolun son 300m'sinin yaya ulaşımının kalitesinin artırılması gereklidir. Kalenin güvenli ve konforlu gezilmesini sağlamak amacı ile kale içi patika yol ve tanıtıcı levhalandırma yapılmalıdır.

1.3.3. FERHATLI KALESİ

Kale Artvin Ardanuç yolu üzerinden gözlenebilmektedir. Kalenin ulaşımı stabilize yol ve sonrasında yaya yolu ile sağlanmaktadır. Sadece ulaşımının iyileştirilmesi ve cephe restorasyonunun yapılması önerilmektedir.

1.3.4. ŞAVŞAT KALESİ

Şavşat'ın önemli uğrak noktası olacak kalenin restorasyon ve çevre düzenleme projeleri devam etmektedir. Projeler Artvin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü tarafından yaptırılmaktadır. Projenin bitiminden sonra kaleye çıkış noktasında otopark, günöbirlik

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

tesis ve WC yapılması önerilmektedir. Ayrıca çevre düzenlenmesi kapsamında kale içinde yaya parkuru ve levhalandırma çalışmalarının da yapılması gereklidir.

1.3.5. KİLİSELER

Artvin İl'i genelinde bulunan kiliseler tarihi ve arkeolojik değerlerinin yanı sıra Gürcistan'dan gelen inanç turizmi kapsamında da değerli kaynaklardır. Bu nedenle İl'deki tüm kiliselerin bu kapsamda değerlendirilmesi gereklidir. Tüm kiliselerin bilgilendirme ve yön levhalarının özellikle bu amaca yönelik olarak tekrar düzenlenmelidir.

1.3.5.1. İşhan Kilisesi

Restorasyonu devam eden kilisenin restorasyon çalışmaları bittikten sonra çevre düzenlenmesinin yapılması, bu düzenleme kapsamında otopark, büfe ve WC yapılması gereklidir.

1.3.5.2. Dört Kilise (Tekkale) Manastırı

Manastır yapılarının acil olarak restorasyonunun yapılması gereklidir. Restorasyon çalışmaları sona erdikten sonra çevre düzenlenmesi kapsamında; taşıt yolu ile manastır yapıları arasında yaya yolu düzenlenmelidir. Taşıt yolu kenarına 10 araç ve 5 minibüs kapasiteli otopark, günübirlik tesis ve WC yapılmalıdır.

1.3.5.3. Hamamlı (Dolishane) Kilisesi

Köy içinde yer alan kilisenin restorasyonunun yapılması gereklidir. Çevre düzenlenmesi ile birlikte sadece otopark alanı yapılması önerilmektedir.

1.3.5.4. Rabat Kilisesi

Kilisenin acil olarak restorasyonunun yapılması gereklidir. Restorasyon çalışmaları bitirildikten sonra çevre düzenlenmesi ile birlikte sadece otopark yapılması yeterli olacaktır.

1.3.5.5. Tibeti Kilisesi

Kilisenin acil olarak restorasyonunun yapılması gereklidir. Kilisenin yanında günübirlik tesisi bulunmaktadır. Restorasyon çalışmaları bitirildikten sonra çevre düzenlenmesi ile birlikte sadece otopark yapılması yeterli olacaktır.

1.3.6. KARAGÖL – SAHARA MİLLİ PARKI

Milli parkın içinden geçen ve parkı boydan boya algılanmasını sağlayan yolun satıh kaplamasının yapılması ve yer yer yön levhalarının konulması gereklidir. Milli park

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

içinde bulunan ve turizm açısından da değerli olan Karagöl'ün otoparkı, içinde konaklama da bulunan günübirlik tesisi bulunmaktadır. Bu alanda ahşap iskelenin yenilenmesi ve kayıkların daha kaliteli hizmet verecek şekilde yenilenmesi gereklidir. Gölün çevresini yaya olarak gezilebilmesi amacı ile yaya patika yol yapılması önerilmektedir.

1.3.7. MENÇUNA ŞELALESİ

Şelaleye; oldukça dar ve bakımsız olan taşıt yolundan sonra yaklaşık 1.3 km uzunluğunda tırmanma ağırlıklı zor bir yaya yolu ile ulaşılmaktadır. İlk etapta taşıt yolunun yer yer genişletilmesi ve satıh kaplamasının yapılması gereklidir. Şelaleye ulaşan yaya yolunun düzenlenmeli ve yön levhaları yapılmalıdır. Yaya yolu zor bir yol olduğundan yer yer baki terasları oluşturulmalıdır. Yaya yolu başlangıcında bulunan otoparkın genişletilmesi önerilmektedir. İçinde konaklama ünitelerinin de bulunduğu günübirlik tesis yeterli olup ilave tesis önerilmemektedir.

1.3.8. CEHENNEM KANYONU

Ardanuç – Artvin Karayolu üzerinden girişi olan kanyon günümüzde gezilmesi kaya düşmesi riski nedeniyle tehlikelidir. Kanyonun girişinde park yeri bulunmamaktadır. Öncelikle kanyonun gezilebilmesi için kaya düşmesi riskinin ortadan kaldırılması gereklidir. Risk giderildikten sonra yol boyu genişletme ile park alanı oluşturulması önerilmektedir.

1.4. DİĞER KAYNAKLAR

Artvin İl bütününde Hopa ve Arhavi ilçeleri plajları günümüzde kullanılmaktadır. Ancak bu plajların bir kısmına plaj arkası yoğun yapılaşma ve sahil yolu, bir kısmına ise Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmının da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilmesi mümkündür. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

BAYBURT İLİ PLANLAMA KARARLARI

2. BAYBURT İLİ PLAN KARARLARI

2.1. GENEL

Bayburt İli planlama sınırında bulunan tüm iller içinde turizm kaynakları en kısıtlı ildir. Bayburt, Doğu Karadeniz turizminden iki şekilde faydalanabileceği düşünölmektedir. Birincisi; plan ile ulaşılabirliği ve kalitesinin arttırılması önerilen Uzungöl yoluyla birlikte Uzungöl'deki kalışların günöbirlik ziyaret noktası olarak kullanılması, ikincisi ise Doğu Anadolu'dan Uzungöl'e gelecek olan turistlerin geçiş güzergahında olmasından dolayı potansiyel kaynaklara ziyaret ve mola noktası olarak kullanılması şeklinde olacaktır.

İl için üretilen planlama kararları bu çerçevede üretilmiştir.

2.2. TURİZM MERKEZLERİ

2.2.1. KOP DAĞI TURİZM MERKEZİ

Mevcutta turizm merkezinde sadece bir adet mekanik tesis ve bir adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Mülkiyeti Özel İdare Genel SekreterliĐi'ne ait olan konaklama tesisi planın yapıldığı süreçte kiralanmasına karşın işletmeye henüz açılmamıştır. Kop Dağı Turizm Merkezi Erzurum merkezli kış sporlarına yönelik turistlerin alternatif kayak tesis ve pist oluşturması ačínsından önemlidir.

Merkezin planı 1996 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca yapılmıştır. Halen yürürlükte olan planda iki mekanik tesis ve geniş bir kayak alanı önerilmiştir. Ayrıca planda günöbirlik ve konaklama tesisleri alanı önerilmiştir. Plan 18 yıllık süreç içinde plan mülkiyet sorunları nedeniyle uygulanamamıştır. Planın mülkiyet yapısı dikkate alınarak revize edilmesi; yeni mekanik tesis ve pistlerin önerilmesi gerekmektedir.

2.3. NOKTASAL KARARLAR

2.3.1. BAYBURT KALESİ

Bayburt kent merkezinin en önemli kaynağıdır. Restorasyon çalışmalarının ve çevre düzenlemesinin bir kısmı tamamlanmıştır. Restorasyon çalışmalarının tamamlanması, kale içinde güvenli ve konforlu gezilmesini sağlamak amacı ile kale içi patika yol ve tanıtıcı levhalandırma yapılmalıdır.

2.3.2. ÇİMAĞIL MAĞARASI

MaĐara doğal özellikleri ve büyüklüğü ile turizm ačínsından potansiyele sahiptir. Ancak mağaranın konumsal dezavantajı vardır. DoĐu Karadeniz'i gezme amaçlı turistlerden, konumsal dezavantajı ve Karaca Mağarası gibi bir rakibinin olması nedeniyle, oldukça

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

kısıtlı oranda ziyaretçi çekebilecektir. Mağaranın çoğunlukla çevre illerden gelen ziyaretçiler tarafından ziyaret edileceği düşünülmektedir.

Mağaranın bekçisi ve WC'si bulunmaktadır. Mağaraya ulaşan yol stabilize edilmiştir. Mağara içinde bulunan ahşap gezi parkuru çürümeye yüz tutmuştur. Mağaranın otopark yeri yoktur.

Mağaranın ahşap gezi parkurunun ve aydınlatmasının yenilenmesi önerilmektedir. Fiziksel şartları otopark düzenlemesine imkan sağlamamaktadır. Bu nedenle imkan olan yerlerde yol genişletme ile yol boyu otopark alanları oluşturulmalıdır. Mağara girişine yakın yerdeki WC'nin bakımını sağlamak ve gelen turistlere hizmet vermek amacıyla 1 adet büfe yapılması önerilmektedir.

2.3.3. HELVA BUZ MAĞARASI

Mağara buz sarkıt ve dikitlerinden oluşmuştur. Mağaraya ulaşım oldukça zordur. Mevcut durumu ile ziyaretçisi yok denecek kadar azdır. Yolun sanat yapıları stabilize olarak düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca mağaranın korunması amacı ile bekçi görevlendirilmeli ve WC yapılmalıdır.

2.3.4. AYDINTEPE YER ALTI ŞEHİRİ

Aydıntepe ilçe merkezinde bulunan yer altı şehrinin günümüzde ziyaretçilerinin büyük çoğunluğu çevre il ve ilçelerden gelenlerden oluşmaktadır. Bu plan kapsamında önerilen yeşil yolun öncelikli güzergahının Aydıntepe üzerinden geçmesi ile konumsal avantaj kazanan yer altı şehrinin daha rahat gezilebilmesi için; kendisine ait bir otopark alanının düzenlenmesi, kentin girişindeki çevre düzenlemesinin yenilenmesi ve günübirlik tesis ile desteklenmesi önerilmektedir. Ayrıca yer altı şehrinin daha rahat gezilebilmesi için aydınlatma sisteminin bu amaçla yenilenmesi ve o döneme ait yaşamın örneklendirildiği bir düzenlemenin yapılması yeraltı şehrinin çekiciliğini arttıracaktır.

2.3.5. SIRAKAYALAR ŞELELELERİ

Arka arkaya iki adet şelalelerden oluşan Sırakayalar şelaleleri turizmde çok ilin yerel rekreasyon ihtiyacına yönelik kullanılması önerilmektedir. Bu nedenle her iki şelalenin mesire alanı olarak düzenlenmesi, mesire alanlarına giriş noktalarında otopark düzenlemesinin yapılması gerekmektedir.

2.3.6. DEDE KORKUT KÜMBETİ

Halk arasında Ali Baba türbesi olarak adlandırılan türbenin Dede Korkut Türbesi olduğu rivayet edilmektedir. Türbe girişinde bir otopark alanı düzenlenmesi dışında herhangi bir öneri getirilmemiştir.

2.4. DİĞER KAYNAKLAR

Bayburt İli bütününde Söğütlü Kilisesi, Baksı Müzesi, Kop Şehitler Anıtı, Saruhan Kalesi, Şehit Osman Türbesi gibi kaynaklar turizm açısından mevcut durumu yeterli, herhangi bir yatırım önerilmeyen kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günöbirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörölmemiştir.

GİRESUN İLİ PLANLAMA KARARLARI

3. GİRESUN İLİ PLAN KARARLARI

3.1. GENEL

Giresun ili mevcut durumu ile Doğu Karadeniz illeri arasında konaklamanın düşük olduğu bir ildir. Giresun'a ilişkin kararlar üretilirken temel olarak geceleme kapasitesini artırıcı nitelikli yatırımlara öncelik verilmiş ve planlama kararları aşağıda sunulmuştur.

3.2. EYLEM BÖLGELERİ

3.2.1. TİREBOLU EYLEM BÖLGESİ

Sahil yolunun kısmen de olsa denizden uzak geçmesi sonucu Tirebolu trafik gürültüsünden uzak, sakin bir yerleşim alanına dönüşmüştür. Yerleşmenin küçükte olsa son derece kaliteli ve düzenli iki plaja sahip olması, tüm planlama alanında tek örnek olan rıhtım düzenlemesinin varlığı, kalesi, yol boyu ağaçlandırmasının mevcut olması gibi faktörler dikkate alınarak yerleşmenin Doğu Karadeniz'in Amasra'sı şeklinde gelişebileceği görülmüştür. Planlama alanında bu şartlarda başka bir kıyı yerleşmesi yoktur. Rekabetin olmaması Tirebolu'nun şansını ayrıca yükseltecektir.

Tirebolu Belediyesi'nin mevcut imar planını turizm ağırlıklı olarak revize etmesi, peyzaj düzenlemesine ağırlık vermesi ve ilk yıllarda apart otel gelişimi desteklemesi halinde yerleşim 5-6 yıl içinde özellikle güneş deniz maksatlı bölge içi talebin karşılanmasında tek el durumuna gelecektir. Bu talep halen bölgede mevcut derme çatma çadırli kampinglerde açıkça görülmektedir. İlk yıllarda bölgeyi özel otoları ile ziyaret eden bölge dışı münferit turist talebi de ek doluluğu sağlamaya yardımcı olacaktır.

Konunun önemini anlayabilmeleri amacıyla Tirebolu Belediye Meclis Üyelerinin turizmden elde edilen gelirin yerinde görebilmeleri için mevsim içinde Amasra-Şile-Akçakoca gibi Karadeniz turizm merkezlerini toplu olarak ziyaret etmeleri özellikle önerilmektedir.

3.2.2. ŞEBİNKARAHİSAR EYLEM BÖLGESİ

Şebinkarahisar İç Anadolu'dan kaynaklanan Sivas bağlantılı tur güzergahı üzerinde yer alması nedeniyle az da olsa geceleme şansı elde etmiştir. Yerleşme birden fazla turizm kaynağını bünyesinde bulundurması açısından Doğu Karadeniz'in en önemli potansiyeline sahiptir.

Bu kaynakları;

- Astım hastalığına iyi gelen havası ile Şebinkarahisar'ın Tamzara Mahallesi (Konaklama çok kısıtlıdır).
- Meryem Ana Manastırı (Restore edilmemiştir).

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

- Toplukonak (Dikmetaş) Göleti (Atıl durumdadır).
- Taşhanlar (Restore edilmemiştir).
- Şebinkarahisar Kalesi (Restore edilmektedir).
- Beyhasan Köyü Etnoğrafya Müzesi (Özel girişimle yapılmıştır).
- Kılıçkaya Barajı (Bölgenin en büyük gölü olup su sporları maksatlı kullanılmamaktadır).
- Yakın çevrede Asarcık ve Licese kiliseleri (Restore edilmemiştir).
- Avutmuş Mahallesi meyvelik alanları eko turizme uygun bir ortam yaratması (Turizm maksadıyla kullanılmamaktadır).
- Kent içinde küçük göller bulunması (Çevre düzenlemesi yapılmamıştır) olarak özetlemek mümkündür.

Meryemana Manastırı'nın restorasyonu ve manastıra çıkan yaya yolun ulaşımı rahatlatarak şekilde, düzenlenmesi tamamlanmalıdır. Manastırın yaya çıkışına başlandığı alanda günübirlik tesis konulması ve çevre düzenlemesi yapılması önerilmektedir.

Asarcık Kilisesi'nin kamulaştırması ve Licese Kilisesi ile beraber restorasyonları yapılmalıdır. Bu kiliseler gerek Kümbet, gerekse Şebinkarahisar konaklamalarının ziyaret noktaları olarak kullanılacaktır.

Kılıçkaya Barajı'nın Şebinkarahisar Kenti'ne en yakın kolunun bulunduğu alanda; günübirlik ve su sporlarına yönelik tesisler önerilmiştir.

Toplukonak (Dikmetaş) Göleti'nin bulunduğu alan rekreasyon amaçlı kullanışlar için önemli bir potansiyeldir. Bu potansiyelin değerlendirilmesi için bu alanda mesire yeri düzenlemesi, günübirlik tesis, kamping tesisleri önerilmiştir.

Şebinkarahisar Kenti içindeki diğer kaynaklar ise bütünsel olarak düşünülmeli ve turizm potansiyelleri yapılacak özel bir planlama çalışması ile değerlendirilmelidir.

Bu değerlerin tümünün bütüncül bir anlayışla ele alınıp geliştirilmesi halinde Şebinkarahisar, Amasya ve Beypazarı gibi hafta sonu ziyaretçi sayısını arttırmanın yanı sıra Karadeniz turlarını da bünyesine çekebilecektir.

Belediye Meclis Üyelerinin konunun önemini kavramaları için toplu halde Ayaş-Beyazır-Nallıhan-Mudurnu-Göynük güzergahındaki yerleşmeleri görüp, başarılı ve başarısız örnekleri izlemeleri, özellikle tavsiye edilmektedir.

3.2.3. KÜMBET TURİZM MERKEZİ EYLEM BÖLGESİ

Kümbet Yaylası Koçkaya tesisleri, Salon çayırı, Kümbet, Aymaç ve Uzundere bütünlüğü içinde ele alınarak değerlendirilmelidir. Bu bütünlük içinde ekte şeması verilen ana düşünceler çerçevesinde planlanmalıdır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Kısa vadede Koçkaya tesisleri bölgenin konaklama ihtiyacını karşılayabilecektir. Orta ve uzun vadede gelişecek konaklama tesislerinin Aймаç yolu üzerindeki orman içi boşluklarda geliştirilmesi Kümbet'in mevcut görüntüsünü koruyacaktır. Kümbet merkezinin 1/1000 ölçekli imar planı tamamlanmıştır.

Yapılacak planda planlanacak konaklama tesislerinin görüntü bütünlüğünü negatif etkilememesine özen gösterilmelidir. Kümbetin temel güzelliklerinden olan Uzundere Vadisi, özellikle korunmalı ve vadi tabanında eski yol boyunca kaliteli bir yürüyüş parkuru geliştirilerek birkaç adet günübirlik tesisle desteklenmelidir. Vadinin güney yamaçları heyelanlı olup bu yamaçlarda yapı yasaklanması uygulanmalıdır.

Yerinde yapılan incelemede Koçkaya Tesisleri müstecirinin finanse etmesi kaydı ile ve kış doluluğunu temin maksadıyla yakın çevrede bir kayak tesisi yatırımı planladığı öğrenilmiştir. Bu maksatla yaptırılan çığ etüdü, yerinde yapılan görüşmeler ve 1/25.000 üzerinden yapılan boy kesit çalışmaları sonucu ekli plan şemasında gösterilen kayak pistleri ve mekanik tesis güzergahları tespit edilmiştir.

3.3. TURİZM MERKEZLERİ

3.3.1. BEKTAŞ VE YAVUZ KEMAL YAYLALARI TURİZM MERKEZİ

Bektaş ve Yavuz Kemal yaylaları ayrı turizm merkezleri olmalarına rağmen gerek birbirlerine yakınlığı gerekse son derece düşük meyilli ve yüksek standartlı bir stabilize yolla bağlı olmaları nedeniyle beraberce planlanmışlardır. Her iki yaylanın ortak konaklama merkezi olarak Kulakkaya'nın batı çıkışında Ulukıran Düzlüğü önerilmiştir. Adı geçen alan tamamen boş olup burada yapılacak tesisler Kulakkaya görüntü bütünlüğünü etkilemeyecektir.

Bektaş Yaylası'nın Kulakkaya çıkışında daha önce çığ etüdü yapılmış bir bölgede iki adet telesiyej ve dört adet kayak pisti, bir otel ve günübirlik tesis önerilmiştir. İki adet kayak pistinin sağlıklı çalışabilmesi için Bektaş Kulakkaya yolu üzerine kar tüneli inşası gereklidir. Tesislerin hayata geçmesi halinde kış ayları doluluk oranlarının arttırılması amacı ile Karagöl Dağları'nda heliski imkanlarının değerlendirilmesi gereklidir.

Her iki turizm merkezinin 1/25.000 ölçekli çevre düzeni plan şeması ekte sunulmuştur.

3.3.2. AKSU TURİZM MERKEZİ

Alanın nazım ve uygulama imar planı çalışmaları tamamlanmış olup; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca onaylanmıştır. Plan kararlarında belirlenen kullanımlar dışında herhangi bir karar üretilmemiştir.

3.4. NOKTASAL KARARLAR

3.4.1. PAŞA KONAĞI YAYLASI

Çambaşı-Bektaş geçişi üzerinde yer alan Paşa Konağı Yaylası bir mola yeri olarak değerlendirilmiş olup sadece 1 adet günübirlik tesis önerilmiştir.

3.4.2. GİRESUN KALESİ

Giresun kalesi Ünye Çakırtepe gibi önemli bir mola noktası olabilecek düzenlemeye sahiptir. Ancak kale çevresindeki yamaçlarda yer alan aşırı yoğun ağaçlık alan pek çok noktada kentin görünümünü yok etmektedir. Yeni bir peyzaj ve işletme anlayışı ile Giresun Kalesi Ordu Boztepe veya Ünye Çakırtepe gibi çalışabilir.

3.4.3. PAZARSUYU ÇAYI REKREASYON ALANI

Pazarsuyu Çayı'nın denizden itibaren ilk 4 km'lik bölümünde gerek kentsel rekreasyon talebine cevap verebilecek, gerekse sahil yolunu kullanan turistler için bir mola noktası görevini görecektir. Günübirlik tesislerin geliştirilmesi önerilmektedir. 1/1000 ölçekli yapılacak detaylı çalışmada bu bölgede 1 veya 2 otel yapımına müsait alan bulunması halinde bu otellerin de sahil yolunu kullanan turlara hizmet vermesi mümkündür.

3.4.4. GÖLYANI OBASI

Özgün karakterini koruması nedeniyle ilin en önemli yaylasıdır. Bu nedenle yayla içinde her türlü yapılaşma yasaklanmalıdır. Yayla sadece Giresun İli karakteristik yayla örneği olarak ziyaret noktası olarak kullanılmalıdır.

3.4.5. GİRESUN ADASI

Giresun Adası aynı zamanda 1.derece doğal ve arkeolojik sit alanıdır. Bu nedenle yapılması planlanan projelerde koruma- kullanma dengesinin ön planda tutulması çok önemlidir. Adaya ziyaret olanaklarının geliştirici yatırımlar önerilmektedir.

3.4.6. KUŞKÖY ISLIKLILIK KONUSMA ANİMASYONU

Doğu-Karadeniz dağlarında yer alan otellerin hiçbirinde profesyonel gece animasyonu yoktur. Bölgede klasikleşmiş gece animasyonu kabiliyetli otel personelinin turistlere yerel halk dansları gösterisidir. Çanakçı Kuşkøy'de yaklaşık 45 kişi ıslıklı haberleşme tekniklerini bilmekte olup bu kişilerin 2 şer kişilik ekiplerle bölge otellerinde animatör olarak çalışmaları mümkündür. Konunun Giresun İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nce başlatılması yeterlidir.

3.5. DİĞER KAYNAKLAR

Giresun İli bütününde Bulancak Kent Merkezi, Ulu Burun, Yalıköy, Eynesil plajları günümüzde yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak bu plajların bir kısmına plaj arkası yoğun yapılaşma, bir kısmına ise Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir. İl'in mevcut ve proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri olarak ilan edilen; Çamalan, Dokuzgöz ve Alçakbel mesire alanları, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir. Bedrama Kalesi, Eynesil Kalesi, Andoz Kalesi Zeytinlik Mahallesi turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir kaynaklardır. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

Giresun-Gümüşhane sınırında yer alan Akköy II Projesi kapsamında gerçekleştirilecek olan Aladereçam, Gökçebel ve Yaşmaklı barajlarının tamamlanmasından sonra oluşacak gölet sathları bölgede yeni bir turizm potansiyeli oluşturabilecektir. Gökçebel baraj gölünün aktif su hacmi ise 65.07 hm³, Yaşmaklı baraj gölünün aktif su hacmi ise 15.51 hm³ olarak hesaplanmıştır. Her üçü de birbirine bağlı olan bu barajların inşaatlarının tamamlanmasından sonra, işletme sonucu oluşacak kıyı çizgisi değişimleri, ulaşılabilirlik, kıyı formasyonu gibi konular dikkate alınmak kaydı ile bu bölgede turizm gelişimini (konaklama, su sporları, günübirlik kullanım) destekleyecek ek bir planlama yapılmalıdır. Andoz Kalesi, Ağaçbaşı ve Kayabaşı yaylarını da kapsayacak bu planla, Doğankent ve Güce ilçe merkezleri gelecekteki turizm faaliyetlerine dahil olabileceklerdir.

GÜMÜŞHANE İLİ PLANLAMA KARARLARI

4. GÜMÜŞHANE İLİ PLAN KARARLARI

4.1. GENEL

Gümüşhane İli zengin turizm kaynaklarına sahip olmasına rağmen ilin sadece Trabzon'a komşu olan Kuzey kesimi Karadeniz turlarından faydalanabilmektedir. Bölgeye gelen turların % 49'u Zigana Geçidi'ni ve % 15'i Karaca Mağarası'nı ziyaret etmesine rağmen Gümüşhane Kenti ziyaret edilmemektedir. Bu ziyaretin temel sebebi de Gümüşhane'nin Erzincan çıkışlı turların yolu üzerinde olmasıdır. Organize turlar açısından ilin kullanılan tek güzergahı Trabzon-Maçka-Gümüşhane-Erzincan devlet karayoludur. Doğu Karadeniz turizmi Doğu-Batı istikametli olup adı geçen yol Kuzey istikametindedir. Doğu Karadeniz turlarının Doğu-Batı istikametinde Gümüşhane'den geçmesi ve bu suretle ilin turizm faaliyetlerine daha çok katılması Gümüşhane planlamasının temel çıkış noktasını oluşturmuştur. İl bütününde getirilen kararlar aşağıda sunulmuştur.

4.2. EYLEM BÖLGELERİ

4.2.1. ÇAKIRGÖL EYLEM BÖLGESİ

Çakırgöl Kayak Merkezi Doğu Karadeniz'de gerek kış aylarında gerekse yaz aylarında çalışabilecek ve uzun süreli konaklama sağlayabilecek en önemli noktalardan biridir. Projenin uluslararası kayak turizmine hitap edebilecek nitelikte pistlere sahip olması nedeniyle; bölgeye, yabancı turist kış gelişlerini arttırması ve daha sonra bu gelişlerin yaz gelişine dönmesi, Çakırgöl Kayak Merkezi'nin bölgeye sağlayacağı önemli bir katkı olacaktır.

1/1000 ölçekli uygulama imar planları tasdik edilmiş olan projenin ÇED raporunun öncelikle yaptırılıp onanması halinde projenin hayata geçmesi için gereken tüm yasal işlemler tamamlanmış olacaktır.

4.2.2. SÜLEYMANİYE MAHALLESİ EYLEM BÖLGESİ

Süleymaniye Mahallesi Projesi'nin canlandırılması halinde Doğu Karadeniz'de başka bir örneği olmayan son derece önemli bir tarihi doku turizm sektörüne kazandırılmış olacaktır. Projenin kış aylarında da çalışabilmesi için Valiliğinde isteği doğrultusunda yakın çevreye bir adet ara istasyonlu mekanik tesis ve 2 adet kayak pisti planlanmıştır. Bu tesis, Çakırgöl Kayak Merkezi'nden gelebilecek günöbirlikçilere de hizmet verebilecektir. Pik dönemde bu talebin 300-400 kişi/gün olacağı tahmin edilmektedir. Çok yönlü uygulama kalemine sahip Süleymaniye Projesi'nde yerleşim içi ulaşım ağının standartlarının yükseltilmesi ve konaklama imkanı veren yapıların restorasyonuna öncelik verilmesi özellikle tavsiye edilmektedir.

4.3. TURİZM MERKEZLERİ

4.3.1. ZİGANA TURİZM MERKEZİ

Zigana zirvesinde mevcut mekanik tesis ve pistler son derece hatalı planlanmış olup verimli çalışamaz durumdadır. Mevcut yatak stoku dikkate alınarak yakın çevrede yeni mekanik tesis ve pist alanları iki defa araştırılmış olup maksada uygun topografya bulunamamıştır. Bu nedenle ilave turizm yatırımı önerilmemektedir.

4.3.2. ERİKBELİ TURİZM MERKEZİ

Erikbeli Turizm Merkezi konumu nedeniyle bir mola noktası olarak değerlendirilmiş ve bunun gerektirdiği günübirlik tesisler önerilmiştir.

4.4. NOKTASAL KARARLAR

4.4.1. KARACA MAĞARASI

İlin en önemli çekim merkezi olan Karaca Mağarası'nın temel çevre düzenlemesi yapılmıştır. Mağara'nın tek sorunu otopark ile mağara arasındaki dik ve uzun yokuşun turistler tarafından zorlukla yürünmesidir. Bu geçişin şarj edilebilir akülü bir araçla yapılması halinde sorun çözüleceği gibi özel idareye ek gelir de sağlanabilecektir.

4.4.2. ARILI MAĞARASI

Karaca Mağarası kadar olmasa da yeterli bir çekim unsuruna sahiptir. Mağaranın temizlenmesi, ışıklandırılması, girişinin kolaylaştırılması, çevre düzenlemesinin, mağaraya ulaşan patika yolun, otopark düzenlemesinin yapılması önerilmektedir. Ayrıca mağaranın patika yolu üzerinde bakı noktası oluşturacak alanda günübirlik tesis yapılabilir.

4.4.3. ARTABEL YOLU VE DAĞI

Halen Artabel zirvesine ulaşım; Gümüştüğ ve Gülaçar köylerine ulaşan yollar üzerinden sağlanmaktadır. Bu yollardan sadece kısmen asfalt olan Gülaçar Köyü yolunun Artabel yamaçlarına kadar bakımının yapılması yeterlidir. Artabel Dağı'nda çadırlı kamp alanı mevcut olup herhangi bir yatırıma gerek yoktur. Gülbahar köyünün güney ve kuzeyindeki yamaçlar çatlama ve dökülme ihtimali çok düşük sert kayalık olup kaya tırmanış sporuna uygundur. Arılı mağarasında aynı yol üzerinde yer alması, tek güzergahta mağaracılık, kaya tırmanışı ve dağcılık imkanı tanımaktadır.

4.4.4. TORUL VE KÜRTÜN BARAJLARI

Kürtün Barajı turizm açısından değerlendirilemez bir göl aynasına (balık çiftlikleri mevcuttur) ve dik yamaçlı kıyıları nedeniyle kullanılamaz kıyı kesimine sahiptir. Torul

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Baraj gölünün memba tarafındaki son 500 metrelik kesimi (Torul-Gümüşhane yolunun karşı kıyısı) orta vadede yerel nüfusun rekreasyon talebine cevap verebilecek bir günübirlik tesis ve su sporları merkezi olarak değerlendirilebilir.

4.4.5. İMERA MANASTIRI

Gerek yeni yapılan Gümüşhane-Çakırgöl yolu üzerinde yer alması gerekse görsel ve arkeolojik değeri nedeniyle İmera Manastırı ve çevresinin bir bütün olarak planlanıp restore edilmesi, düzenli bir otopark ve 1 adet günübirlik tesisle desteklenmesi önerilmektedir.

4.4.6. KROM VADİSİ KİLİSELERİ

İmera Manastırı yolunun tamamlanmasından sonra Krom Vadisi yolunun, lokal talep yanı sıra sadece Çakırgöl'de uzun süre konaklayacak turistler tarafından günübirlik tur maksadıyla kullanılacağı tahmin edilmektedir. Vadi içindeki kiliselerin bir kısmı araziye dağılmış olup yaya olarak ziyaret edilmeleri zordur. Yol boyundaki kiliseler ise aşırı derecede tahrip olmuştur. Bu nedenle restorasyonları önerilmemiştir.

4.4.7. SANTA HARABELERİ

Santa Vadisi- Yanbolu Deresi yolu halen yapım aşamasındadır. Ancak plan bütünü içinde incelendiği zaman Santa Harabeleri ziyaretlerinin ağırlıklı olarak Taşköprü Yaylası üzerinden olacağı görülmektedir. Bu yol son derece dik olup otobüs geçişine de müsait değildir. Yolun vadi girişinden sonraki meyilli kesiminin taş parke kaplanması vadi bütünlüğüne bir saygı ifadesinin göstergesi olacaktır. Vadi içinde doğal güzelliğini etkilememek için herhangi bir konaklama veya günübirlik tesis önerilmemiş mevcut kiliselerden, gerek en iyi durumda olması, gerekse kolay ziyaret edilebilir bir konumda bulunması nedeniyle sadece Pinatlı Kilisesi'nin restorasyonu uygun görülmüştür.

4.4.8. TAŞKÖPRÜ YAYLASI

Bulunduğu konum nedeniyle sadece mola noktası olarak değerlendirilmiştir. Çakırgöl'e yakınlığı nedeniyle bu bölgeye konacak ek yatak kapasitesinin uzun vadede başarılı çalışma şansı görülmemiştir.

4.4.9. TOMARA ŞEHALESİ

Turizm açısından son derece önemli bir kaynak olmasına rağmen konumu nedeniyle ağırlıklı bölge nüfusuna günübirlik hizmet veren Tomara Şehalesi'nin çevre düzenlemesi eskimiş ve sağlıklı hizmet göremez hale gelmiştir. Planın gerçekleştirilmesi halinde Şebinkarahisar-Şiran-Karaca Mağarası yolu günümüzdekinden çok daha yüksek bir oranda turizm maksatlı olarak kullanılacak ve yol üstünde olması nedeniyle Tomara şehalesinin önemi artacaktır. Bu nedenle Tomara şehalesinin içinde konaklama birimi olmamak kaydı ile sadece günübirlik kullanım maksatlı olarak yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

4.4.10. ÇAKIRKAYA KİLİSESİ

Kilise kaya içine oyma kilise olması nedeniyle nadir bir örnektir. Ayrıca Tomara şelalesi yolu üzerinde bulunması nedeniyle de restorasyonu ve otopark düzenlemesi önerilmektedir.

4.4.11. ÖRÜMCEK ORMANLARI

Son derece değerli bir orman dokusu ve anıt ağaçlara sahip olan bölgenin sadece günübirlik turlarla gezilebilmesi önerilmiş, bu maksatla dağ yolunun bir parçası olan Kazıkbeli-Kürtün yolunun asfaltlanması önerilirken Kazıkbeli-Güvende-Kürtün bağlantısı stabilize olarak korunmuştur.

4.5. DİĞER KAYNAKLAR

İl'in mevcut ve proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri olarak ilan edilen; Altınpınar Gölü, Gümüşhane Kent Ormanı, Yukarıkulaca, Kuzuagıl, Karşıyaka mesire alanları, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir. Halen restorasyon çalışmaları devam eden Keçi Kalesi'ne otopark ve WC, Kov Kalesi'ne otopark, günübirlik tesis ve WC düzenlenmesi önerilmiştir. Sarıçiçek Köy Odaları'nın restorasyonlarının yapılması gereklidir. Çevre düzenlemeleri ve otopark tanzimi ile daha çekici bir mola noktası niteliği kazanacaktır. Limni Gölü, turizm açısından mevcut kullanımı devam eden kaynak olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

ORDU İLİ PLANLAMA KARARLARI

5. ORDU İLİ PLAN KARARLARI

5.1. GENEL

Ordu İli Doğu Karadeniz turunun temel başlangıç noktasıdır. İç Anadolu'dan bölgeye gelenler genellikle Samsun'da geceleme yerine Ordu'yu tercih etmektedir. Ordu yaylalarında konaklama olmadığı gibi, bu yaylaları ziyaret eden turda mevcut değildir. İlin temel mola noktaları Ünye Çakırtepe ve Ordu Boztepe'dir. Ayrıca Ordu İli toplam planlama alanı içinde geliştirilmesi halinde deniz-güneş turizmine en fazla imkan sunan bir sahil şeridine sahiptir. İl için üretilen planlama kararları, genel ulaşım şeması ve yukarıda açıklanan konumsal avantajlar çerçevesinde üretilmiştir.

5.2. EYLEM BÖLGELERİ

5.2.1. ORDU -BOLAMAN TURİZM KORUMA GELİŞTİRTİRME BÖLGESİ

Bu kesim sahil yolunun Bolaman Tüneli'nden geçmesi sonucu son derece sakin, bir ortama kavuşmuş ve bölge halkının rekreasyon merkezi olmuş durumdadır. Yason Kilisesi nedeniyle bölgeye gelen turların %11 i halen bu yolu kullanmakta olup münferit gelişlerde bölgeyi ağırlıklı ziyaret etmektedirler. Bolaman'ın batı kesimdeki plajları konut inşaatlarıyla dolmuş olup turizm maksadıyla kullanılamaz durumdadır. Bolaman Kalesi ve koyu imar planı doğru ve yeterlidir. Belicesu Koyu'na günübirlik tesis ve dere boyuna kamping alanı önerilmiştir. Yalıköy'ün gerek güney gerekse kuzey yönündeki plajlara 1 er adet günübirlik tesis önerilmektedir. Bu kesimde bisiklet, motosiklet yarışları, mukavemet koşuları ve yürüyüşleri gibi her yıl tekrarlanacak yarışmalar da yapılabilir. Medreseönü Yason Burnu arasındaki mevcut günübirlik tesislerin devamı yarım adanın hafta sonu bölge halkı tarafından kullanılması açısından önemlidir. Yason Doğal Sit alanına bitişik noktada iki adet günübirlik tesisle gelen ziyaretçilere hizmet verilmesi planlanmıştır. Çaka plajının yol ile deniz arasında kalan kesimine bir adet günübirlik tesis önerilmiştir. Yolun iç kesimine bir turizm tesisi planlanmıştır. Otel alanı orman mülkiyetinde olup tahsis yoluyla gerçekleştirilecektir. Çam burnunda, fenerin kapatılması ile elde edilecek alana bir adet günübirlik tesis yapımı ile son derece önemli bir bakı noktası elde edilebilecektir. Sarı burun yakınlarında Karayolları Genel Müdürlüğü'nün boşalttığı alana çevreyi etkilemeyecek mimari ile bir adet küçük otel girişimi mevcut olup plana işlenmiştir.

Çeşmeönü Mahallesi kıyısında kalan sahil bandının günübirlik tesisler (özellikle balık lokantaları) ile değerlendirilmesi önerilmektedir. Bolaman Ordu İli kıyı bandının en önemli kesimi Perşembe Efirli Yalı Mahallesi'dir. İmar planı üzerinde yapılan incelemede bu kesimin herhangi bir kentsel konut alanı gibi planlandığı görülmüştür. Kaliteli bir kumsala ve geniş bir gelişme alanına sahip olan bu kesimdeki imar planının turizm gelişimine yönelik olarak revize edilmesi halinde uzun dönemde bu alanın Amasra veya Akçakoca karakterinde gelişmesi beklenebilir.

5.2.2. PERŞEMBE VE TOYGAR TURİZM MERKEZLERİ

Yayla, Samsun girişli turistlerden dağ yolunu tercih eden kesiminin ilk konaklama merkezi olarak düşünülmüştür. Yaylanın Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca onaylanan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı yetersizdir. Karadeniz Bölgesi'nde tek menderes oluşumunu yok edici, yaylanın en önemli bakı noktasını olan Karga Tepesi'ni yapılaşmaya açan niteliktedir. Ayrıca planda; yaylanın en önemli potansiyellerinden biri olan gölette gösterilmemiş durumdadır. Bu nedenle çevreye daha saygılı yeni bir çevre düzeni plan şeması yapılarak, mendereslerin bulunduğu bölge altyapı ve yol tesisleri dahil kesin yapı yasaklı alan, Karga Tepesi bakı noktası- yeşil alan olarak planlanmış, yayla görüntüsünü bozmayacak bir noktada konaklama tesisi imkanı tanınmıştır. Ayrıca yaylanın turizm merkezi sınırı göletin batı sınırından geçmekte olup yetersizdir. Plan ile bu sınır; göletin batısındaki bütün yapılaşmayı kapsayacak şekilde genişletilmesi önerilmiştir.

Yaylada yapılması düşünülen ikinci konut girişimlerinin mutlaka engellenmesi önerilmektedir. Bu girişimin gerçekleşmesi halinde diğer yaylalarında Perşembe Yaylası'nı örnek göstererek hızla betonlaşması kaçınılmazdır.

5.2.3. ÇAMBAŞI TURİZM MERKEZİ

Turnalık ve Çambaşı yaylalarını kapsayan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı mevcut olup yerinde yapılan incelemede planın doğru ve tutarlı olduğu görülmüştür. Yaylanın 1/1000 ölçekli uygulama imar planı Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca onaylanmış ve parselasyon planları da bitirilmiştir. Bu nedenle hazırlanan 1/25.000 ölçekli taslak mevcut planı genel olarak korunmuştur. Plan şemasında yaklaşık 900 metre uzunluğunda iki adet kayak pisti önermiştir. Taslakta görülen telesiyej tesisinin çığ etüdü yapıldıktan sonra, uzun vadede gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Çambaşı Yaylası; gerek sahilden doğrudan günübürlük gelişlerle gerekse dağ yolundan bölgeyi ziyaret edecek turistlerin konaklama merkezi olarak öngörülmektedir. Yayla çevresinde, Taşbaşı, Gerce, Turnalık, Armutalan gibi çok sayıda oba ve yayla bulunmaktadır. Bu oba ve yaylaların özgün halleri ile korunması bu Çambaşı merkezli konaklamaların süresini uzatacaktır. Çambaşı Yaylası içinde bulunan Ablaktaşı Mevkii, ulu çam ağaçları ve konumu ile seyir terası ile değerlendirilebilecek bir alandır.

Ayrıca yaylanın güney ve güney batısını çevreleyen Erdaş Yaylası ile Zile Göleti'nin üst kotlarının heliski potansiyelinin tespiti çalışmalarının yapılması gereklidir.

5.3. TURİZM MERKEZLERİ

5.3.1. ÇERKEZLER

Çerkezler Turizm Merkezi; şu anda bölgeyi ziyaret eden turlar tarafından mola noktası olarak kullanılan Ünye Çakırtepe ve Ordu Boztepe ile aynı karakterdedir. Çerkezler

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Turizm Merkezi de bu karakterde yapılaşmaya imkan sağlayacak şekilde düzenlenmesi halinde ve önemli bir mola noktası haline gelecektir.

5.3.2. ARGİN YAYLASI

Yaylanın fiziksel konumu ve potansiyeli açısından incelenmiş, konumu itibariyle turizm yatırımı yapılmaması uygun görülmüştür. Yayla konaklama merkezlerinde kalanlar tarafından ziyaret edilebileceği gibi, yol boyu seyahat sırasında da ziyaret edilebilir.

5.3.3. TOPÇAM

Topçam Turizm Merkezi kısa vadede turizm potansiyeli bulunmamaktadır. Uzun vadede Topçam Barajı su aynası çevresi rekreasyon potansiyeli etüt edilmelidir. Ayrıca Topçam ve Çağman mağaraları da uzun vadede geliştirilebilir kaynaklar olarak tespit edilmiştir. Kısa vadede bu kaynaklara yatırım önerilmemektedir.

5.3.4. KEYFALAN

Keyfalan ve Ulugöl yaylalarından oluşan merkeze fiziki konum dezavantajından dolayı turizm yatırımı önerilmemektedir. Alan; Çambaşı Yaylası konaklamasının gününbirlik ziyaret noktası olarak değerlendirilmelidir.

5.4. NOKTASAL KARARLAR

5.4.1. FATSA ELEKÇİ ÇAYI VADİSİ

Fatsa; bölgeyi ziyaret eden turlarının önemli bir kısmının ilk konaklama merkezidir. Fatsa'nın konaklama merkezi rolünü gelecekte de devam ettireceği düşünülmektedir. Bu amaçla, Elekçi Çayı vadisinin ilk 8 km'lik bölümünün konaklama ve rekreasyon amaçlı imar planı yaptırılmalıdır. Ayrıca vadi boyunca su sporlarının geliştirilmesi tavsiye edilmektedir.

5.4.2. ÜNYE KALESİ

Halen Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından restore edilmektedir. Kaleye gelen ziyaretçilere hizmet vermek amacıyla; kale girişine büfe ve WC yapılması ve otopark düzenlemesi önerilmiştir. Kaleye ulaşan yolun son 1 km'sinin kalitesinin artırılması gereklidir. Kalenin güvenli ve konforlu gezilmesini sağlamak amacı ile kale içi patika yol yapılmalıdır.

5.4.3. ÜNYE YAZ KONAĞI MAĞARASI

Kamulaştırılması yapılmış olan mağaranın temizlenmesi, ışıklandırılması, çevre düzenlemesinin ve yol boyunca iki otobüs alacak şekilde otopark yapılması önerilmiştir. Mağaranın güvenli ve konforlu gezilmesini sağlamak amacı ile mağara içi patika yol yapılmalıdır.

5.4.4. KÜPKAYA KANYONU

Kanyona ulaşım sağlayan yol Köydes projesi kapsamında asfaltlanacaktır. Kanyonun rekreasyon amaçlı düzenlenmesi yapılmalıdır. Kanyonun güvenli ve konforlu gezilmesini sağlamak amacı ile çevresinde patika yol yapılmalıdır. Patika yol yer yer genişletilerek bakı noktaları oluşturulmalıdır. Kanyonda bir adet günübirlik tesis ve otopark düzenlenmesi yapılması önerilmektedir. Projenin uygulanabilmesi için kanyondan akan akarsuyun HES kapsamından çıkartılması şarttır.

5.4.5. SARMAŞIK KAPLICASI

Kaplıca lokal talebe cevap vermekte olup özel sektöre devredilmiş bulunmaktadır. Konumu itibarıyla yenilenmesi halinde bile lokal pazarın dışında ilave bir talebi olacağı beklenmemelidir.

5.4.6. GAGA GÖLÜ

Göl çevresinde yol boyu iki otobüs ve on otomobillik bir otopark yapılarak, gölün doğal hali ile korunması ve bir adet günübirlik tesis yapılması önerilmektedir.

5.5. DİĞER KAYNAKLAR

Ordu İli bütününde Ünye, Fatsa, Gülyalı, Güzelyalı plajları günümüzde yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak bu plajların bir kısmına plaj arkası yoğun yapılaşma, bir kısmına ise Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir. İlin mevcut veya proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri olarak ilan edilen; Ünye Kent Ormanı, Ordu Kent Ormanı, Küçükkertil, İteniçi, Çınarsuyu, Çetdağı, Sayacabaşı, Eminepınarı, Savahçimeni, Ortadağ, Ulugöl mesire alanları, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir. Gököy Kalesi, Kurul Kayası, Cingirt Kayası turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

RİZE İLİ PLANLAMA KARARLARI

6. RİZE İLİ PLANLAMA KARARLARI

6.1. GENEL

Rize İli Doğu Karadeniz turlarının en son noktasıdır. Bölgeye gelen turlar genelde sahil yoluyla Artvin istikametine gitmekte ve tekrar sahil yolunu kullanarak Trabzon istikametinde geri dönmektedirler. Sahil yoluyla Artvin istikametinden bölgeye girişler oldukça azdır. Ovit Dağı tarafından Erzurum'a gidiş veya gelişler de çok kısıtlıdır. Fındıklı-Gürcüdüzü üzerinden Yusufeli'ne yol yapımı çalışmaları devam etmekte olup uzun vadede bu yol yerine temel bağlantının günümüzde olduğu gibi Hopa-Borçka-Artvin üzerinden sağlanacağı görülmektedir.

Pratikte Fırtına Vadisi Ardeşen girişi sahil yolu kullanımını açısından Doğu-Karadeniz turizm faaliyetlerinin son noktası olarak kabul edilebilir. Fındıklı konaklarını ve Aslandere Köprüsü'nü görmek veya sarp sınır kapısında fotoğraf çektirmek için Ardeşen'in doğusuna geçen turist miktarı son derece kısıtlıdır.

İl içindeki kaynakların büyük bir bölümü Kaçkar dağı çevresinde toplanmış olup bu alanlara ilişkin kararlar "Kaçkar Dağları Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı" çerçevesinde verilmiş durumdadır. Yerinde yapılan incelemede plan kararları incelenmiş gerek milli park sınırları içindeki kaynaklar gerekse il içindeki diğer değerlere ilişkin aşağıda sunulan noktasal kararlar üretilmiştir.

6.2. EYLEM BÖLGELERİ

6.2.1. OVİT EYLEM BÖLGESİ

Ovit yolu Rize İli'ni Bayburt ve Erzurum'a İspir üzerinden bağlayan temel bağlantı olup sadece yaz aylarında kullanıma açıktır. Bu aylarda Ovit Dağı zirvesini ve çevresindeki buzul göllerini görmek maksadıyla kısıtlı olarak ziyaret edilmektedir. Kış aylarında aşırı kar birikmesi ve çığ düşmesi sonucu yol Sivrikaya Köyü'nden Bayburt, Rize il sınırına kadar kapalı kalmaktadır (yaklaşık 21 km). Zirvenin Bayburt istikametindeki doğu yamaçlarında kayak imkanı mevcuttur. Bu imkanları değerlendiren 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı şeması ekte sunulmuştur. Şemada 5 adet mekanik tesis ve 11 adet kayak pisti önerilmiştir. Bu tesislerin Ovit Dağı Geçidi'nin bulunduğu bölgeye konaklama tesisleri, günübirlik tesisler, yaz aylarındaki doluluğu arttırmak amacı ile spor tesisleri alanı önerilmiştir. Ayrıca gerek üst istasyonda gerekse Dağbaşı Gölü'nün bulunduğu alanda günübirlik tesisler önerilmiştir. Halen yürütülmekte olan Ovit Tüneli geçişinin yapımı tamamlanarak hizmete girmeden; plan uygulamasına geçilmemesi önerilmektedir.

6.2.2. AYDER YAYLASI VE ÇEVRESİ

Ayder Yaylası Rize İli'nin en önemli çekim merkezidir. Ayder'in yeni imar planlama çalışmaları halen devam etmekte olup, çalışmalar sadece yayla yerleşik alanını

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

kapsamaktadır. Yakın çevre üst düzey plan kararları ise “Kaçkar Dağları Uzun Devreli Gelişme Planı” ve “Kaçkar-Ayder Turizm Merkezi Çevre Düzeni Planı” çerçevesinde oluşturulmuştur.

Ayder'in uzun vadede yılda yaklaşık bir milyon kişi tarafından ziyaret edileceği, kullanımının aşırı yoğunlaşacağı tahmin edilmektedir. Böyle bir durumda Ayder geceleme tesisinin yayla içinde temini mümkün değildir. Yaylanın kendisinin de bir çekim unsuru olmasından dolayı; yaylayı aşırı bir yatak arzıyla doldurmak yaylanın çekimini yok edecektir. Bu yaylaya dönük geceleme talebinin karşılanacağı yer yayla içinde olmamalıdır. Yakın çevrede yapılan araştırmada yayla ziyaretçilerinin gecelebileceği en yakın boş alan Çamlıhemşin'in Zil Kale çıkışında yolu sağ tarafında yer alan metruk balık çiftliğidir. Buraya inşa edilecek bir veya 2 adet otel kısa ve orta vadede Ayder geceleme sorununu çözecektir.

Heliski talebini canlı tutabilmek için kış aylarında bulutlu günlerde kullanılmak üzere eğlence amaçlı kızak pisti, snowtube tesisi hatta basit ve sökülebilir bir teleski kurulması düşünülebilir.

Ayder kış aylarında bir İsviçre dağ kasabası görüntüsüne bürünen ülkenin tek örneğidir. Bu imkanı yakın çevrede kayak imkanları ile birleştirmek için özel bir çalışma yapılmış ve Beştaş tepesindeki imkanları değerlendiren bir kayak kompleksi planı ilgili kurumlar tarafından onaylanmıştır. Bu planın hazırlanmasındaki temel sorun olan, yayla görsel bütünlüğü bozmadan üst kotlara çıkacak telesiyej güzergahının seçimi konusu alt istasyonu karayollarının boşalttığı tesise hizmet veren tali yol üzerine konumlandırma yoluyla çözülmüştür. Üst kotlara çıkacak telesiyej tesisi karşıdaki vadi içinden geçeceği için Ayder'den hiçbir şekilde görülmeyecektir. Gerek Ayder kaplıcasının gerekse heliski talebinin desteği ile önerilen kayak pistlerinin başarılı çalışma şansı çok daha yükselecek ve Ayder yıl boyu çalışan bir turizm merkezi olabilecektir

Kaçkar dağı zirveleri Ayder'den minibüs turları ile gidilen Avusor ve Yukarı Kavron'dan görülebilmekte ve zirve tırmanışları bu yaylalardan başlamaktadır. Yukarı Kavron Yaylası tamamen dolmuş olup yaylanın tümü çığ tehdidi altındadır. Yayla evlerinin yıkılmamış olmasının sebebi çığ öncesi tüm yapıların zaten kar altında kalması ve çığ düştüğü zaman yanal yüklerle karşılaşmamalarıdır. Avusor Yaylası'nda ise çığ tehdidi olmadığı gibi yayla, zirve, buzul gölleri arasındaki mesafe çok daha kısadır. Yaylaya gelen turistlerin tüme yakını göle yürümektedirler. Yaylada günübirlik tesisler olduğu gibi, yeni gelişecek tesisler içinde yeterli boş alan mevcuttur. Yukarıda sayılan nedenlere bağlı olarak uzun vadede Ayder çıkışlı, Kaçkar zirve altı turlarının Avusor'u kullanabilmesi için Avusor yolunun sanat yapılı stabilize olarak düzenlenmesi ve Avusor'a iki veya üç adet modern nitelikli günübirlik tesis yapılması, Yukarı Kavron'a ise yol düzenlemesi dışında ek yatırım yapılmaması önerilmektedir.

Ayder çıkışlı diğer bir günübirlik tur güzergahı Huser Yaylası'dır. Yayla Ayder'in üst kotlarında yer almakta olup buradan Ayder dahil toplam 12 yayla görülebilmektedir. Hızlı bir kaçak yapılaşmaya sahne olan yaylada, kaçak yapılaşmanın önlenmesi ve yayla yolunun sanat yapılı düzgün stabilize yol standardına yükseltilmesi önerilmektedir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Ayder çıkışlı diğer bir güneybirlik tur Ayder-Çamlıhemşin-Zilkale Çal köyü, Elevit Köyü, Trovit, Palovit, Amlakit, Hazindak, Pokut, Sal Yaylaları turudur. Bu güzergah üzerinde Palovit şelalesi de ziyaret edilmektedir. Güzergahın Çamlıhemşin-Çatköy kesimi asfalt olup diğer kesimlerin sanat yapıları stabilize yol standardına yükseltilmesi, Sal ve Pokut yayla girişlerine otopark yapılması, sadece Sal yaylası girişine bir adet güneybirlik tesis planlanması önerilmektedir.

6.3. TURİZM MERKEZLERİ

6.3.1. ANZER TURİZM MERKEZİ

Belki de dünyanın en yüksek fiyatla satılan balını üreten Anzer ve Çiçekli yaylalarına kesin yapı yasağı önerilmiş ve yayla iç yolunun stabilize olarak kalması teklif edilmiştir. Bu bölgede doğanın herhangi bir müdahale olmadan, mevcut haliyle korunması esastır.

6.3.2. KUSPA TURİZM MERKEZİ

Turizm merkezinin bulunduğu bölge yer yer deniz gören, kısmen ormanlık ve heyelana çok müsait alt bölgeleri olan küçük bir alandır. Alanın tüme yakın bir kesimi toprak dolgu malzeme olup sağlıklı bir jeoteknik etüt yapılmadan arazide şema nitelikli dahi plan yapımı sakıncalıdır. Alanın konumu ve ulaşım durumu sahil yolu boyunca çalışan turist akımının konaklaması için müsait değildir (yol cephesinden giriş yoktur). Turizm merkezinin bir bütün olarak tek bir yatırımcıya tahsisi, ancak tahsis öncesi arazi kullanım esaslarının Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca tespiti ve uygulamanın bu esaslara göre yapılması önerilmektedir. Ayder ve Uzungöl'e uzun süreli gelen Arap turist eğilimleri dikkate alınarak Kuspa'nın ayrıntı nizam bungalovlu iki katlı, düşük emsalli (yaklaşık 0.10) yayla görünümü apart otellerle değerlendirilmesi halinde yatırım aday bulunacağı tahmin edilmektedir.

6.4. NOKTASAL KARARLAR

6.4.1. ANDON İÇMESİ

Andon İçmesi, yerel halk tarafından rekreasyon alanı olarak kullanılmakta olup, gerek bakımsızlığı, gerek tur güzergahından uzak olması, gerekse suyun debisinin son derece düşük olması nedeniyle ek turizm yatırımı yapılması önerilmemektedir. Ancak yoğun kullanımı nedeniyle yerel nüfusa hitap edecek şekilde yeniden düzenlenmesi ve büyük ihtiyaç olan bir otoparkla desteklenmesi tavsiye edilebilir.

6.4.2. İKİZDERE (İLİCA) KAPLİCASI

Bölgede 5 yıldızlı 360 yatak kapasiteli bir otel 2008 yılında faaliyete geçmiş olup, ilave tesis gerçekleştirecek alan mevcut değildir. Otelin İkizdere-Rize-Bayburt yolu bağlantısı beton asfaltla temin edilmiştir. Bu yolun ana tur güzergahı üzerinde olması nedeniyle Cimil Köyü istikametinde asfalt olarak devam etmesi önerilmektedir. Otelden başlamak

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

kaydı ile Cimil Köyü istikametinde ilk 5 km içinde turların mola verebileceği dere kenarı rekreasyon alanları mevcut olup bu noktalardan 2 adedinin günübirlik tesisle değerlendirilmesi önerilmektedir. Yakın çevrede yer alan Eğvane ve Akırgel şelale yolu çevre doğal güzelliğini etkilememek için stabilize olarak muhafaza edilmelidir.

6.4.3. ÇAĞIRANKAYA YAYLASI

Yayla turizm yolu üzerinde bulunması, manzarasının güzelliği nedeniyle mola noktası olarak önerilmektedir. Bu amaca yönelik günübirlik tesis yapılması ve bakı terasları oluşturulması önerilmektedir.

6.4.4. PİLEKİ MAĞARASI

Sahil yolu güzergahında yer alan Pileki Mağarası'nın temizleme, ışıklandırma ve çevre düzenlemesini kapsayan çalışmalar devam etmekte olup, bu çalışmalar İyidere Kaymakamlığı'nca yürütülmektedir. Rize ili sahil yolunda turistlere gösterilecek en önemli kaynaklardan biri olan Pileki Mağarası çalışmaları, kaymakamlık kaynakları ötesi ayrıca desteklenmelidir. Çalışmalar tamamlandıktan sonra günübirlik tesis ve mağara giriş kapısında gerek Pileki taşı, gerekse bu taşta pişmiş ekmek satışı yapılmalıdır.

6.4.5. ZİL KALE

İlin en önemli kaynaklarından biri olan Zilkale'de restorasyon çalışmaları devam etmekte olup, 4 otobüs ve 15 otomobil alacak şekilde yol boyu otopark yapılması, WC'nin yeniden düzenlenmesi, kale içinde büfe ve çay bahçesi yapılması önerilmektedir.

6.4.6. KALE-İ BALA VE ÇİÇEKLİ KÖYÜ

Çok çiçekli olması nedeniyle bu yerleşmelerde yoğun bir bal üretimi olup kalenin olduğu gibi muhafaza edilmesi, yolun stabilize olarak bırakılarak doğal yapının korunması önerilmektedir.

6.4.7. ÇATKÖY

Çatköy gerek konumu, gerekse doğal yapısı itibarıyla eko-turizme uygun bir yerleşim alanıdır. Ana tur güzergahı üzerinde olmamasına rağmen Ayder kaynaklı günübirlik turlar üzerinde bulunan bu yerleşmede, ilave yapılaşmanın kontrol altında tutulması dışında ek bir öneri getirilmemiştir.

6.4.8. FINDIKLI VE ÇAMLIHEMŞİN KONAKLARI

Veraset yoluyla çok hisseli mülkiyete sahip olan bu konaklardan günümüze kadar turizm sektörüne kazandırılmış olanı yoktur. Çamlıhemşin ve Fındıklı kaymakamlıklarınca yürütülen çalışmalardan planlama dönemi içinde netice alınma şansı çok zayıf görülmekte olup bu konakların konaklama merkezi olacağını var sayımına dayalı plan kararı üretilmemiştir.

6.4.9. ASLANDERE FOLKLOR DANSLARI

Tüm Karadeniz’de en sert folklor dansları Aslandere Köyü’nde olup, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’nün yapacağı basit bir organizasyonla bu kaynak otellerde gece animasyonunda kullanılabilir.

6.5. BÖLGE HELİSKİ İMKANLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

2006 yılında Ayder’de sadece bir otelde 30 teknik yardım görevlisi ve 186 heliski kullanıcısının gelişi ile başlayan faaliyetler 2007 yılında 40 teknik görevli 244 heliski kullanıcısı ile devam etmiştir. Teknik görevliler kış boyu devamlı kalırken heliski yapan turistler ortalama birer hafta kalmışlardır. 2008 başı kış aylarında teknik görevli sayısı 70 heliski kullanan sayısı 301 e yükselince Ayder de ikinci bir otel devreye girmiştir. 2009 başı kış aylarında ise bu iki otelin yanı sıra İkizdere kaplıcasında yeni açılan otelde gereken ek rezervasyonlar yapılmıştır. İsviçreli bir firmanın düzenlediği faaliyet genişleyerek devam etmesine karşın Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nün yabancı tescilli hava araçlarının operasyon şartlarını ağırlaştırması sonucunda firma 2011’de Türkiye’deki çalışmalarına son vermiştir. 2012’de sezon hazırlıkları yapılırken, Rize Orman ve Çevre Genel Müdürlüğü’nün Ayder’i heliski’ye kapatmıştır. 2013’te heliski faaliyetleri tek bir firma tarafından düzenlenmiştir.

Bölge heliski için ideal şartlara sahip olup bu turizm türünün gelişmesi desteklenmelidir. Bu faaliyetin tüm proje alanına yayılabilmesi için uygun bölgeler tespit edilmiş olup bu bölgeler 1/100.000 ve 1/250.000 ölçekli planlarda gösterilmiştir. Nihai uygunluk kararı mutlaka bizzat bu sporu uygulayan uzman kişi ve kuruluşlarca verilmelidir. Bu maksatla Rize İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’nün gelecekte bölgeye gelecek heliski uzmanlarına planda önerilen alanları göstermesi ve görüşlerini alarak plan izleme kuruluna bildirmesi, bir sonraki adımların planlanması için yeterli girdiyi sağlamış olacaktır.

6.6. DİĞER KAYNAKLAR

Rize İli bütününde Söğütlü, Çayeli, Hisarlı plajları günümüzde yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak bu plajlara Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir. İl’in proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’nce mesire yeri olarak ilan edilen; Gürcüdüzü Mesire Alanı, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alana mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir. Rize kalesi, botanik çay bahçesi Ayder Kaplıcası, kemer köprüler, Fırtına deresi rafting faaliyetleri, Verçenik, Kaçkar ve Altıparmak zirveleri, turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Verçenik özellikle kaya ve baca tırmanışı gibi dağcılık faaliyetlerine elverişlidir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; il genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

SAMSUN İLİ PLANLAMA KARARLARI

7. SAMSUN İLİ PLAN KARARLARI

7.1. GENEL

Samsun, bölgeye gerek karayolu, gerekse havayolu ile gelen turistlerin giriş kapısı niteliğindedir. Havayolu ile turist girişlerinin, sisteme önemli bir müdahale olmaması halinde, Trabzon ağırlıklı olacağı mevcut eğilimlerden görülebilmektedir. Ancak ilin özel bir pazarlama yöntemi (tur operatörlerinin eğitilmesi gibi) oluşturması halinde havayolu ile girişlerde bir miktar artış olması mümkündür. İnşaatı biten ve faaliyete başlayan Ordu-Giresun Havalimanı, Samsun'a havayoluyla zaten kısıtlı olan girişleri daha da azaltabilecektir. Samsun uzun vadede, Yeşil Yolculuk markası altında ne kadar pazarlanırsa pazarlansın, bölgeye Yeşil Yolculuk maksadı ile gelen turistler gerçek Yeşil Yolculuğun Ordu-Rize arasında olduğunu fark edecekler ve dönüşte müstakbel turist adaylarına bu durumu anlatacaklardır.

Samsun'un turizm sektöründeki temel avantajları;

- Büyük bir nüfusa ve üniversite öğrencisine sahip olması
- İç Anadolu'dan gerek proje alanına, gerekse Sinop istikametine giden turistlerin giriş-çıkış konumunda olması
- Bölgede tekel nitelikte bir kuş cennetine sahip olmasıdır.

Bu kaynakların harekete geçirilebilmesi için;

1. Büyükşehir veya üniversite rektörlüklerince ücretsiz olarak taşınması kaydı ile Altınkaya Barajı kıyılarında bir üniversiteler su sporları merkezi kurulması, bu merkezin yerel halkın da mesire alanı olarak kullanabileceği bir bölge rekreasyon alanı ile desteklenmesi, baraj gölü içinde tekne turları düzenlenerek Şahinkaya Kanyonu'nun ilk önce yerel halka, daha sonra ülke bütününe tanıtılması, yerel rekreasyon talebinin zaman içinde turizm talebine çevrilmesi
2. Samsun kenti içinde yer alan ve halen yaz talebine yetersiz olan yatak kapasitesinin artırılması, Çakallı-Samsun karayolu üzerinde, gerek yerel halka gerekse bölgeye giriş-çıkış yapacak turistlere hitap edecek şekilde, Afyon-Kütahya yolu üzerindeki benzer nitelikte büyük bir mola ve alışveriş merkezi kurulması
3. Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti'nin sağlıklı bir işletme planının yapılarak, sadece bu konuya özel ve ağırlıklı olarak yurt dışı talebe yönelik bir tanıtım ve pazarlama çalışmasına acilen başlanması gereklidir.

7.2. EYLEM BÖLGELERİ

7.2.1. KIZILIRMAK DELTASI KUŞ CENNETİ

Kızılırmak deltası Samsun İli'nin en önemli turizm kaynağıdır. Kaynak aynı zamanda kuş gözlemciliği açısından da çok önemli bir değerdir. Kuş cenneti içinde gezilmesine yönelik taşıt yolu, kuş gözlem kuleleri, otopark, günübirlik tesis, küçük bir müze – sergi salonunu içeren bir düzenleme mevcuttur. Özellikle günübirlik tesis, kuş gözlem kulesi ve müze-sergi salonu iki tur otobüsünün aynı anda gelmesi halinde yetersiz kalacaktır. Günümüzde kuş cennetinin yıllık 20.000 kişi civarında ziyaretçisi bulunmaktadır. Bu rakam potansiyeline göre oldukça düşüktür.

Kuş Cenneti'nin karşılama alanı işlev gören alanı en azından bir kat daha genişletilmesi, mevcut yapının sadece günübirlik tesis amaçlı kullanılması, aynı alana misafir karşılama merkezi yapılması önerilmektedir. Kuş Cenneti'ni gezecek turistlerin bu alana gelmesi ve bu alandan elektrikli özel araçlarla Kuş Cenneti'nin gezilmesinin sağlanması; bölgedeki kuşların gelen araçların gürültüsünden ve yoğunluğundan etkilenmemesi için gereklidir. Kuş Cenneti koruma alanı içinde halen yaşamın devam ettiği köyler bulunmaktadır. Koruma alanı olmasından dolayı köylerde yaşayanların gündelik yaşamları da kısıtlanmaktadır. Buradaki köylülerin buraya gelecek turizm kaynaklı gelirden pay almaları alının korunması açısından çok önemlidir. Bu nedenle buradaki köylerin ekoturizm açısından değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Samsun İli Turizm Master Planı önerisi olan “serender” türü yerden yaklaşık 0,50 m yükseltilmiş, hiç bir ağacı kesmeden orman içinde kıvrımlı bir yol izleyecek, en çok 1,5 m eninde ahşap yürüyüş platformu kullanılarak Subasar ormanlarının yaya olarak geçilerek sahile ulaşılması turistler açısından son derece ilginç bir gezi parkuru oluşturacaktır. Her yürüyüşün bir amaca yönelik olması turların doğal beklentisi olduğundan subasar ormanının yaya geçişi sonucundaki varış noktasının sahil kesimi olması faydalı olabilecektir. Varış noktasında sahilde Master Planın markalaşma önerileri doğrultusundaki önerilere uygun; sökölüp takılabilir ahşap malzemeye yapılmış, saz dam uygulamalı duş, WC, soyunma kabinleri ve kafe inşaatı gerçekleştirilerek turist kafilesinin yürüyüş sonrası dinlenme ve duraklama ortamı oluşturulmalıdır. Kuş cennetlerine olan iç talebin kısıtlı olduğu dikkate alınarak, bölgenin dış talebe yönelik tanıtım pazarlama çalışması özel olarak yapılmalıdır.

7.2.2. VEZİRKÖPRÜ (VEZİRKÖPRÜ TURİZM MERKEZİ)

Yerleşme birden fazla turizm kaynağını bünyesinde bulundurması açısından Samsun İli'nin önemli potansiyeline sahiptir.

Bu kaynaklar;

- Kent içinde dokuları ile birlikte korunmuş; sokak sağlıklılaştırılması yapılmış, hamam, han, cami ve sivil mimarlık örnekleri

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

- Halen kazısı devam eden Oymaağaç Ören Yeri
- Altinkaya Barajı
- Şahinkaya Kanyonu
- Kunduz Dağı Geyik Üretme Çiftliği
- Kunduz Yaylası

Vezirköprü; Doğu Karadeniz turizminden çok Amasya ile başlayan ve Sinop ile sonlanan bir turun parçası olarak düşünülmeli ve pazarlanmalıdır. Yapılacak çalışmalarda; Amasya'nın "Şehzadeler Şehri" kavramını tamamlayıcı "Vezir Yetiştiren Kent" "Vezirler Şehri" imajının desteklenmesi marka ve tanıtım için önemlidir.

Kent içinde bulunan tarihi eserlerin sokak sağlıklılaştırması ve restorasyonlarının tamamlanması, sokak sağlıklılaştırması yapılan bir- iki sokağa turizm amaçlı fonksiyon yüklenmesi önerilmektedir.

Oymaağaç ören yeri kazısı devam etmektedir. Kazı başkanı ile birlikte yapılacak çevre düzenleme projesi ile alanın arkeopark alanı olarak planlanması önerilmektedir. Arkeopark girişine günöbirlik tesis, WC, otopark yapılmalıdır. Arkeopark içinde yapılacak gezi parkuru yön ve tanıtıcı levhalarla zenginleştirilmelidir. Halen ören yerine köy içinden ulaşımı sağlayan yolun yeni bir güzergaha alınması gereklidir.

Altinkaya Barajı ve Şahinkaya Kanyonu beraber değerlendirilmelidir. Şahinkaya Kanyonu'na gidecek olan teknelerin iskelesinin bulunduğu alanda; aynı zamanda mesire alanı, küçük çapta su sporları merkezi, yeme-içme tesisleri ve ticari birimlerin içinde olduğu bir rekreasyon alanı planlanmalıdır. Bu rekreasyon alanı öncelikle Samsun İli'ne hizmet edecek şekilde düşünülmelidir.

Kunduz Dağı Geyik Üretme Çiftliği tek başına bir çekim unsuru olmasa da; içinde korunan geyiklerin rahatlıkla gözlenmesi nedeniyle turizm açısından tamamlayıcı bir kaynaktır. Herhangi ilave bir yatırım önerilmemektedir.

7.2.3. AYVACIK KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞTİRME BÖLGESİ

İçinde Suat ve Hasan Uğurlu barajlarının bulunmaktadır. Her iki barajın oluşturduğu doğal göl görünümü bölgenin kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi olarak ilanını sağlamıştır. Bölge içinde Suat Uğurlu Barajı kıyısında bir adet konaklama tesis bulunmaktadır. Bunun dışında herhangi bir tesis (günöbirlik tesisler de dahil) bulunmamaktadır. Özellikle Suat Uğurlu Barajı'nda bulunan küçük ada ilgi çekicidir.

Her iki barajda öncelikle Samsun İli ve çevre illerdeki rekreasyon ihtiyacını karşılayacak ölçekte düzenlemeler yapılmalıdır. Planda önerilen "Yeşil yol" un faaliyete geçmesi ile beraber bölge alternatif konaklama merkezi ve mola noktası olarak değerlendirilebilir. Samsun İli'nde oluşacak konaklama genelde kent merkezinde olacağı ve bu tesislerin iş amaçlı gelişlerle desteklenerek doluluk oranının arttırılması öngörülse de; Doğu Karadeniz turizminde kent yerleşmelerinden uzak doğa ile başbaşa konaklama tercihi için Bölge alternatif konaklama merkezi olacaktır. Ayrıca Yeşil Yol boyunca her iki

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

barajın bakı noktalarında günübirlik tesisler yapılmalıdır. Her iki baraj Samsun ve çevre illerden hafta sonu turisti çekecek potansiyele sahiptir.

Alan içinde yer alan Yeşilpınar Şelalesi konumsal avantajı nedeniyle önem kazanmaktadır. Şelaleye patika yol, yön levhası ve bakı terası oluşturulması önerilmektedir.

Her iki barajı birlikte ele alan ve yukarıdaki esaslarda bir alt bölge planı hazırlanmalıdır.

7.3. TURİZM MERKEZLERİ

7.3.1. LADİK AKDAĞ KIŞ SPORLARI MERKEZİ

Merkez'de bir adet telesiyej hattı, taşıma bandı ve konaklama tesisi bulunmaktadır. Kış sporları merkezi Samsun ve çevre illerle hizmet edecek potansiyelindedir. Ulusal veya uluslararası yarış talebini karşılayacak potansiyele sahip değildir. Turizm merkezinin uygulama imar planları dahil planları Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onaylanmıştır. Bu plan içinde önerilen tüm yatırımları yapılmasının kayak potansiyelinin kısıtlı olmasından dolayı gerek görülmemektedir. Ancak İl'deki üniversite öğrencisi potansiyelini buraya yönlendirmek için planda önerilen turizm tesis alanlarından bir tanesinin üniversite sosyal tesis alanı olarak düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca yaz aylarında İl'in hafta sonu tatil talebini karşılamak maksadı ile yürüyüş parkurları, manzara terasları, atlı yürüyüş parkurları gibi alternatif faaliyetlerin oluşturulması da önerilmektedir.

7.3.2. HAVZA KAPLICA TERMAL TURİZM MERKEZİ

Turizm merkezinin bulunduğu alan Havza Kenti'nin mahallesi görünümündedir. Alanın kaplıca turizmine yönelik bir alan olduğu ancak içine girilip tesis levhalarının okunması ile algılanabilmektedir. İki adet büyük otel dışında diğer tüm tesisler iki katlı pansiyon veya küçük otel görünümündedir. Yerel çalışmalarda yapılan anketlerde büyük ve standardı yüksek işletmelerin yıllık ortalama doluluk oranlarının, küçük ve standardı düşük işletmelerin doluluk oranlarından çok daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit kaplıca turizm merkezine gelenlerin yüksek gelir grubunda olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Kaplıca Termal Turizm Merkezi ve çevresinin daha büyük işletme oluşturulması ve kaplıca turizm alanı algısı yaratacak şekilde yeniden planlanması, küçük mülkiyet sorunlarının da 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi uygulanarak çözülmesi önerilmektedir.

7.3.3. BAFRA KOLAY TURİZM MERKEZİ

Turizm merkezi Derbent Barajı'nın Altınkaya Barajı'na kadar olan bölümünün batı sahilini kapsamaktadır. Alan içinde Asarkale ve kaya mezarları yer almaktadır. Kalenin

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

giriş karayolu genişletme çalışmaları sırasında hasar görmüştür. Bu hasarın yanı sıra kaleye ulaşım dar bir tırmanma yolu ile yapılabilmektedir. Kaya mezarlarına ulaşım ise yaya olarak kaya tırmanışı ile sağlanabilmektedir. Her iki kaynağın da turizm potansiyeli bulunmamaktadır. Kıyısı olan Derbent Barajı da Altinkaya Barajı ve/ veya Hasan ve Suat uğurlu barajlarının doğa güzelliklerine sahip değildir. Tüm bu verilerin ışığında; Altinkaya Barajı baraj gövdesinin kuzeyindeki düzlük alanda rekreasyon alanı oluşturulması dışında merkeze herhangi bir turizm yatırımı önerilmemiştir.

7.3.4. SAMSUN 19 MAYIS TURİZM MERKEZİ (NEBİYAN YAYLASI)

Turizm merkezi Nebiyan Yaylası ve çevresini kapsamaktadır. Merkez içinde bir adet günübirlik tesis dışında tesis bulunmamaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nca gençlik merkezi inşaatı devam etmektedir. Merkezin planlama çalışması tamamlanmış olup; Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca onaylanmıştır. Turizm merkezinde Samsun İli'ne hizmet verecek büyüklük ve nitelikte günübirlik tesisler oluşturulması, orman içi yürüyüş rotalarının belirlenmesi önerilmiştir.

7.4. NOKTASAL KARARLAR

7.4.1. KÜPECİK YAYLASI

Yaylanın fiziksel konumu ve potansiyeli açısından incelenmiş, konumu itibariyle turizm yatırımı yapılmaması uygun görülmüştür. Yayla konaklama merkezlerinde kalanlar tarafından ziyaret edilebileceği gibi, yol boyu seyahat sırasında da ziyaret edilebilir.

7.4.2. İKİZTEPE ÖREN YERİ

Kazı çalışmaları tamamlanmış olan ören yerinden çıkan buluntular müzede sergilenmektedir. Yerinde turistlerin ilgisini çekecek nitelikte kalıntı bulunmamaktadır. Giriş kapısına otopark düzenlemesi yapılması yeterli olacaktır.

7.4.3. TEKKEKÖY MAĞARALARI

Tekkeköy Belediyesi 2012 yılının başında ören yerinde Arkeoloji Vadisi Projesi'ni başlatmıştır. 26.000 m²'lik alan kamulaştırılmış, arkeolojik sit alanı içinde yer alan tescilli 3 adet tarihi ev restore edilmiş, alanın çevre düzenlemesi yapılmıştır. Arkeoloji Vadisi Projesi çerçevesinde restorasyonu tamamlanan konutların biri konuk ağırlama ve müze kafe olarak, ikincisi ise Türkiye'nin ilk İmitasyon Müze Evi olarak düzenlenmiştir. 1 Mart 2014'te açılışı yapılan Müze Ev içinde paleolitik, mezolitik, ilk tunç, Hitit ve Frig dönemlerinde kullanılan materyallerin imitasyonları sergilenmektedir. Üçüncü ev ise hediyelik eşya reyonu ve el ürünleri satış reyonu olarak düzenlenecektir. Ayrıca Açık Hava Müzesi, çocuk bahçesi, park alanı, seyir terasları düzenlenmiş ve mağaralar aydınlatılmıştır. Alan içerisine düzenlenen park, kameriyeleri, barbeküleri, spor alanları, çeşmeleri, mescidi ile Tekkeköy halkı için önemli bir rekreasyon alanı olmuştur. Tesislerin büyük kısmı tamamlanmış olup, kısmen faaliyete geçmiştir. Bu uygulama dışında ilave bir yatırım önerilmemiştir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Planın uygulaması ile Tekkeköy Arkeoloji Vadisi konumsal avantajı ile birlikte Doğu Karadeniz turizminin önemli mola noktası olmuştur.

7.4.4. LADİK GÖLÜ

Ladik Gölü; üzerinde bulunan yüzer adaları ile Doğu Karadeniz turizminin ziyaret ve mola noktası olacaktır. Bu nedenle göl çevresinde karayoluna uzak bir alanda günübirlik tesis, ticari birimler, otopark ve satış birimleri yapılması önerilmiştir.

7.4.5. KARACAÖREN ŞELALESİ

Karacaören Şelalesi akan su miktarının az olmasına karşın büyüklüğü ile ilgi çekicidir. Günümüzde herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Şelalenin bulunduğu alanın fiziksel kısıtlar nedeniyle büyük ölçekte tesis ve otopark yapılması mümkün değildir. Ancak fiziksel tahribata yol açmayacak şekil ve büyüklükte şelaleyi gören bir noktada baki terası ve yol boyu otopark alanı oluşturulması önerilmiştir.

7.4.6. ÇOBANYATAĞI MESİRE ALANI (YEŞİLIRMAK DELTASI)

Yeşilirmak Deltası, halen Yeşilirmak'a tasfiyesiz verilen kanalizasyon atıkları nedeniyle, yüksek seviyeli kötü koku ve kirlenmeye maruzdur. Öncelikle bu çevre sorunu giderilmelidir. Alanın doğal hayatı koruma sahası olması ve doğal yapısını halen koruyor olmasından dolayı herhangi bir turizm yatırımı önerilmemiştir.

7.5. DİĞER KAYNAKLAR

Samsun İli bütününde Yakakent, Alaçam, Ondokuzmayıs, Atakum, Çarşamba, Terme plajları günümüzde yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak bu plajların bir kısmına plaj arkası yoğun yapılaşma, bir kısmına ise Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir.

İl'in mevcut veya proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri ve tabiat parkı olarak ilan edilen; Çamgölü Tabiat Parkı, Sarıgazel Tabiat Parkı, Vezirsuyu Tabiat Parkı, çakırlar Korusu Mesire Yeri, Hasköy Mesire Yeri, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir.

Ladik Hamamayağı Kaplıcası, Büyükkızıoğlu Şelalesi, Gölalan Şelalesi, Kabaceviz Şelalesi, Asarkale, Asarkale Kaya Mezarları turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

TOKAT İLİ PLANLAMA KARARLARI

8. TOKAT İLİ PLAN KARARLARI

8.1. GENEL

Tokat ilindeki yıllık turist sayısı tam olarak bilinmemektedir. İl içinde konaklayan sayısı 2016 yılında 300.000; 2017 yılı Ocak-Ağustos ayları arası 450.000 kişiye yaklaşmasına karşın, bu konaklamaların çok büyük bir kısmının iş amaçlı gelişlerden kaynaklandığı kesindir. İle gelen turistlerin en yüksek oranda ziyaret ettiği yer olan Ballica Mağarası ziyaretçi sayısı 2016 yılında 78.128 kişi olarak tespit edilmiştir. İlin doğu karedeniz turizmi ile herhangi bir ilişkisi tespit edilememiştir. Tokat İli turizmi incelendiğinde büyük oranda Amasya- Tokat- Çorum'u kapsayan hafta sonu turizmi şeklinde olduğu gözlemlenmiştir. İlin en önemli kaynağı Ballica Mağarası ve Tokat kent merkezidir. İlde uzun süreli kalışları sağlayacak tek kaynak ise Reşadiye Kaplıca olarak belirlenmiştir.

İl bütünü turizm geliştirilmesi amacıyla;

- Halen temel turizm rotası olan Amasya- Tokat – Çorum rotasında kalış süresini arttırmak amacıyla potansiyel kaynaklarının desteklenmiştir.
- Doğu Karadeniz turizmi ile ilişkinin kurulabilmesi; özellikle Doğu Anadolu çıkışlı turistlerin Tokat'ı giriş kapısı olarak kullanması; amacıyla, Tokat'ın; Samsun Hasan Uğurlu Barajı ve Ordu Perşembe Yaylası ulaşım bağlantıları geliştirilmesi önerilen turizm yolu olarak önerilmiştir. (Yeşil Yol kapsamına alınmıştır)
- İlin uzun süreli kalışlara yönelik tek kaynağı olan Reşadiye Kaplıcası'nın geliştirilmesi önerilmiştir.
- İl içinde turizm hareketliliğinin artırılması amacıyla il bütünündeki mesire yerlerinin geliştirilmesi önerilmiştir.

8.2.TURİZM MERKEZLERİ

8.2.1. AKBELEN TURİZM MERKEZİ

Akbelen yayla yerleşmesi merkez olarak turizm merkezi sınırı belirlenmiştir. Turizm merkezinde yer alan Akbelen Yaylası özgün nitelikte bir yayla değildir. Yayla hayvancılık ve ikinci konut amaçlı olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla turizm değeri yoktur. Bu nedenle turizm merkezinde herhangi bir turizm yatırımı önerilmemiştir. Turizm merkezine giden yol üzerinde iki adet gölet bulunmaktadır. Birinci gölet diğerine göre küçük olup, kıyısında bir adet lokanta bulunmaktadır. Lokanta özel sektör tarafından işletilmektedir. Diğer gölet ise sulama amaçlı kullanıldığından yaz aylarında önemli ölçüde debi kaybı yaşamaktadır. Bu nedenle her iki gölette de herhangi bir turizm yatırımı önerilmemiştir.

8.2.2. REŞADİYE-ZİNAV TERMAL TURİZM MERKEZİ

Turizm merkezi iki ana bölgeye ayrılarak değerlendirilmiştir. Bunlardan birincisi Reşadiye Kaplıcası; ikincisi ise Zinav Tabiat Parkı'dır. Reşadiye Kaplıcaları ağırlıklı olarak çevre ilçelere hizmet edebilmektedir. Su kalitesi ve debisi açısından Doğu Karadeniz Bölgesine yakın en değerli kaplıcalardan biri olması nedeniyle turizm potansiyeli bulunan bir kaynaktır.

Turizm merkezinin alt bölge planı hazırlanması halen devam etmektedir. Planda mevcut otellerin bulunduğu bölgede 5400 yatak kapasiteli turizm yerleşim alanı öngörülmüştür. Ayrıca turizm yerleşimlerinin kuzeyinde kür parkı da öneriler arasındadır. Master planda bu alan önerilen turizm yolu ile birlikte termal turizm; kültür turizmi ile desteklenmiştir. Alt ölçekli planlama çalışmalarına da hız verilerek yatırımcıya tahsis edilecek turizm tesis alanlarının oluşturulması önemli olacaktır. Ayrıca termal merkezin pazarlama ve markalaşma stratejisinin Doğu Karadeniz Bölgesinin hedef kitle olacak şekilde belirlenmesi önerilmektedir.

Zinav Tabiat Parkı doğal güzelliğinin yanı sıra önerilen turizm yolu ile Tokat- Ordu karayoluna yakın konumda olmasından dolayı turist çekebilecek potansiyele sahiptir.

Tabiat parkının gelişme planı tamamlanma aşamasındadır. Bu plana göre; Tabiat Parkı alanı içerisinde ziyaretçilerin günübirlik ve rekreasyonel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak Zinav Gölü güneyinde 1 adet günübirlik kullanım alanı yer alması öngörülmektedir. Alanda bulunan tek katlı beki evinin kır kahvesine, tek katlı idari birimin ise kır lokantasına dönüştürülmesi öngörülmüştür. Söz konusu alanda piknik masaları, çöp bidonları, yağmur barınakları, kameriyeler, çocuk oyun alanı, çeşmeler, barbeküler, tuvalet, büfe, otopark vb. birimlerin oluşturulması öngörülmüştür. Zinav Gölü güneyindeki bitki örtüsünün bulunmadığı boş alanın Gelişme Planı kapsamında açık hava spor etkinlik alanı olarak kullanılması ve söz konusu alanda mini futbol, basketbol, voleybol tırmanma, gibi spor faaliyetlerinin yapılması amacıyla düzenlenmesi ve donatılması önerilmektedir. Söz konusu alanda yöresel ürün satış birimleri oluşturulabilir. Alanda uygun yerde satış düzeltilerek otopark yapılabilir.

Tabiat Parkı içerisinde ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, Zinav Gölü güneybatısında 1 adet kır evleri (Bungalov) kamp alanı oluşturulması öngörülmektedir. Bu alanda kır evlerinin yanı sıra yağmur barınağı, çöp konteyneri ile tanıtım ve bilgilendirme panosu gibi elemanlar yer alabileceği; kamp alanına yönelik hizmet ve idare birimi ve otopark oluşturulabileceği belirtilmiştir.

Tabiat Parkı içinde ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, Zinav Gölü kuzeyindeki açıklık alanda karavanla seyahat edenler için karavanlı kamp alanının düzenlenmesi; Zinav Gölü batısında 1 adet çadırlı kamp alanı oluşturulması öngörülmektedir. Çadırlı kamp alanında konaklayanların günlük ihtiyaçlarını karşılamak için tuvalet-duş-bulaşık ve çamaşır yıkama yerlerinin bulunduğu sihi tesis yapılması öngörülmüştür. Planda ayrıca seyir terasları, yürüyüş yolu güzergahları ve mola noktaları önerilmiştir.

8.3.NOKTASAL PLANLAMA KARARLARI

8.3.1. TOKAT KENT MERKEZİ

Tokat kent merkezi Ballica Mağarasından sonra ilin halen en çok ziyaretçisi olan kaynaktır. Kent merkezinde bulunan Tokat Kalesi, Gök Medrese, **Yağlıbasan Medresesi**, Mevlevihane Müzesi, Tokat Müzesi, Atatürk Evi ve Etnografya Müzesi, **Tokat Kültür Evi**, Latifoğlu Konağı, **Taşhan**, Ulu Cami gibi çok sayıda kaynak yürüme mesafesi içinde yer almaktadır. Bu durum kentin turizm potansiyelini arttırmaktadır. Halen restorasyonu tamamlanmış olan ve restore edilen kaynakların fiziksel yapıları da dikkate alınarak fonksiyon verilmesi (müze ve özellikle kentte turizm açısından eksikliği hissedilen restoran başta olmak üzere) önerilmektedir. Ayrıca Taşhan içerisinde yer alan ticari ünitelerin turizme yönelik olarak dönüştürülmesi için belediye ve vakıflar bölge müdürlüğü tarafından çalışma yürütülmelidir. Tokat evlerinin yoğunlaştığı sokaklardan Sulusokak, Bey Sokak, Halit Sokak ve Beyhamam Sokakta restorasyon ve cephe sağlıklılaştırma çalışmaları yapılmalıdır.

Tokat Kalesi aynı zamanda kentin bakı noktası olmasından dolayı turist çekebilecek potansiyeldedir. Kale içindeki kazı çalışmaları tamamlandıktan sonra kale ziyarete açılmalıdır. Kale ziyarete açılırken yaya gezi güzergahı oluşturulmalı, kale içindeki yapılarla ilgili olarak bilgi levhaları konulmalıdır. Kale çevresinde otopark alanı olarak düzenlenecek bir alan bulunamamıştır. Ancak kaleye çıkan yolun kuzeyinde; kaleye yaklaşık 200m uzaklıktaki henüz yapılaşmamış alanda otopark alanı düzenlenmesi önerilmektedir.

8.3.2. BALLICA MAĞARASI

Tabiat parkı statüsündeki mağaranın gelişme revizyon planı halen devam etmektedir. Bu plan kararlarına göre; mağara girişindeki mevcut tesislerin yenilenmesi öngörülmüş, ayrıca Tabiat Parkı'nın en kuzeybatı ucu olan Kışlabel Mevkii üzerinde topoğrafyanın elverişli olduğu bölümde önerilmiştir. GB-2'nin daha çok doğa sporlarının yapılabileceği bir alan olarak düzenlenmesi ve alan içerisinde soğuk piknik ünitelerinin yerleştirilmesi önerilmiştir. Tabiat Parkı içerisinde ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla, alanın batısında mağaranın kuzeyindeki tepelik alanlardaki orman içi açıklık içerisinde doğal yapıyla bütünleşecek şekilde bir adet kır evi (bungalov) kamp alanı ve çadırlı kamp alanı düzenlenmesi öngörülmüştür. Ayrıca gelecek ziyaretçilere alanın tanıtımını sağlayacak ziyaretçi karşılama merkezi önerilmiştir. Mağaranın batı ve kuzeyindeki orman dokusu içinde yaya yürüyüş parkuru, iki adet manzara seyir terası ve mola noktası önerilmiştir.

Gelişme planının önerileri yerinde öneriler olup planın hızla hayata geçirilmesi önerilmektedir. Özellikle ikinci günöbirlik tesis ve ziyaretçi karşılama merkezinin acilen yapılması oldukça önemlidir. Ayrıca Ballica Mağarasının en önemli sorunlarından biri de mağara girişine yaya ulaşımının zor olmasıdır. Otoparktan, mağara girişindeki hatıra

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

eşyası satan ticari üniteye kadar, ulaşacak bir asansör sisteminin yapılması da gerekmektedir.

8.3.3. OCAKLI ŞELALESİ

Ocaklı Şelalesi Ballica Mağarasına 3 km mesafededir. Ballica Mağarasını ziyaret eden turistlerin yoğunlukla ziyaret edeceği bir kaynaktır. Mevcutta oldukça yetersiz ve niteliksiz mesire alanı bulunmaktadır. Şelalenin çevresi ile birlikte tamamen yeniden rekreasyon alanı olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

8.3.4. KOMANA ANTİK KENTİ

Antik kent konum olarak Tokat- Ordu karayolu üzerindedir. Bu nedenle arkeolojik kazı çalışmaları halen devam etmekte olan antik yerleşimin, kazı başkanlığı onayı ile ziyarete açılması önerilmektedir. Antik kentin içinde gezi güzergahı yapılması, bu güzergah üzerinde 3 boyutlu görünümle ile desteklenmiş bilgilendirme levhalarının konulmalıdır. Ayrıca antik kentin giriş kısmında otopark düzenlemesi de yapılmalıdır. Antik kentin yerleşme içinde bulunmasından dolayı kamu yatırımı ile yapılacak gününbirlik tesis önerilmemiştir.

8.3.5. SEBASTAPOLİS ANTİK KENTİ

Kazı çalışmaları devam eden antik kent; günümüzde yer üstündeki kalıntılar ile turist çekebilecek düzeyde değildir. Ancak antik kentte yapılacak kazı çalışmaları ile çıkabilecek eserlere göre turizme kazandırılabilir. Kamulaştırma sorunları ve kazı çalışmalarının çok uzun süreceği düşünüldüğünde bu plan hedef yılı içinde karar üretilmemiştir. Yapılacak kazı çalışmaları sonucunda çıkacak eserlere göre kaynak yeniden değerlendirilmelidir.

8.3.6. NİKSAR KALESİ

Kalenin restorasyon ve çevre düzenlemesinin büyük bir kısmı tamamlanmıştır. Sadece kale hamamında restorasyon devam etmektedir. Kale içinde iki adet çay bahçesi ve 1 adet lokanta da faal durumdadır. Kale girişindeki tek açıklık olan alan da otopark alanı olarak düzenlenmiştir. İlin en başarılı düzenlemesi olarak tanımlayacağımız kaleye ilave bir yatırım önerilmemiştir. Aynı zamanda ilçenin bakı noktası olan kalenin tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi önerilmektedir. Niksar kalesi eteklerinde bulunan kent dokusu ve tarihi evler turizm potansiyeli taşımaktadır. Ancak sokakların ve evlerin sayısı fonksiyon verilememesi açısından çok fazla sayıdadır. Bu doku içerisinde sokak sağlıklılaştırılması yapılacak bir sokağın sanat sokağı, yeme içme sokağı, yerel ürünler pazarı gibi turizme yönelik fonksiyon kazandırılması önerilmektedir.

8.3.7. ZİLE KALESİ

Kalenin çevre düzenlemesi yapılması önerilmektedir. Yapılacak düzenlemede Niksar Kalesinde yapılan düzenleme örnek alınabilir. Kale kapısındaki boş alan, otopark olarak düzenlenebilir.

8.3.8. ZİLE KENTSEL SİT ALANI

Zile kalesi eteklerinde bulunan kent dokusu ve tarihi evler turizm potansiyeli taşımaktadır. Ancak sokakların ve evlerin sayısı fonksiyon verilememesi açısından çok fazla sayıdadır. Bu doku içerisinde sokak sağlıklılaştırılması yapılacak iki ve ya üç sokağın sanat sokağı, yeme içme sokağı, yerel ürünler pazarı gibi turizme yönelik fonksiyon kazandırılmalıdır. Ancak İlin konumsal dezavantajı nedeniyle yakın dönemde ziyaretçi sayısında sıçrama şeklinde önemli bir artış beklenmemelidir.

8.3.9. SULUSARAY KAPLICASI

Günümüzde kaplıca tesisleri atıl durumdadır. Özel idare tarafından yapılan tesislere müstecir bulunamamaktadır. Bu durumun oluşmasında tesisin eskimesinin yanı sıra; çevre yerleşmelerde yeni kaplıca tesislerinin açılması etken olmuştur. Kaplıcanın coğrafi konum olarak dezavantajlı bir konumda olması da tesislerin verimli işlememesinde etken olmuştur. Kaplıcanın dezavantajları düşünüldüğünde bu plan kapsamında herhangi bir kamu yatırımı önerilmemektedir.

8.3.10. SELEMEN YAYLASI

Yayla çevre köy ve ilçelerin yaz aylarında Pazar yeri şeklinde kullanılmaktadır. Doğal yapısı ve yapılaşmalarında özgün karakter bulunmamaktadır. Sadece pazarın kurulduğu günlerde ziyaret noktası olabilecektir. Turizm yatırımı önerilmemektedir.

8.3.11. ALMUS BARAJI

Baraj ilin en büyük su sathına sahip gölüdür. Baraj gölü içinde balık üretim çiftlikleri bulunmaktadır. Baraj çevresinde ise 10 adet balık lokantası bulunmaktadır. Baraja gelen ziyaretçilerin tamamına yakını tokat kent merkezi ve çevre ilçelerden gelmektedir. Baraj gölündeki kirlilikten dolayı su sathının yüzme amaçlı olarak kullanılması önerilmemektedir. Ayrıca barajın enerji üretimi amaçlı olmasından dolayı kıyı çizgisinde de yatay olarak 50m'yi bulan hareketler oluşmaktadır. Dolayısıyla baraj kıyısında rekreasyon alanı da önerilmemiştir. Gerek kaymakamlığın, gerekse belediyenin yaptığı yatırımlar yeterli görülüş ilave bir turizm yatırımı önerilmemiştir.

8.3.12. DÜDEN GÖLÜ

Tokat ilinde önerilen turizm yolu üzerinde bulunmasından dolayı gerek gelen turistler için bir mola noktası; gerekse çevre yerleşmeler için mesire alanı olabilecek potansiyele sahiptir. Bu nedenle göl çevresinde mesire alanı düzenlemesi yapılması önerilmektedir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Mesire alanı düzenlemesinde 1 adet günübirlik tesis ve büfe de yapılmalıdır. Ayrıca alana gelecek ziyaretçiler için otopark düzenlemesi gerekmektedir. Su sahının kullanılması amacıyla ahşap iskele ve ses kirliliği yaratmayacak kayak, deniz bisikleti gibi motorsuz su taşıtları bu mesire düzenlemesi içinde yapılmalıdır.

8.3.13. GÜMEREK MESİRE YERİ

Mevcutta mesire alanı atıl durumdadır. Mesire alanı içindeki mobilyalar, oyun grupları tuvalet, vb. gibi yapılar eskimiş durumdadır. Mesire alanın kent merkezine çok yakın konumda olmasından dolayı alanın yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

8.3.14. KAZ GÖLÜ YABAN KORUMA SAHASI

İki adet kuş gözlem kulesi ve idari bina bulunmaktadır. Orman ve Su İşleri Bakanlığı XI. Bölge Müdürlüğü ve Pazar Köylere Hizmet Götürme Birliği işbirliği ile yürüyüş yolu ve çevre düzenlemesi yapılmıştır. OKA destek programı çerçevesinde, DSİ tarafından yapılan göl yüzeyi temizleme çalışmaları sonrası içinde ulaşım şeması, gölde yaşayan (ziyaret eden) kuş türlerini tanıtımını da içeren misafir karşılama merkezi ve ilave kuş gözlem istasyonlarını içeren bir düzenleme yapılması önerilmektedir.

8.3.15. ALMUS ORMAN İŞLETMESİ

Halen atıl durumdaki mesire yerinde yapılacak yenileme çalışması sonrası müstecire verilmesi önerilmektedir.

8.3.16. GÜNDOĞDU GÖLETİ VE ŞELALESİ

Ormanlık bir alanda göl ve şelalenin yakın konumlarda olmasından dolayı rekreasyon amaçlı olarak düzenlemesi önerilmektedir. Göl çevresinde mesire alanı düzenlemesi yapılmalı, şelaleye giden patika yol düzenlenerek ulaşım kolaylaştırılmalıdır. Alanın konumsal dezavantajı nedeniyle günübirlik tesis yapılması önerilmemektedir.

8.3.17. HUBYAR TEKKESİ

Temel ziyaretçisi Tokat ve çevre illerden olan Ocak kış aylarında ulaşım sorunundan dolayı ziyaret edilememektedir. Ancak, yaz aylarında köy nüfusu çok artmaktadır. Hubyar Köyü günümüzde ikinci konutların yapıldığı yayla niteliğine gelmiştir. Türbe ziyaretine gelen ziyaretçiler için herhangi bir tesis bulunmamakla birlikte türbenin yanında bulunan Hubyar Köyü Derneği tarafından yapılan misafirhane ve kurban kesim yeri bulunmaktadır. Türbenin mülkiyeti Köy Muhtarlığı'na aittir. Konumsal dezavantajı ve ziyaretçi sayısına göre mevcut tesislerin yeterli olduğu tespiti nedeniyle turizm yatırımı önerilmemiştir.

8.3.18. BAŞÇİFTLİK KAYAK MERKEZİ

Başçiftlik'te mevcut işleyen kayak merkezi Karacaören Yaylası sınırları içindedir. Mevcut kayak merkezinde 350m uzunluğunda teleski dışında mekanik tesis bulunmamaktadır. Merkezde bir adet bina hem gününbirlik ihtiyaçları hem de idari ihtiyaçları karşılamaktadır. Bu mekanik tesis dışında gelen ziyaretçiler minibüs ile Tuzla Tepesine çıkarılarak mekanik tesisin alt istasyonuna kadar kaymaları sağlanmaktadır. Mevcut kayak merkezinin geliştirilerek çok kısa zamanda ve düşük maliyet ile ziyaretçi sayısının artırılması temel öncelik olmalıdır. Bu nedenle restoranın bulunduğu alandan Tuzla Tepesine ve mevcut teleskinin üst istasyonundan batı yönündeki dere yatağına iki adet ilave teleski veya kısa olanının yürüyen halı yapılması önerilmektedir. Böylece mevcut pistlere 3 adet pist ilave edilmiş olacaktır. Ayrıca yine kar oyun alanı yapılması, kızak pisti ve buz pateni pisti oluşturulması ile ziyaretti sayısı ve kalış süresi arttırılacaktır.

Başçiftlik Kaymakamlığınca yeni kayak bölgesi olarak belirlenen Çalüstü- Yozyatağı Bölgesinde master plan çalışmaları tamamlanmıştır. Bu master planla;

Bir adet sabit tutuşlu dörtlü telesiyej, 2 teleski ve 2 adet yürüyen halı kayışlı konveyör önerilmiştir. Bu mekanik tesisler günlük yaklaşık 1.760 kayakçı desteklemektedir.

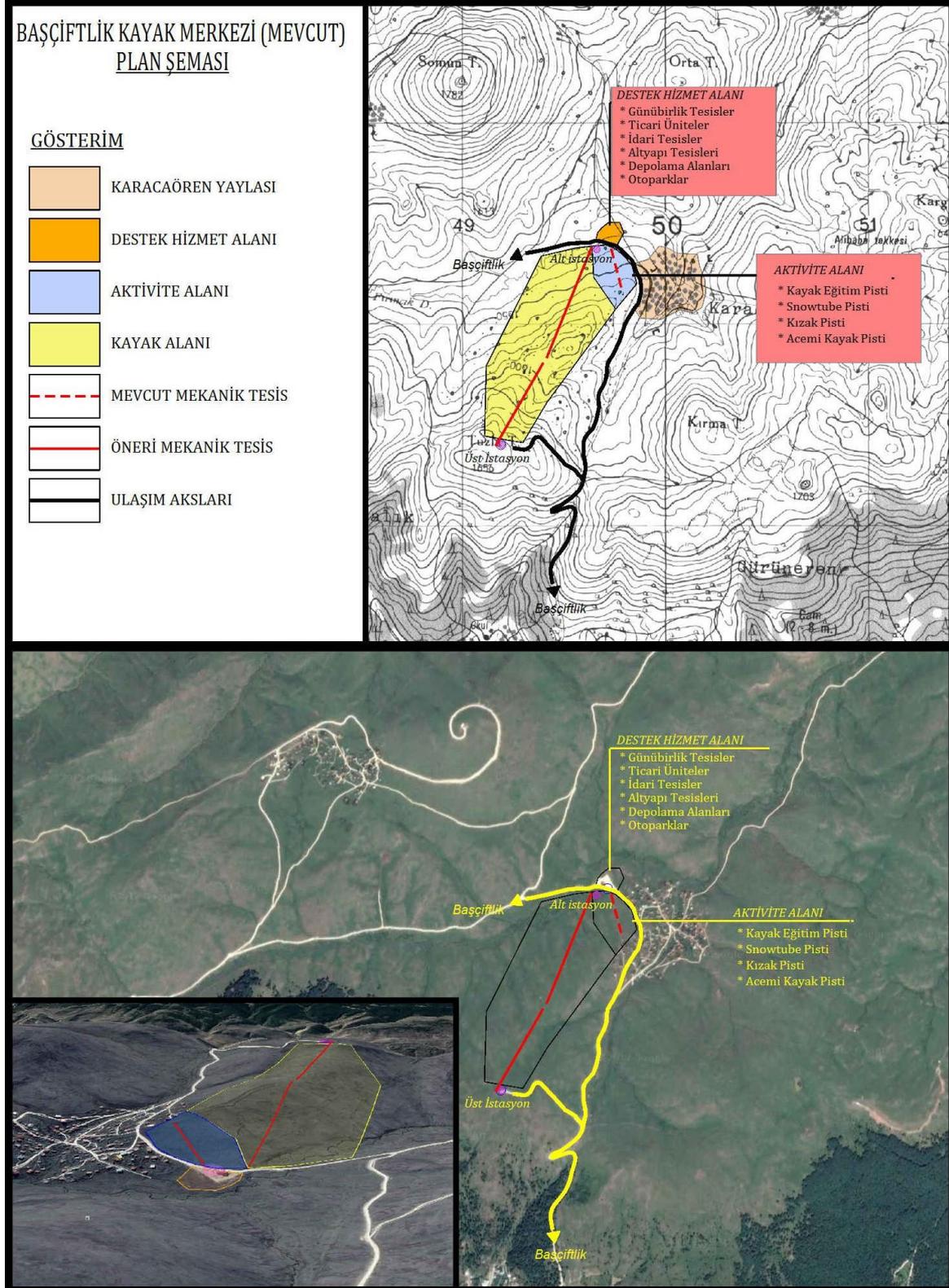
Başçiftlik Kayak Alanı Master Planı toplam 9,5 kilometre ve 19,5 hektarlık kayak pistini kapsamaktadır. 20 pistin toplam kayakçı taşıma kapasitesi günlük 1.240 kayakçıdır. Master planda 75 yatak kapasiteli otel ve 450 yatak kapasiteli köy konseptli turistik tesisle önerilmiştir. Alan içinde yeme içme tesisleri. Ticaret üniteleri ve idari birimler ayrıca tasarlanmıştır. Planla beraber ayrıca biler satışı, ekipman kiralaması ve onarımı, kayak okulu önerilmiştir.

Master planda kalış sürelerini arttırmak ve yaz aylarında doluluğu arttırmak amacıyla; doğa yürüyüş parkurları, dağ sineması alanı, kar ayakkabısıyla yürüyüş parkurları, dağ bisikleti parkuru, zipline, kar arabası parkuru, paintball, piknik alanı önerilmiştir.

Master plan önerileri yatırım maliyeti oldukça yüksektir. Yatırım maliyeti bu kadar yüksek bir projeye başlanabilmesi için iklim verilerinin (kar kalınlığı, rüzgar hızı ve yönü, sisli gün sayısı, nem oranı, vb.) en az üç yıl süre ile izlenmesi önerilmektedir. Ayrıca kayak merkezinin coğrafi konum dezavantajı ve hava alanlarına uzak olması da göz önünde tutularak fizibilite çalışması yapılmalıdır. Öneri telesiyej tesisinin alt istasyonunun 1478m yükseklikte olması kayak merkezinin kayak mevsimi kısalığı sorunu doğurabilecektir. Her ne kadar yapay karlama ile sorun çözülmeye çalışılsa da; bu durum işletme maliyetlerini arttıracaktır. Bütün bu çalışmaların yapılmaması halinde yapılacak yatırımın atıl kalma riski yüksektir.

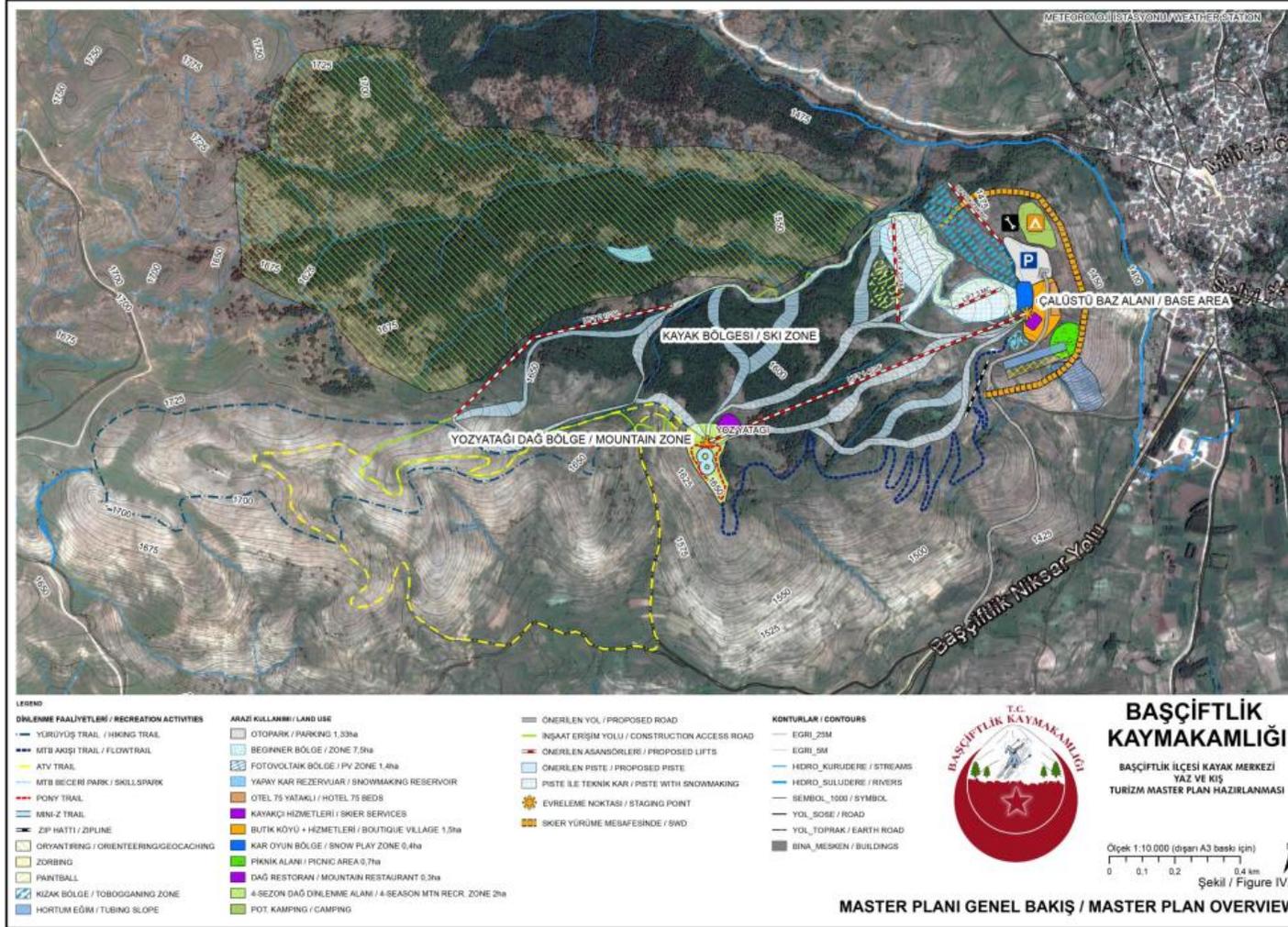
DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Şekil 6: Başçiftlik Kayak Merkezi (Mevcut) Planı Şeması ve Plan Şemasının Uydur Görüntüsü Üzerinde Gösterimi

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Şekil 8: Başçiftlik Kaymakamlığı'nca Yaptırılan Yeni Kayak Merkezi Master Planı

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

8.3.19. TALAZAN KÖPRÜSÜ

Restorasyonu yapılan köprü halen köyler arası ulaşımda kullanılmaktadır. Köprünün Niksar- Erbaa yoluna yakın konuda olması nedeniyle yön levhası ve köprü girişine bilgilendirme levhalarını konulması önerilmektedir.

8.4. DİĞER KAYNAKLAR

İl'in mevcut veya proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri ve tabiat parkı olarak ilan edilen; Tokat Kent Orman (Gıj Gıj Tepesi), Niksar Ayvaz Kent Ormanı yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir.

Maşat Höyük, Turhal Kalesi, Mahperi Sultan Kervansarayı, Melikgazi Türbesi, Emeri Kaya Mezarı, Boğazkesen Kalesi ve Köprüsü, Silahtar Ömer Paşa Camii, Horoztepe Höyüğü, Dumanlı Yaylası, Batmantaş Yaylası, Karaçam Düden Yaylası, Çamiçi Yaylası, Selemen Yaylası turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

TRABZON İLİ PLANLAMA KARARLARI

9. TRABZON İLİ PLAN KARARLARI

9.1. GENEL

Trabzon bölgede turizm faaliyetlerinin en yoğun olduğu ildir. Sahil yolunu kullanan turistlerin tümü Trabzon'dan geçtiği gibi, bölgedeki dört havalimanından birine sahip olması nedeniyle uçakla bölgeye giriş çıkış yapan turların tümü de (%33 oranındadır) Trabzon'a uğramaktadır. Sümela Manastırı bölgeye gelen turların en yüksek oranda (% 98) uğradığı kaynaktır. Merkez İlçe'deki kültürel, tarihi ve arkeolojik eserlerin yoğunluğu, önemli bir el sanatları merkezi olması, Trabzon'a günümüzde olduğu gibi planlama döneminde de bölgeyi turizm merkezi yapacaktır. İl içindeki kaynaklara ilişkin üretilen plan kararları aşağıda sunulmuştur.

9.2. EYLEM BÖLGELERİ

9.2.1. TRABZON KENTİ EYLEM BÖLGESİ

Çok sayıda kaynağı bünyesinde bulunduran Trabzon'un turizm sektöründen daha fazla pay alabilmesi için Zağnos ve Tabakhane vadileri projelerinin karayolundan otobüs girecek şekilde geliştirilmesi ve bu projelere hatıra eşyası satış ve üretim birimlerinin eklenmesi özellikle önerilmektedir. Ayasofya Camii çevresinin otopark destekli olarak yeniden düzenlenmesi, Trabzon Müzesi olarak kullanılan konağın trafik ulaşımına tekrar açılması Trabzon Kentindeki turizm faaliyetlerini arttıracak diğer tedbirlerdir. Kent bütünü uzun vadede turizm açısından bir çekim merkezi olarak değerlendirilmelidir.

9.2.2. SULTAN MURAT YAYLASI EYLEM BÖLGESİ

Sultanmurat Yaylası çok sayıda yaylayı içeren doğal bir çanağın içinde yer almakta olup bu yerleşmeleri bir bütün olarak yorumlamak gereklidir. Yayla doğal güzellikleri yanı sıra, Uzungöl'e yakınlığı nedeniyle gelecekte önemli bir konaklama merkezi olmaya adaydır. Yayıda yeni açılmış bir otel 2008 yılında sadece Uzungöl konaklamasına hizmet ederek mevsimi işletme karı ile kapatabilmiştir. Bu açıdan tüm Doğu Karadeniz dağlarında nadir birkaç örnekten biridir. Yayla aynı zamanda dağlardan geçen öneri turizm güzergahı üzerinde yer almakta olup bu nedenle gelecekte önemli bir mola ve geceleme noktası olmaya adaydır. Sultanmurat'ın diğer güçlü bir yanı halen inşaatı devam eden Çaykara-Sultanmurat yolunun tamamlanması ile yaylaya büyük tur otobüslerinin kolaylıkla erişmesi olacaktır. Yayıda gelişecek yatak kapasitesinin kış aylarında da çalışabilmesi için gerek doğal çanak içinde gerekse bu çanağın dışında kayak imkanları araştırılmış ve özellikle doğal çanak dışında olmak kaydı ile çok sayıda olanaklar görülmüştür. Bölgenin çok detaylı olarak 1/25.000 ölçekte çığ etüdünün yapılması ve bu etüt sonuçlarına göre ilk önce çevre düzeni planı yapılarak turizm merkezi ilan edilmesi bu aşamadan sonra gerekli alt bölge uygulama imar planlarının gerçekleştirilerek arazi tahsisi yoluyla yatırıma açılması önerilmektedir.

9.2.3. SAMANDIRA YAYLASI KONAKLAMA GELİŞİM MERKEZİ

Sümela'nın Ayder ve Uzungöl gibi geceleme olanağı yaratma potansiyeli dikkate alınarak, yakın çevrede yeni bir konaklama merkezinin ticari olarak başarıyla çalışabileceği görülmüştür. Çakırgöl Projesi Altındere Milli Parkı'na güneyden bitişik olup bu proje talebin dağ yolu üzerinden gelen kesimini karşılayacaktır. Ancak, sahil yolunu kullanıp, Sümela'yı gördükten sonra tekrar sahil yolundan turlarına devam edecek turistlerin Sümela geceleme için yeterli yatak bölgede mevcut değildir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bu nedenle Maçka'yı marka kent olarak tanımlamasına rağmen bu yerleşmede konaklama birimi geliştirecek boş ve uygun alanlar yoktur. Bu nedenle Sümela konaklaması, Altındere Milli Parkına bitişik Samandıra ve Armutluk yaylalarında planlanmıştır. Bölgenin Ayder gibi orman içi boşluk olması, çok geniş bir manzarası bulunması, Sümela'nın güneyden turlarla yürüme mesafesi içinde bulunması önemli avantajlarıdır. Halen bu yaylalara milli park kapısında başlayan bir orman yolu ile ulaşmakta olup, yolun 1 metre daha genişletilerek asfaltlanması halinde orta boy tur otobüsleri bölgeye erişebilecektir. Bu bölgede yapılacak imar planının bölgenin tapulu olması dikkate alınarak 18.madde uygulamalı olarak tasarlanması, yapıların ahşap ve en çok 2 katlı olması, tesis türlerinin apart otel olarak belirlenmesi doğru çözüm olarak görülmektedir. Böylece Ayder Yaylası'na benzer bir fizik görünüm sağlanırken uzun süreli kalışa müsait, doğasever münferit turist talebi de karşılanmış olacaktır. Bölgede kış yoğunluğunu arttırmak amacıyla bir adet çok maksatlı (basit kayak, snow tube, kızak gibi) küçük bir telesiyej önerilmiştir.

9.3.TURİZM MERKEZLERİ

9.3.1. ŞOLMA TURİZM MERKEZİ

Şolma Turizm Merkezi Kulin Dağı- Örnekalın- Şolma- Figanoy- Abayır- Lişer ve Kayabaşı tesislerini içeren Çakırgöl- Hamsiköy- Samandıra ve Trabzon kaynaklı güneyden turlar içinde yer almaktadır. Şolma yayla bütünlüğünü bozmayacak şekilde, yaylanın Akçaabat'a bakan yamaçlarında bir adet güneyden tesis konumlanması, Lişer yaylası dışında tüm yaylalarda kesin yapı yasağı uygulanması önerilmiştir. Lişer Yaylası halen boş olup bu yaylada iki veya üç adet konaklama tesisi olacak geniş ve güzel manzaralı alan mevcuttur. Bu alanların Kayabaşı Yayla Tesisleri'ne benzer tesislerle değerlendirilmesi önerilmiştir. Bölgenin planda önerilen (arazide mevcuttur) yol dışında, kısa bir yolla Akçaabat'a bağlanması halinde yaylalar üzerinde büyük bir ikinci konut baskısı oluşacaktır. Bu nedenle böyle bir bağlantı yapılmamalı, planda önerilen yol ise doğal çevreyi bozmaması açısından sanat yapıları stabilize olarak korunmalıdır.

9.3.2. YILANTAŞ TURİZM MERKEZİ

Yılantaş Turizm Merkezi'nde herhangi bir mukayeseli üstünlüğü olan çekim unsuru mevcut değildir. Zirvede yılana benzediği ileri sürülen kaya parçasının da ilgi çekici bir özelliği yoktur. Bu nedenle bu bölgede herhangi bir plan kararı getirilmemiştir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

9.3.3. PAZARCİK TURİZM MERKEZİ

Pazarcık'ta halen aynı anda yürütülen yol ve hidroelektrik santralleri ve işlere ait şantiyeler çevreyi ileri derecede tahrip etmiş bulunmaktadır. İnşaat çalışmaları bitirilip şantiyelerin kaldırılmasında sonra bölge planlanabilir hale gelebilir. Bu haliyle mevcut 1/25.000 ölçekli harita ile arazi arasında ilişki kurmak dahi mümkün değildir. Bu nedenle bu bölgeye ilişkin karar üretilmemiştir.

9.3.4. ARAKLI TURİZM MERKEZİ

Araklı Turizm Merkezi'nin mola noktası olarak değerlendirilmesi ve bakı noktasında günübirlik tesis ve bakı teraslarının oluşturulması önerilmektedir.

9.3.5. KARADAĞ TURİZM MERKEZİ

Turizm merkezi Karadağ, Balıklı, Hıdırnebi, Kuruçam, Büyükyayla yaylalarını kapsamaktadır. Karadağ Turizm Merkezi dışında olan Kadıralak Yaylası da dahil bu yaylalar; Trabzon, Hıdırnebi, Kayabaşı ve Lişer kaynaklı günübirlik turlarla ziyaret edilebilecek yaylalar olup sadece Karadağ yaylasına bir adet günübirlik tesis önerilmiştir.

9.3.6. TRABZON – GİRESUN SİSDAĞI TURİZM MERKEZİ

Yayla merkez yayla niteliğinde olup yaz aylarında çok sisli, kış aylarında ise çok soğuk ve rüzgarlıdır. Yayla da daha önce yaptırılan çığ etüdünü esas alan bir kayak projesi geliştirilmiş ve proje ekte sunulmuştur. Yaylanın topoğrafik özellikleri nedeniyle projenin maliyeti yüksektir. Yaylada yaz aylarının çok sisli geçmesi, bazen sisin bir hafta devam etmesi ve proje alanının planlanan tur güzergahından uzak, sapa bir konumda yer alması nedeniyle yaylanın yaz doluluğu çok düşük olacaktır. Sadece kış aylarında çalışacak bir kayak tesisinin ise pahalı olması nedeniyle karlılığı düşük olacaktır. Yukarıda belirtilen nedenler göz önünde tutulduğunda yatırım yapılmadan önce en az 3 yılı kapsayan meteoroloji verilerinin elde edilmesi son derece önemlidir.

9.4.NOKTASAL PLANLAMA KARARLARI

9.4.1. UZUNGÖL ÖZEL ÇEVRE KORUMA BÖLGESİ

Mevcut durumu ile Doğu Karadeniz Turizmini ayakta tutan üç temel direktten biri olan Uzungöl 1437 si belediye 144'ü turizm belgeli olmak üzere toplam 1581 yatak ile önemli bir uğrak ve konaklama noktası olarak hizmet vermektedir. Belediyenin üst üste 2 yıl boyunca 1'er haftalık örnekleme ile yaptığı gözlemlere dayalı olarak bildirdiğine göre yerleşmeyi yılda yaklaşık 200.000 kişi ziyaret etmektedir. Gelenlerin % 30 unun tur otobüsleri, % 60 'ının özel otoyla, %10 unun ise Ayder konaklaması günübirlik turları ile geldiği izlenmiştir. Turizm mevsimi 15 Haziran -15 Eylül arası olup pik talep Temmuz ve Ağustos olmakta, bu aylarda yaklaşık 100-150.000 kişilik bir geceleme talebinin karşılanamadığı Belediye tarafından ifade edilmektedir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Yerleşmenin imar planı İller Bankası Genel Müdürlüğü tarafından yapılmış olup halen uygulaması devam etmektedir. Planın yerinde incelemesi sonucu planda toplu konut alanı olarak gösterilen bölgede otel yapılması halinde, önemli bir geceleme talebinin karşılanacağı, otelin göl manzarası olmasına rağmen arkasındaki orman içinde kaybolması nedeniyle silueti kesinlikle etkilemeyeceği görülmüştür. Henüz inşaat veya arazi düzenleme çalışmaları başlamamış olan bu bölgede imar planının turizm tesis alanı olarak değiştirilmesi önerilmektedir. Uzun vadede bölgeyi ziyaret edecek nüfusun artması ile imar planında önerilen ek turistik tesis alanlarının da yetmeyeceği açıkça görülmektedir. Yakın çevrede yapılan araştırmada günümüzde olduğu gibi uzun vadede de Uzungöl konaklamasının Sultan Murat Yaylası'nda olacağı görülmüştür. Mevcut yatak kapasitesinden kış aylarında da faydalanabilmek amacıyla yakın çevrede yapılan araştırmada çığ tehlikesi ve yoğun orman dokusu nedeniyle kayak imkanı bulunamamıştır. Haldizen bölgesinde çıplak ve dik yamaçlar bulunmasına rağmen aradaki mesafenin uzunluğu ve bu bölgede kayakçı toplanma alanı olmaması nedeniyle Haldizen'de kayak tesisleri önerilmemiştir. Ancak Ayder'de olduğu gibi kış aylarında Haldizen'in heliski maksatlı kullanılabilmesi için uzman şirketlere gösterilmesi ve görüşlerinin alınması gereklidir.

9.4.2. ALTINDERE MİLLİ PARKI

Sümela Manastırını bünyesinde barındıran Altındere milli parkı tüm Doğu Karadeniz'de en çok ziyaretçi çeken kaynaktır. Milli park planları Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yaptırılmış olup Çakırgöl Kayak Merkezi'ne ulaşım sağlayan güzergahı milli park içinden geçirmeyen plana Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın itirazı üzerine, plan tasdik edilmemiş durumda beklemektedir. Sorunun biran önce çözümü, Çakırgöl Kayak Merkezi'nin geleceğini belirleyeceği gibi kış aylarında Çakırgöl Kayak Merkezi'nden kaynaklanan Sümela günübirlik talebinin geleceğini de belirleyecektir.

9.4.3. VAZELON MANASTIRI

Bölgede ikinci bir Sümela Manastırı olmaya aday Vazelon Manastırı'nın tüm proje alanında en yüksek öncelikle restore edilmesi ve çevre düzenlemesinin yapılarak yolunun asfaltlanması ve otoparkla desteklenmesi önerilmektedir. Ancak manastırda tahribatın fazla olmasından dolayı restorasyon çalışmaları oldukça maliyetli ve uzun süre alacaktır. Vazelon Manastırı'nın restore edilmesi halinde Sümela'da olduğu gibi (günümüz rakamları ile) yılda 200.000 kişilik ziyaretçisi olacağı tahmin edilmektedir. Bu büyüklükte ziyaretçi potansiyeli bulunan kaynağın süre ve maliyet olarak oluşturacağı riskler göze alınabilir niteliktedir. Böyle büyük bir taleple karşılaşacak olmasına rağmen manastır yakın çevresinde ormanı tahrip etmeden günübirlik tesis yapılabilecek alan bulunamamıştır.

9.4.4. KUŞTUL MANASTIRI

Kuştul Manastırı aşırı derece tahrip olmuş ve ancak meraklıları tarafından tırmanılarak ziyaret edilebilecek dik yamaçlı bir tepe üzerinde yer almaktadır. Planda önemli bir tur güzergahı üzerinde yer almamasına rağmen Kuştul Manastırı planın uygulanmasından sonra, Çakırgöl, Samandıra ve Trabzon da geceleyecek turistlerin günübirlik tur güzergahında yer alacaktır. Günümüzde de kısıtlı miktarda turist (Yılda 800 Yunanistanlı, 500 yerli) tarafından ziyaret edilmektedir.

Yukarıda özetlenen nedenlerle Kustul Manastırı'nın sadece koruma önlemlerinin alınması; tepenin altındaki balık çiftliği çevresinde bir adet günübirlik tesis yapılması önerilmektedir.

9.4.5. ÇAL MAĞARASI

Kayıt tutulmamasına rağmen görevlinin ifadesine göre; mağara 2007 yılında yaklaşık 4000 kişi tarafından ziyaret edilmiştir. Ziyaretçilerin 1/3 ü minibüs turları ile 2/3 ü özel otoyula gelmişlerdir. Mağara önündeki doğal havuzun temizlenerek bir süs havuzu haline getirilmesi otoparkın genişletilerek, yamaçtan taş düşmesinin engellenmesi yeterlidir. Mağaranın üst kotlarında yer alan Çalköy Demirli Mahallesi, Çal mağarasına yakınlığı, geniş açıklıklara sahip güzel manzarası ve münferit gelişleri yoğunluğu dikkate alınarak ev pansiyonculuğunun gelişebileceği bir bölge olarak değerlendirilmiştir.

9.4.6. OCAKLI KÖYÜ KİLİSESİ

Maçka çıkışlı Örnekalan-Liser günübirlik tur güzergahı üzerinde kalan Ocaklı köyü kilisesi iyi korunmuş çatısı kapalı nadir bir örnektir. Yeni tamamlanan kadastro çalışmalarında mülkiyeti hazineye kaydedilmiş olan kilisenin restorasyonu, çevre düzenlemesinin yapılması, yolun son noktasına otopark yapılarak kilise arasındaki patika yolun düzenlenmesi önerilmektedir.

9.4.7. SERA GÖLÜ

Yıldızlı Belediyesi'nden alınan bilgiye göre Sera Gölü'nün koruma amaçlı imar planı tamamlanmıştır. Plan Kıyı Kanunu esas tuttuğundan dolayı kıyından ilk 50m park alanı olarak planlanmıştır. Dolayısıyla göl çevresinde ilave günübirlik tesis ve ya konaklama tesisi yapılması olanaksız hale geldiği gibi mevcut tesisin de yıkımı gerekmiştir. Bu nedenle gölün mevcut hali ile rekreasyon amaçlı olarak kullanılması önerilmiştir.

9.4.8. HAMSİKÖY

Hamsiköy günümüzde turlar tarafından mola noktası olarak kullanılmaktadır. Bu kullanımının ileride de devam edeceği öngörülmektedir. Köyün yapısı ve konumu incelendiğinde ev pansiyonculuğun desteklenmesi ve Armutlu ve Samandıra'da öngörülen tesislere ilave olarak gelişmesi beklenen bu bölgenin 1/1000 ölçekli imar planının yapılarak kontrolün sağlanması önerilmektedir.

9.5. DİĞER KAYNAKLAR

Trabzon İli bütününde Beşikdüzü, Söğütlü, Pelitli, Sürmene plajları günümüzde yoğun olarak kullanılmaktadır. Ancak bu plajların bir kısmına plaj arkası yoğun yapılaşma, bir kısmına ise Kıyı Kanunu nedeniyle; mevcut durumları dışında, ilave bir yatırım önerilememiştir. İl'in mevcut ve proje halinde olan; Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce mesire yeri olarak ilan edilen; Çal-Camili, Savanados, Sazalan, Tilkibeli, Çamburnu mesire alanları, yöre halkına hitap edecek rekreasyon alanları olarak değerlendirilmiştir. Bu alanlara mevcut yatırımlar dışında bir yatırım önerilmemektedir. Ayasofya, Atatürk Köşkü, Boztepe, Haçka Baba Türbesi ve Yaylası, Akçakale Kalesi, Glida Kalesi turizm açısından mevcut kullanımları devam eden kaynaklar olarak değerlendirilmiştir. Yukarıda adı geçen kaynaklar dışında; İl genelinde koruma altına alınmış çok sayıda tarihi, arkeolojik ve doğal değerler bulunmaktadır. Bu kaynakların bir kısmı yakın çevrede konaklayanlar tarafından günübirlik ziyaret edilebileceği gibi, bir kısmı da yol boyu seyahat sırasında ziyaret edilebilir. Bu kaynaklara ek bir yatırım öngörülmemiştir.

MEKANSAL OLMAYAN PLANLAMA KARARLARI

IV. MEKANSAL OLMAYAN PLANLAMA KARARLARI

1.TANITIM

Projenin başarılı olabilmesi doğru tanıtımla gerçekleştirilebilir. Tanıtım 3 ayrı kitleye ayrı yöntemlerle yapılmalıdır. Tanıtım yapılacak kitleler ve tanıtım yöntemleri aşağıda özetlenmiştir.

a) Projenin Yerel Halka Tanıtımı

Bu tanıtım projenin yerel ekonomiye sağlayacağı sosyal ve ekonomik faydalara ağırlık vererek yerel siyasetçiler ve kamu yöneticileri tarafından yapılmalıdır. Tanıtım ortamı her türlü yerel basın ve yayın organı ile yerel toplantılar olmalıdır. Tanıtımda projenin bir kalkınma projesi olduğu görüşü özellikle vurgulanmalıdır.

b) Projenin Tur Operatörlerine Tanıtımı

Bu tanıtım proje uygulaması ile oluşacak yeni ulaşım ağının, konaklama merkezlerinin ve çekim noktalarının tur operatörlerine proje izleme grubunca anlatılması şeklinde olacaktır. Bu tanıtımın tur operatörlerini proje izleme merkezine davet ederek toplu halde ve profesyonelce yapılması önerilmektedir.

c) Projenin Bölgeyi Ziyaret Edecek Münferit Turist Adaylarına Tanıtılması

Bu tanıtım üç değişik ortamda yapılmalıdır. Birinci ortam televizyondur. Bu tanıtım ulusal yayın yapan televizyonlarda zaten yapılmaktadır. Yeni yapılacak tanıtımlarda;

- Bölgenin yaz mevsiminin Temmuz ve Ağustos münhasır olmadığı gerçek mevsimin Mayıs başından Eylül 15'e kadar olduğu
- Dağlarda yapılan asfaltlama çalışması sonucu özel aracıyla gelecek münferit gelen turistlerin yol probleminin ortadan kalktığı
- Proje sonucu günümüze kadar ziyaret edilemeyen yeni kaynakların devreye girdiği
- Bölgenin yeni kış turizm yatırımları
- İnternet ortamında interaktif tanıtım-rezervasyon imkanları olduğunun vurgulanması, internet adresinin verilmesi gereklidir. Bu tanıtım pazarlamaya yönelik profesyonel bir anlayışla ele alınmalı ve program akışı sadece T.V. programcısına bırakılmamalıdır.

İkinci tanıtım ortamı internettir. Bu yöntemle; bölgenin turizm olanakları etkileşimli bir harita arayüzü ile tanıtılacaktır. Haritada bölgenin uydu görüntüleri üzerinde yollar, turistik ilgi noktaları, oteller vb. gösterilecektir. Kullanıcı herhangi bir öğeye dair detaylı bilgilere ulaşabilecek ve aynı arayüz üzerinden tıklayıp bilgi aldığı otele rezervasyon talebini iletebilecektir. Kullanıcılar haritanın dilediği yerini daha yakından

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

inceleyebilecektir, harita üzerinde dilediği gibi hareket edebilecektir. İlgili noktalarına ait içerik sayfaları; tanıtım resimleri, metinler ve videolar içerebilir. İnternet tarayıcıları için hazırlanan bu tanıtım uygulaması dilerse tamamı üç boyutlu bir ortam sunan bir uygulama haline getirilebilir. Bu site Doğu Karadeniz'i bir bütün olarak hem kaynakları hem de konaklama imkanları ile tanıtarak, istenirse konaklama tesislerinin detay tanıtımı ve rezervasyon imkanı sunabilecektir. Doğu Karadeniz'de yer alan tüm konaklama birimlerinin bu siteye kaydı yapılacaktır. Bu siteden kendi sitesine geçiş talep eden konaklama birimleri ana siteye cüzi bir kayıt ücreti ödeyeceklerdir. Ana site kanalıyla rezervasyon alıp gelir temini halinde konaklama birimi ana sitenin sahibi olan proje izleme birimine belirli bir komisyon ödeyecektir. Bölge içinde oluşacak 9,5 milyon geceleminin %10unun bu site kanadıyla pazarlanması ve geceleme başına sadece 1 TL gibi son derece düşük bir komisyon alınması halinde bile ana sitenin yıllık geliri 950.000 TL olacaktır. Bu gelirle proje yönetiminin genel giderleri rahatlıkla karşılanabilir.

Üçüncü tanıtım şekli iki numaralı tanıtımın bölge içinde yapılmasıdır. Bu tanıtımın karayolu üzerinde yapılacağı en doğru yer sahil yolunun Ordu İl girişinde konumlanmış, sahil yolundan cepheli, geniş otoparkı olan yeni bir turizm enformasyon binasıdır. Bu suretle bölgeye hazırlıksız olarak gelen münferit turistlerin bilgilendirilmesi mümkün olacaktır. Benzer bir tanıtım merkezinin bölgeye havayoluyla gelen turistlere yönelik olarak Trabzon ve Samsun havalimanlarında düzenlenmesi önerilmektedir. Bölgede halen yaz aylarında yatak darboğazı olması nedeniyle, yatak sorunu çözülmeden tanıtıma geçmek fayda yerine zarar getirebilecektir. Derhal tanıtıma geçilebilecek iki konu Kızılırmak Kuş Cenneti ve heliski potansiyelidir.

2. LEVHALAMA

Gerek günümüzde gerekse gelecekte özel araçları ile dağlarda dolaşacak turistlere hizmet vermek amacıyla yol güzergahının kavşak noktalarında yön gösterici levhalar konması son derece büyük bir ihtiyaçtır. Bu konuda Gümüşhane Valiliğinin Avrupa Birliği hibe fonlarını kullanarak yaptırmış olduğu levhalama çalışması son derece başarılı olup standardizasyon sağlanması için aynı çalışmanın diğer illerde de yapılması önerilmektedir.

3. YEREL EL SANATLARININ DESTEKLENMESİ

Yerel el sanatlarının desteklenmesi için eğitim seminerlerinin açılması ve sektör içinden ciddi talep gelmesi halinde sektöre yönelik özel çıraklık eğitimi için gerekli kamu desteği sağlanmalıdır. Ancak bundan da önemli olanı kamunun yerel el sanatlarının satılabileceği doğru noktalarda, doğru mekanların oluşumunu sağlamasıdır. Temel geceleme ve mola noktaları doğru mekanlardır. Projenin tamamlanması ile sahil yolundan (özellikle Trabzon ve yakın çevresi) yılda 1 milyon turist geçecektir. Trabzon'un içinde (yoldan giriş almak kaydı ile) veya karayolu üzerinde yakın çevresinde, yerel el sanatlarının hem imalatını hem de pazarlamasını yapan alışveriş sarayları kurulması halinde bu işletmeler başarılı olarak çalışabilir. Örnekleri Güney sahillerimizde mevcuttur.

Ayrıca, ay ve fındık gibi marka olmuş yerel ürünlerin ambalajlanmasında yine yerel el sanatı ürünü minyatür sepet ve dokumaların kullanılması etüd edilmelidir.

4. YAYLA ŞENLİKLERİ

Günümüzde geleneksel olarak yürütölen yayla Őenliklerinin genelde turist çekmediği, katılanların evre köy ve yaylalardan gelen yerel nüfus olduğu izlenmiştir. Altyapısı olmayan yaylalarda yapılan festivaller, bazı yaylalarda önemli evre hasarına neden olmaktadır. Sektöre günümüzde katkısı olmamasına rağmen uzun vadede bazı yayla Şenlikleri, bölge dışı turist çekim unsuru olarak kullanılabilir.

5. MARKALAŞMA

Turizm sektöründe markalaşma pazarlama açısından son derece önemlidir. Bölgenin marka olmuş tüm tarihi, arkeolojik ve doğal değerleri, yerleşmeleri, yeme içme tesisleri, yemekleri ve folkloru her türlü tanıtımda öne çıkarılmalı bu markalara ilave olarak bu plan yoluyla markalaŐması önerilen Efirli, Tirebolu, Şebinkarahisar ve Samandıra'nın da tanıtıma dahil edilmesi önerilmektedir. Ancak en önemli marka Doğu Karadeniz'in kendisi olmalıdır.

Bölgenin bir bütün olarak markalaŐması için özel bir tanıtım logosu saptanmalıdır. Bölge karakteri dikkate alınarak "Yeşil Yolculuk" logosunun pazarlamada önem kazanacağı düşünölmüŐtür.

UYGULAMA ÖNERİLERİ

V. UYGULAMA ÖNERİLERİ

1. PROJE YÖNETİMİ

Proje idari yönetim ve koordinasyonu DOKAP tarafından sağlanmalıdır. Ayrıca, Master Plan'ın öneri ve öngörülerinin hayata geçirilmesinde toplumun çeşitli katmanlarından oluşturulacak bir ortak akıl platformu ve yerel inisiyatif oluşturulması ve konsensus sağlanması planın uygulanması açısından gerekli görülmektedir.

Proje bünyesinde kamu eliyle yapılacak temel altyapı yatırımları valilik ve büyükşehir belediyeleri tarafından yürütülecektir. Proje temel olarak tur turizmine dayalı olduğu için temel altyapı yatırımlarının eşdeğer sürelerde tamamlanması hayati önemdedir.

Prensip olarak turizm sektörünün gelişmiş olduğu alt bölgelerde üst yapı yatırımları özel sektöre bırakılmalıdır. Sektörün hiç gelişmemiş olduğu alt bölgelerde gerek ülkenin geçmiş yıllarında yaptığı, gerekse Karadeniz illerinde halen uygulanan kamu eliyle (özel idareler) öncü örnek tesisler gerçekleştirilmelidir. Bu tesisler kamu eliyle işletilmemeli, müstecire kiralanmalıdır. Merkezi hükümetin yıllar önce yaptığı, kamu eliyle öncü örnek tesis yapmak, bölgede turizm gelişinceye kadar mülkiyeti elinde tutmak, istenen gelişme seviyesine erişince satmak modeli Karadeniz'de de başarıyla uygulanabilir.

2. PROJE UYGULAMA ETAPLAMASI

Planlama dönemi 10 yıllık bir perspektife sahip olmasına rağmen projenin toplam 6 yılda çok büyük bir kesimi gerçekleştirebilir. İlk 3-5 yılda bir yandan dağlardan geçen öneri ulaşım aksınının birinci öncelikli kısmının birinci etabı düzenlenip asfaltlanırken diğer yandan bu yollar üzerinde kalan önemli geceleme merkezlerinin harita alımı, jeoteknik etüt yapımı ve imar planı hazırlanması işleri tamamlanabilir. Ulaşımı temin edilmiş ve imar sorunları çözülmüş gelişme alanlarının üstyapı yatırımları projenin üçüncü yılından başlayıp talebe göre 10 yıla kadar devam edebilir. Burada önemli olan projenin topluma doğru tanıtım teknikleri ile tanıtılması ve pazarlanmasıdır. Bu işin başarıyla yürütülmesi halinde hızlı bir talep artışı ve bunu karşılayacak yatak arzı olabilecek, proje çok daha kısa bir sürede tamamlanabilecektir. Efirli, Tirebolu, Şebinkarahisar, Trabzon Maçka Samandıra gibi marka yerleşmelerde önerilen uygulamalarda ilgili belediyeler veya özel idareler tarafından derhal başlatılabilir ve 5-6 yıl içinde tamamlanabilir.

Planda önerilen eylemlerin zamanlamasını ve sorumlu kuruluşlarını içeren eylem planı aşağıda tablo halinde verilmektedir. Plan kararları gereği planlama çalışmaları önerilen merkez ve alanların planlama öncelikleri ve maliyet analizi de aşağıda verilmiştir.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 7: Artvin İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
BARHAL VADİSİ DOKAP İdaresi /Artvin Özel İdaresi	Vadinin Ekolojik köy planlamasının yapılması öncelikle turizm alan sınırının belirlenmesi ve altıparmak ve yaylalar köyü nazım ve uygulama imar planlarının yapılması Barhal Kilisesi restorasyonu	Planlama kararları doğrultusunda uygulamaların yapılması Barhal Kilisesi çevre düzenlemesi yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
CAMİLİ VADİSİ DOKAP İdaresi /Artvin Özel İdaresi	Vadinin Ekolojik köy planlamasının yapılması öncelikle turizm alan sınırının belirlenmesi ve altıparmak ve yaylalar köyü nazım ve uygulama imar planlarının yapılması	Planlama kararları doğrultusunda uygulamaların yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
KAFKASÖR KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞİM BÖLGESİ DOKAP İdaresi /Artvin Belediyesi	Alanın imar planlarının yapılması	İmar planı kararları doğrultusunda turizm tesis yapmak üzere tahsis yapılması ve üst yapı inşaatları	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	

Kaynak: Büro Çalışması

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 7: Artvin İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
ARTVİN KALESİ Artvin Valiliği / Artvin Belediyesi	Kalenin askeri alandan çıkarılması	Çevre düzenlemesinin yapılması		
ARDANUC KALESİ Artvin Valiliği / Ardanoç Belediyesi		Kaleye ulaşan yolun son 300m'sinin yaya ulaşımının kalitesinin artırılması Kale içi patika yol ve tanıtıcı levhalandırma yapılması	Taşıt yolunun bittiği kısma büfe ve WC yapılması ve otopark düzenlemesi	
FERHATLI KALESİ Artvin Valiliği / Artvin İl Özel İdaresi				Ulaşım yolu iyileştirilmesi ve cephe restorasyonunun yapılması
ŞAVŞAT KALESİ Artvin Valiliği / Şavşat Belediyesi	Kalenin restorasyonunun bitirilmesi	Çevre düzenlemesinin yapılması Günöbirlik tesis ve otopark düzenlemesi		
DÖRT KİLİSE MANASTIRI Kültür Ve Turizm Bakanlığı /Artvin İl Özel İdaresi	Kilise restorasyonunun yapılması (proje dahil)	Taşıt yolu iyileştirmesi, Otopark yapılması Günöbirlik tesis yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	

Kaynak: Büro Çalışması

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 7: Artvin İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
HAMAMLI KİLİSESİ Kültür Ve Turizm Bakanlığı /Artvin İl Özel İdaresi		Kilise restorasyonunun yapılması (proje dahil)	Taşıt yolu iyileştirmesi, Otopark yapılması	
RABAT KİLİSESİ Kültür Ve Turizm Bakanlığı /Artvin İl Özel İdaresi	Kalenin restorasyonunun bitirilmesi	Çevre düzenlemesinin yapılması Otopark yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
TİBETİ KİLİSESİ Kültür Ve Turizm Bakanlığı /Artvin İl Özel İdaresi	Kilise restorasyonunun yapılması (proje dahil)	Çevre düzenlemesinin yapılması Otopark yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
KARAGÖL- SAHARA MİLLİ PARKI Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü /Artvin İl Özel İdaresi	Ahşap iskele yenilenmesi Gezinti kayıklarının temini Gezi yolu yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri		
MENCUNA ŞELALESİ Artvin İl Özel İdaresi	Taşıt yolu ve yaya yolunun iyileştirilmesi	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri		

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 8: Bayburt İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
KOP DAĞI TURİZM MERKEZİ Kültür ve Turizm Bakanlığı			Turizm merkezinin planlarının revize edilmesi	Plan kararlarına uygun uygulamanın yapılması
BAYBURT KALESİ Bayburt Özel İdaresi	Kaleiçi yaya yolu yapılması ve levhalama çalışması			
ÇİMAĞIL MAĞARASI Bayburt Özel İdaresi	Mağaraya ulaşan taşıt yolunun iyileştirilmesi Mağara içi gezi yolunun yenilenmesi Büfe yapılması			
HELVA BUZ MAĞARASI Bayburt Özel İdaresi	Mağaraya ulaşan taşıt yolunun iyileştirilmesi			
AYDINTEPE YER ALTI ŞEHRİ Bayburt Özel İdaresi/Aydıntepe Belediyesi	Aydınlatmanın yenilenmesi Otopark düzenlemesi			
SIRAKAYALAR ŞELALELERİ Bayburt Özel İdaresi	Şelalelerin bulunduğu bölgenin mesire alanı olarak düzenlenmesi			

Kaynak: Büro Çalışması

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 9: Giresun İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
TİREBOLU DOKAP İdaresi/ Tirebolu Belediyesi	Yerleşmenin turizm amaçlı olarak planlanması	Planlama ile önerilen kararların uygulanması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
ŞEBİNKARAHİSAR DOKAP İdaresi/ Şebinkarahisar Belediyesi	Şebinkarahisar alt bölge planının yapılması Meryemana kilisesi restorasyonu	Planlama ile önerilen kararların uygulanması	Planlama ile önerilen kararların uygulanması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
KÜMBET TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
BEKTAŞ VE YAVUZKEMAL TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları ve kış turizm üniteleri dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
PAŞAKONAĞI YAYLASI Giresun İl Özel İdaresi			Günübirlik tesis yapılması	
GİRESUN KALESİ Giresun Belediyesi	Kalenin gelen turistlere hitap edecek şekilde düzenlenmesi			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 9: Giresun İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
PAZARSUYU ÇAYI REKREASYON ALANI DOKAP İdaresi / Giresun İl Özel İdaresi	Rekreasyon alanı planlaması yapılması	Plan kararlarının uygulanması		

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 10: Gümüşhane İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
ÇAKIRGÖL KIŞ SPORLARI TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi / Kültür ve Turizm Bakanlığı	ÇED raporunun yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları ve kış turizm üniteleri dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
SÜLEYMANİYE MAHALLESİ Gümüşhane İl Özel İdaresi / Kültür ve Turizm Bakanlığı	Alanın master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları ve kış turizm üniteleri dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ERİKBELİ TURİZM MERKEZİ Gümüşhane İl Özel İdaresi			Günübirlik Tesislerin Yapılması	
KARACA MAĞARASI Gümüşhane İl Özel İdaresi	Elektrikli araç alınması			
ARILI MAĞARASI Gümüşhane İl Özel İdaresi	Mağaranın temizlenmesi aydınlatma ve gezi yolunun yapılması Yaya yolunun iyileştirilmesi	Günübirlik tesis yapılması Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri		
TORUL-KÜRTÜN BARAJLARI Gümüşhane İl Özel İdaresi		Rekreasyon alanı ve günübirlik tesislerin yapılması		

Kaynak: Büro Çalışması

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 10: Gümüşhane İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
İMERA MANASTIRI Kültür ve Turizm Bakanlığı / Gümüşhane İl Özel İdaresi	Restorasyon çalışmasının yapılması	Çevre düzenlemesi ve günöbirlik tesis yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
SANTA HARABELERİ Kültür ve Turizm Bakanlığı / Gümüşhane İl Özel İdaresi		Pinatlı Kilisesi restorasyonu	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
TOMARA ŞELALESİ Gümüşhane İl Özel İdaresi	Rekreasyon alanı ve günöbirlik tesislerin yenilenmesi			
ÇAKIRKAYA KİLİSESİ Kültür ve Turizm Bakanlığı / Gümüşhane İl Özel İdaresi	Restorasyon çalışmasının yapılması	Çevre düzenlemesi ve günöbirlik tesis yapılması		

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 11: Ordu İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
BOLAMAN KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA VE GELİŞTİRME BÖLGESİ Ordu Büyükşehir Belediyesi	Alt ölçekli planlama çalışmalarının bitirilmesi	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
PERŞEMBE – TOYGAR TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ÇAMBAŞI TURİZM MERKEZİ Ordu Büyükşehir Belediyesi	Kayak tesislerinin bitirilmesi Heliksi potansiyelinin araştırılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri		
ÇAKIRLAR TURİZM MERKEZİ Ordu Büyükşehir Belediyesi	Mola noktası amaçlı planlama çalışmalarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması (üst yapı dahil)		
ELEKÇİ ÇAYI REKREASYON ALANI Fatsa Belediyesi	Rekreasyon alanı olarak düzenlemenin yapılması			
ÜNYE KALESİ Kültür ve Turizm Bakanlığı / Ordu Büyükşehir Belediyesi	Kaleye ulaşan taşıt yolunun iyileştirilmesi Otopark düzenlemesi, büfe ve wc yapılması			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 11: Ordu İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
YAZKONAĞI MAĞARASI Ordu Büyükşehir Belediyesi	Mağaranın temizliğinin yapılması, mağara içi gezi yolu, ışıklandırılmasının ve otoparkının yapılması			
KÜPKAYA KANYONU REKREASYON ALANI Ordu Büyükşehir Belediyesi	Rekreasyon alanı olarak düzenlemenin yapılması			
GAGA GÖLÜ Ordu Büyükşehir Belediyesi	Otopark düzenlemesi, günübirlik tesis yapılması			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 12: Rize İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
OVİT DAĞI KIŞ SPORLARI MERKEZİ DOKAP İdaresi			Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	
AYDER YAYLASI VE ÇEVRESİ DOKAP İdaresi	Hazindak Kayak merkezi plan uygulaması Ayder koruma amaçlı imar planlarının yeniden yaptırılması Avusor yaylası günübirlik tesis amaçlı planlama yapılması Sal yaylası otopark düzenlemesi ve günübirlik tesis yapılması	Hazindak Kayak merkezi plan uygulaması (kayak tesisleri dahil) Avusor yaylası günübirlik tesis yapılması Ayder koruma amaçlı imar planı kararlarının uygulanması		
KUSPA TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Olabilirlik analizinin yapılması Analiz sonucuna göre master plan kararlarına uygun planlamanın yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ANDON İÇMESİ Rize Özel İdaresi	Rekreasyon amaçlı olarak düzenlemenin yenilenmesi			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 12: Rize İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
İKİZDERE ILICA KAPLICASI Rize Özel İdaresi		Rekreasyon alanı için gerekli planlamanın yapılması	Plan kararlarının uygulanması	
ÇAĞIRANKAYA YAYLASI Rize Özel İdaresi		Günübirlik tesis ve bakı teraslarının yapılması		
PİLAĞI MAĞARASI Rize Özel İdaresi/ İyidere Kaymakamlığı	Günübirlik tesisi yapılması			
ZİLKALE Rize Özel İdaresi	Otopark alanı düzenlemesi			
HELİSKİ DOKAP İdaresi	Planlama bölgesi içinde belirlenmiş heliksi potansiyeli bulunan alanların gerekli uzmanlarca hazırlanmış bir raporla değerlendirilmesinin yapılması			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 13: Samsun İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
MOLA MERKEZİ OLUŞTURULMASI Samsun Büyükşehir Belediyesi	Samsun Ankara karayolu üzerinde mola merkezi oluşturulması			
KIZILIRMAK DELTASI KUŞ CENNETİ Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü DOKAP İdaresi	Alanın uzun devreli gelişim planlarının yenilenmesi Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Büyük ölçekte misafir karşılama merkezi yapılması		
VEZİRKÖPRÜ TURİZM MERKEZİ Samsun Büyükşehir Belediyesi DOKAP İdaresi	Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
AYVACIK KÜLTÜR VE TURİZM KORUMA GELİŞTİRME BÖLGESİ DOKAP İdaresi	Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
LADİK AKDAĞ KIŞ SPORLARI MERKEZİ Samsun Büyükşehir Belediyesi	Merkezin yaz doluluğunu sağlamak için master planda belirlenen kararların uygulanması			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 13: Samsun İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
HAVZA TURİZM MERKEZİ Samsun Büyükşehir Belediyesi		Turizm merkezinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)
BAFRA KOLAY TURİZM MERKEZİ Samsun Büyükşehir Belediyesi	Altinkaya Barajı rekreasyon alanı düzenlemesi			
SAMSUN 19 MAYIS TURİZM MERKEZİ Samsun Büyükşehir Belediyesi	Nebihan Yaylası'nda günübirlik tesis yapılması			
LADİK GÖLÜ Samsun Büyükşehir Belediyesi	Ladik Gölü kıyısında rekreasyon alanı düzenlemesi			
KARACAÖREN ŞELALESİ Samsun Büyükşehir Belediyesi	Bakı terası ve otopark yapılması			

Kaynak: Büro Çalışması

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 14: Tokat İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR*			
	2018	2019-2020	2021-2022	2023
REŞADİYE KAPLICASI Tokat İl Özel İdaresi / Reşadiye Belediyesi / Kültür Turizm Bakanlığı	Kaplıcanın alt ölçekli planlarının tamamlanması ve yatırıma yönelik arsa oluşturulması	Tahsisi yapılan turizm tesislerinin yapılması	Alt yapı çevre düzenlemeleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ZİNAV TABİAT PARKI Milli Parklar ve Doğa Koruma Genel Müdürlüğü	Planlama çalışmalarının tamamlanması	Plan kararlarının uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
TOKAT KENT MERKEZİ Tokat belediyesi/ Vakıflar Bölge Müdürlüğü / Tokat İl Özel İdaresi	Sivil mimarlık örneği olan sokakların sokak sağlıklaştırmalarının yapılması Restorasyonu tamamlanmış eserlere fonksiyon kazandırılması Kalenin kazı çalışmalarının devamı	Sivil mimarlık örneği olan sokakların sokak sağlıklaştırmalarının yapılması Kalenin kazı çalışmalarının devamı	Kalenin kazı çalışmalarının devamı Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Kazı çalışmalarının düzeyine göre kalenin çevre düzenlemesinin yapılması Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
OCAKLI ŞELELESİ Tokat İl Özel İdaresi	Şelalenin çevre düzenleme ve peyzaj projesinin hazırlanması	Kamulaştırma yapılması ve projenin uygulanması (üst ve alt yapı dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
KOMANA ANTİK KENTİ Tokat İl Özel İdaresi / Kültür ve Turizm Bakanlığı	Arkeolojik kazının devam etmesi	Arkeolojik kazının devam etmesi	Arkeolojik kazının devam etmesi	Kazı çalışmalarının düzeyine göre antik kentin çevre düzenlemesinin yapılması

Kaynak: Büro Çalışması *Tokat ili planlama çalışmaları 2017 yılında yapılmasından dolayı eylem planı 2018 yılından başlatılmıştır

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 14: Tokat İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2018	2019-2020	2021-2022	2023
SEBASTAPOLİS ANTİK KENTİ Suluova Belediyesi /Tokat İl Özel İdaresi / Kültür ve Turizm Bakanlığı	Arkeolojik kazının devam etmesi Kamulaştırma işleminin yapılması	Arkeolojik kazının devam etmesi Kamulaştırma işleminin yapılması	Arkeolojik kazının devam etmesi Kamulaştırma işleminin yapılması	Kazı çalışmalarının düzeyine göre antik kentin çevre düzenlemesinin yapılması
ZİLE KALESİ Tokat İl Özel İdaresi / Zile Belediyesi / Kültür ve Turizm Bakanlığı / OKA	Çevre düzenleme ve peyzaj projesinin hazırlanması	Projenin uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ZİLE KENTSEL SİT ALANI Tokat İl Özel İdaresi / Zile Belediyesi / OKA	Sokak sağlıklaştırma restorasyon çalışmaları	Sokak sağlıklaştırma restorasyon çalışmaları	Sokak sağlıklaştırma restorasyon çalışmalarının bittiği iki ve ya üç sokağa fonksiyon kazandırılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
DÜDEN GÖLÜ Tokat İl Özel İdaresi / DOKAP	Mesire yeri amaçlı çevre düzenleme ve peyzaj projesinin hazırlanması	Projenin uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
GÜMEREK MESİRE YERİ Tokat İl Özel İdaresi / Zile Belediyesi / DSİ Genel Müdürlüğü	Çevre düzenleme ve peyzaj projesinin hazırlanması	Projenin uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri

*Tokat ili planlama çalışmaları 2017 yılında yapılmasından dolayı eylem planı 2018 yılından başlatılmıştır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 14: Tokat İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2018	2019-2020	2021-2022	2023
KAZ GÖLÜ YABAN KORUMA SAHASI Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	Alanın koruma kullanma esasları çerçevesinde gelişim planının hazırlanması	Plan kararlarının uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
GÜNDOĞDU GÖLETİ VE ŞEHALESİ Tokat İl Özel İdaresi	Mesire yeri amaçlı çevre düzenleme ve peyzaj projesinin hazırlanması	Projenin uygulanması (üst ve alt yapı inşası)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
BAŞÇİFTLİK KAYAK MERKEZİ Tokat İl Özel İdaresi / Başçiftlik kaymakamlığı / OKA/ DOKAP	Mevcut kayak merkezine iki adet mekanik tesis yapılması Öneri kayak merkezine meteoroloji istasyonu kurulması	Mevcut kayak merkezinin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri Öneri kayak merkezine meteoroloji istasyonu veri takibi	Mevcut kayak merkezinin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri Öneri kayak merkezine meteoroloji istasyonu veri takibi	Öneri kayak merkezinin iklim verileri ve karlılık analizini içeren fizibilite raporunun hazırlanması
TALAZAN KÖPRÜSÜ Tokat İl Özel İdaresi	Yön levhası ve köprü girişine bilgilendirme levhalarını konulması			
BALLICA MAĞARASI Milli Parklar ve Doğa Koruma Genel Müdürlüğü/Tokat İl Özel İdaresi / DOKAP				

*Tokat ili planlama çalışmaları 2017 yılında yapılmasından dolayı eylem planı 2018 yılından başlatılmıştır.

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 15: Trabzon İli Plan Kararları ve Eylem Planı

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
TRABZON KENTİ Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Zağnos ve Tabakhane vadileri projelerinin tamamlanması Ayasofya Camii çevre düzenlemesinin yenilenmesi		Turistlere yönelik mola ve alışveriş merkezi oluşturulması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
SULTAN MURAT YAYALASI DOKAP İdaresi	Yaylanın master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
SAMANDIRA YAYLASI KONAKLAMA GELİŞİM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Yaylanın master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
ŞOLMA TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Turizm merkezi ve çevresinin master plan kararlarına uygun planlarının yapılması	Plan kararlarının uygulanması	Plan kararlarının uygulanması (turizm üst yapıları dahil)	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri
KARADAĞ TURİZM MERKEZİ Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Karadağ Yaylası'na günübirlik tesis yapılması			

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 15: Trabzon İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
VAZELON MANASTIRI Kültür ve Turizm Bakanlığı	Restorasyonunun yapılması	Taşıt yolunun iyileştirilmesi, Manastıra çıkacak yaya yolunun, otopark, büfe ve wc yapılması	Markalaşma, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri	
KUŞTUL MANASTIRI Kültür ve Turizm Bakanlığı	Cephe restorasyonunun yapılması	Günübirlik tesis yapılması		
SİSDAĞI TURİZM MERKEZİ DOKAP İdaresi	Meteoroloji istasyonu kurulması		Meteorolojik verilere göre merkezin planlamasının yapılması	
ÇAL MAĞARASI Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Çevre düzenlemesinin yapılması			
OCAKLI KÖYÜ KİLİSESİ Kültür ve Turizm Bakanlığı	Restorasyonunun ve çevre düzenlemesinin yapılması Kiliseye giden yaya yolunun iyileştirilmesi			
SERA GÖLÜ Trabzon Büyükşehir Belediyesi	Gölün çevresinde rekreasyon alanı amaçlı planlamanın yapılması	Plan kararlarının uygulanması		
HAMSİKÖY Trabzon Büyükşehir Belediyesi				Ev pansiyonculuğuna yönelik proje oluşturulması

BARLAS İMAR PLANLAMA MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ

DOĞU KARADENİZ TURİZM MASTER PLANI PLAN KARARLARI

Tablo 15: Trabzon İli Plan Kararları ve Eylem Planı (Devam)

PLANLAMA KARARLARI EYLEMLER / SORUMLU KURULUŞLAR	YILLAR			
	2016	2017-2018	2019-2020	2021-2023
DOĞA VE ÇEVRE DENETİMİ DOKAP	Projenin gerçekleşmesinde yapılan inşa faaliyetlerin doğa ve çevre denetiminin koordinasyonunun sağlanması	Projenin gerçekleşmesinde yapılan inşa faaliyetlerin doğa ve çevre denetiminin koordinasyonunun sağlanması	Projenin gerçekleşmesinde yapılan inşa faaliyetlerin doğa ve çevre denetiminin koordinasyonunun sağlanması	
TÜKETİM MADDELERİNİN BÖLGE İÇİNDEN TEMİNİ DOKAP			Projenin ihtiyacı olacak olan tüketim maddelerinin bölge içinden temininin sağlanması amacıyla araştırma, koordinasyon ve gerekirse destek sağlanması	
TURİZM EĞİTİMİ VE KALİFİYE ÇALIŞAN İHTİYACININ KARŞILANMASI DOKAP	Turizm eğitimi ve kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması amacıyla araştırma, koordinasyon ve gerekirse destek sağlanması	Turizm eğitimi ve kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması amacıyla araştırma, koordinasyon ve gerekirse destek sağlanması		

Kaynak: Büro Çalışması

PROJE ÇIKTILARI

VI. PROJE ÇIKTILARI

1. GENEL

Doğu Karadeniz Turizm Master Planının tam olarak uygulanması sonucu bölgede yıllık 8.151.000 geceleme yaratılabileceğine daha önce işaret edilmiştir. Bu gecelemin yaratacağı yatak adedi hesaplamasında aşağıdaki yaklaşım esas alınmıştır.

1. Günümüzde dağlarda yer alan ve büyük ağırlıkla turizm sektörüne hizmet veren tesislerde yıl boyu doluluk oranı % 18 civarındadır (Kesin istatistiki bilgi olmayıp işletmeciler görüşü ortalamasıdır).
2. Madde 1 de belirtilen yatak stoku pik dönem yaz talebini karşılayamadığı için yaz talebi temel olarak iş maksatlı gelişler için yapılmış şehir otellerindeki doluluğu yükseltmektedir.
3. Planlama dönemi içinde de piyasa ekonomisi gereği sistem bu şekilde çalışmaya devam edecek ancak salt turizme hizmet veren tesislerde doluluk oranı % 25'lere çıkacaktır. Bunun nedeni yaz mevsimini uzatmak için yapılacak ek tanıtım ve projede belirli bölgelerde hem yaz hem de kış turizmine hitap eden tedbirler alınmasıdır.
4. Bölgeye gelecek yıllık 8.151.000 geceleme talebinin % 25 yıllık doluluk ortalaması ile gerektireceği yatak talebi yaklaşık 89.326'dır. Bu değer salt turizme hitap eden dağ otelleri yanı sıra çok maksatlı şehir otellerinin sadece turizme hizmet eden payını kapsamaktadır. Bölgede günümüzde mevcut toplam yatak 16.524'ü turizm, 17.388'i belediye belgeli olmak kaydı ile 33.912'dir.

Sonuç olarak turizm master planın gerçekleşmesi ile sadece turizme hitap edecek ilave yatak sayısı 55.414 olarak hesaplanmaktadır. Bu ilave değer bölgeye getireceği ek ekonomik değerler aşağıda özetlenmiştir.

A. İnşaat Sektörü

- Yatak başına 25 m² kapalı alan varsayımı ile 1.385.350 m² inşaat

B. Ek İstihdam

- Yatak başına 0.20 personel varsayımı ile 11.083
- Ticaret ve hizmetler sektörü ek istihdam (takribi) 4.000
- Ara Toplam 15.083
- Multiplier Effect (çarpan katsayısı) İstihdamı (x5) **75.415**
(Çakırgöl Projesi'nde 7 kabul edilmiştir.)

Yukarıdaki hesaplamalara yol inşaatı altyapı inşaatları ek hizmet tesisleri inşaatları ve tüm inşaatlarda çalışacak istihdam ve teknik altyapı inşaat maliyetleri dahil edilmemiştir.

2. PROJENİN GIDA İHTİYAÇLARI

Projenin bölge içinden temin edilebilecek yıllık gıda talebi aşağıda hesaplanmıştır.

a) Süt, 0,25 litre/kişi/gün	= 2.037.750 litre
b) Peynir 30 gr/kişi/gün	= 245 ton
c) Tereyağı 30 gram/kişi/gün	= 245 ton
d) Bal, reçel,30 gram/kişi/gün	= 245 ton
e) Ekmek 0,75 ekmek/kişi/gün	= 6.113.250 adet
f) Alabalık (1/2 balık/ kişi/gün)	= 4.075.500 adet
g) Deniz balığı(¼ balık /kişi/gün)	= 2.037.750 adet
h) Şişe suyu 1 litre/kişi/gün	= 8.151.000 adet (1 litrelik şişe)
i) Et 250 gram/ kişi/gün	= 2.038 ton
j) Meyve-Sebze-Salata 1 kg/kişi/gün	= 8.151ton
k) Yumurta ½ yumurta/kişi/gün	= 4.075.500 adet
l) Tavuk 1/6 tavuk/ kişi/gün	= 1.358.500 adet

Yukarıda belirtilen tüm gıda malzemelerini planlama dönemi içinde ek tedbirler almak kaydı ile bölge içinden temin etmek mümkündür. Günümüzde bu talebin önemli bir kesimi bölge içinden temin edilmekte olup sadece kaliteli süt ve süt ürünlerinde darboğaz mevcuttur. Talebin artması ile planlama dönemi içinde kaliteli et darboğazı da oluşabilecektir. Bu nedenle gerek gelecekteki turizm talebinin karşılanması gerekse bölge dışına ihracatın desteklenmesi için, özellikle hayvancılık sektöründe ek tedbirler alınmalıdır. Toplu hayvansal üretim ve bundan da önemlisi toplu süt toplama ve işleme merkezleri kurulmasına öncelik verilmelidir. Dağlardaki kaynakları devreye sokmak maksadıyla önerilen asfalt yol, süt toplama da temel sorun olan ulaşım sorununun çözümüne yardımcı olabilecektir.

3. PROJENİN OLUŞTURACAĞI EKONOMİK BÜYÜKLÜK

A. İnşaat Sektörü

- Yatak başına 25 m² kapalı alan varsayımı ile 1.385.350 m² inşaat
- 1.100 TL/m² (2017 yılı 3 yıldızlı otel birim inşaat maliyeti) inşaat maliyeti ile **1.523.885.000 TL** inşaat cirosu beklenmektedir.

B. Ek İstihdam

75.415 kişilik istihdam ortalama 1.600 TL (aylık net asgari ücret) ortalama aylık ücret kabulü ile yıllık **1.447.968.000 TL** istihdam getirisi beklenmektedir.

C. Projenin Gıda İhtiyaçları Ciroları (2017 yılı)

Önceki bölümde belirlenen gıda ihtiyaçlarının yaklaşık ciro bilgileri Tablo 41'de verilmektedir.

Tablo 16: Projeye Oluşacak Gıda İhtiyacı

GIDA TÜRÜ	BİRİM FİYAT	TOPLAM CİRO (TL)
Süt	1.5 TL/ litre	3.056.625
Peynir	17 TL/kg	4.165.000
Tereyağı	35 TL/kg	8.575.000
Bal	35 TL/kg	8.575.000
Ekmek	1 TL/adet	6.113.250
Alabalık	5 TL/adet	20.377.500
Deniz Balığı	8 TL/ adet	16.302.000
Şişe suyu	0,75 TL/litre	6.113.250
Et	35 TL/kg	71.330.000
Tavuk	15 TL/adet	20.377.500
Meyve sebze	1 TL/kg	8.151.000
Yumurta	0,30 TL/adet	407.550
TOPLAM	-	173.543.675

Kaynak: Büro Çalışması

D. Geceleme

Doğu Karadeniz Turizm Master Planının tam olarak uygulanması sonucu bölgede yıllık 8.151.000 geceleme yaratılabileceğine daha önce işaret edilmiştir. Bir geceleme yaklaşık yemek hariç 60 TL olacağı varsayımı ile yıllık **489.060.000 TL** gecelemeyle ilgili ciro beklenmektedir.

